

การเตรียมความพร้อมของรัฐสภาไทยในการเข้าสู่
ประชาคมอาเซียน : พัฒนาการ ข้อจำกัด
และข้อเสนอแนะ

นักศึกษาหลักสูตรที่ 3

รายงานวิชาการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 8
สถาบันพระปกเกล้า

พ.ศ. 2558

ลิขสิทธิ์ของสถาบันพระปกเกล้า

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961205465

บ 29090

IS
8/2558
ก.3

นักศึกษากลุ่มที่ 3 หลักสูตร กว
พัฒนานักบริหารระดับสูง...
การเตรียมความพร้อมของ
รัฐสภาไทยในการเข้าสู่ประชาคม
อาเซียน : พัฒนาการ ข้อจำกัด
และข้อเสนอแนะ.

77274

วันที่ 30 พ.ค. 59
เลขทะเบียน 2529090
เลขหมู่ 8/2558
7.2

การเตรียมความพร้อมของรัฐสภาไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน :
พัฒนาการ ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะ

โดย

นายกิตติพงษ์ เฉลิมศรีสุข	รหัสประจำตัว 001
นางสาวจุฬารัตน์ เต็มผล	รหัสประจำตัว 003
นายเจษ อนุกุลโกคาร์ตัน	รหัสประจำตัว 004
สิบเอกโชคชัย สุฤทธิ	รหัสประจำตัว 006
นายพิษณุ จารีย์พันธ์	รหัสประจำตัว 017
นายภาคภูมิ มิ่งมิตร	รหัสประจำตัว 019
นางสาววิภาวรรณ นิลบรรจง	รหัสประจำตัว 030
นางสาวสตีจิตร ไตรพิบูลย์สุข	รหัสประจำตัว 034
นางสุมาลี ขำหิรัญ	รหัสประจำตัว 039
นายอาพล นันทขว้าง	รหัสประจำตัว 042

สถาบันพระปกเกล้า

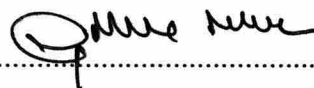
รายงานวิชาการกลุ่ม เรื่อง การเตรียมความพร้อมของรัฐสภาไทยในการเข้าสู่ประชาคม
อาเซียน : พัฒนาการ ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะ

อาจารย์ที่ปรึกษา :

.....
(ศาสตราจารย์ ดร. วิชวัฒน์ คำชู)

อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง
สำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 8

.....
(รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ตันไชย)

เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

บทคัดย่อ

- ผู้จัดทำ : นักศึกษาสถาบันพระปกเกล้า หลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง
สำหรับ ข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 8 กลุ่มที่ 3
- หัวข้อเอกสาร : การเตรียมความพร้อมของรัฐสภาไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน :
พัฒนาการ ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะ
- อาจารย์ที่ปรึกษา : ศาสตราจารย์ ดร.ไชยวัฒน์ คำชู

การศึกษา เรื่อง “การเตรียมความพร้อมของรัฐสภาไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน :
พัฒนาการ ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการของการเตรียมความ
พร้อมของรัฐสภาไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญ และข้อจำกัดต่างๆ ใน
การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของรัฐสภา และเพื่อเสนอแนะแนวทางในการเตรียมความพร้อมของ
รัฐสภาไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ มีเครื่องมือ
ในการศึกษา คือ การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการสนทนากลุ่ม มีกลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการ
รัฐสภาสามัญ โดยมุ่งศึกษาในงาน 5 ด้าน คือ ด้านการประชุม ด้านวิชาการ ด้านการใช้
ภาษาต่างประเทศ ด้านประชาสัมพันธ์ และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จากผลการศึกษาพบว่าใน
บริบทงานทั้ง 5 ด้าน มีพัฒนาการ และข้อจำกัด คือ

1) ด้านการประชุม จำแนกเป็นการประชุมในประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศ
โดยการประชุมในประเทศให้ความสำคัญกับการดำเนินการที่เกี่ยวกับ 3 เสาหลักประชาคมอาเซียน
ซึ่งมีการดำเนินการในทุกคณะกรรมการ ดังนั้น ข้อจำกัดจึงอยู่ที่การดำเนินการที่ซ้ำซ้อนของ
คณะกรรมการ 1 - 3 ที่ดำเนินการในเรื่องเดียวกัน ส่วนการประชุมระหว่างประเทศมุ่งศึกษาเฉพาะ
2 การประชุม คือ ก) การประชุมสมัชชารัฐสภาอาเซียน อาทิ การประชุมภายใต้กรอบสมัชชารัฐสภา
อาเซียน (AIPA) และการประชุม AIPA Caucus และ ข) การประชุมกลุ่มอนุภูมิภาคอาเซียน+3 ใน
การประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา มีปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือ การขาดความต่อเนื่องในการ
ดำเนินการ

2) ด้านวิชาการ ได้มีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการสนับสนุนการทำงานด้านวิชาการ
ของรัฐสภาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 สำนักงานเลขาธิการสภา
ผู้แทนราษฎรได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรด้านต่างประเทศ พ.ศ. 2557 - 2560 ว่าด้วย “ให้
รัฐสภามีบทบาทนำในเวทีประชาคมอาเซียนและรัฐสภาระหว่างประเทศ” โดยในปี พ.ศ. 2557 มี
การจัดตั้งศูนย์ประชาคมอาเซียนเพื่อรองรับการทำงานด้านประชาคมอาเซียน ซึ่งพบปัญหาและ
อุปสรรคที่สำคัญคือ โครงสร้าง ระบบการจัดการภายใน และระบบข้อมูลยังดำเนินการไม่ครบวงจร

3) ด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ ได้ดำเนินโครงการฝึกอบรมให้ความรู้กับบุคลากรด้านภาษาอังกฤษเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 อาทิ หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โครงการอบรมพัฒนามุคทายกที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน รวมถึงการให้ความสำคัญกับการอบรมภาษาภาษา มีอุปสรรคที่สำคัญคือ การอบรมในแต่ละหลักสูตรไม่มีความต่อเนื่อง

4) ด้านการประชาสัมพันธ์ จำแนกการดำเนินการออกเป็นภายในหน่วยงาน อาทิ การจัดทำสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ประกอบด้วยสื่อวีดิทัศน์และสื่อสิ่งพิมพ์ และการดำเนินการผลิตสื่อเผยแพร่ภายหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและภายนอกหน่วยงาน อาทิ โครงการส่งเสริมและสนับสนุนความปรองดองสมานฉันท์ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการปฏิรูปประเทศไทยและพัฒนาประชาธิปไตยให้เข้มแข็ง มีปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือ บุคลากรที่ทำหน้าที่ผลิตสื่อยังไม่มีความพร้อมในด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

5) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการดำเนินการ 6 ด้าน คือ ด้านนโยบาย ด้านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ด้านระบบคอมพิวเตอร์อุปกรณ์ต่อพ่วง ด้านซอฟต์แวร์และระบบงาน ด้านการรักษาความมั่นคงและปลอดภัย ความต้องการด้านบุคลากรและด้านอื่นๆ มีปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือ โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ยังไม่มีความพร้อมในการรองรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของเทคโนโลยี และสำนักงานฯ ยังไม่มีระบบบริหารจัดการและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีความพร้อมในการใช้งานตลอดเวลา

การศึกษาครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ในส่วนการประชุมภายในประเทศ เสนอให้มีศูนย์รวมข้อมูลการดำเนินการที่เกี่ยวกับเรื่อง 3 เสาหลักประชาคมอาเซียนไว้ ณ จุดเดียว เพื่อไม่ให้เกิดการดำเนินการที่ซ้ำซ้อน ส่วนการประชุมระหว่างประเทศ สำนักงานฯ ควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการดำเนินการในบริบทพหุภาคี 2) ในส่วนการสนับสนุนงานด้านวิชาการ ต้องเร่งดำเนินการด้านโครงสร้างและระบบการจัดการภายในของศูนย์ประชาคมอาเซียนทั้งในเรื่องข้อมูลที่ยังไม่ครบวงจรและความพร้อมของบุคลากร 3) การใช้ภาษาต่างประเทศ สำนักงานฯ ต้องเร่งฝึกอบรมให้ความรู้ข้าราชการอย่างต่อเนื่อง 4) ด้านประชาสัมพันธ์ ต้องเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องประชาคมอาเซียนให้แก่ข้าราชการที่ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์เผยแพร่องค์ความรู้ต่าง ๆ ในบริบทประชาคมอาเซียน และ 5) สำนักงานฯ ควรเร่งปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และพัฒนาระบบบริหารจัดการและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้มีความมั่นคงปลอดภัยพร้อมในการใช้งานตลอดเวลา

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิชาการกลุ่ม เรื่อง การเตรียมความพร้อมของรัฐบาลไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน : พัฒนาการ ข้อจำกัด และข้อเสนอแนะ ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาอบรมหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 8 ประจำปี พ.ศ. 2558

คณะผู้ศึกษาหวังว่า ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะจะเป็นประโยชน์ต่อรัฐบาลสำหรับประกอบการพิจารณาแนวทางการพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ที่จะทำให้การดำเนินงานของรัฐบาลในเรื่องประชาคมอาเซียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คณะผู้ศึกษาขอขอบคุณ ศาสตราจารย์ ดร. ไชยวัฒน์ คำชู อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาให้คำแนะนำที่มีคุณค่าทำให้เอกสารวิชาการกลุ่มฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี และผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดที่สนับสนุนให้เข้ารับการศึกษาระดับสูงอบรมหลักสูตรนี้ และเจ้าหน้าที่ของสถาบันพระปกเกล้าที่อำนวยความสะดวกให้แก่คณะผู้ศึกษาตลอดหลักสูตร

นักศึกษาหลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูงสำหรับ

ข้าราชการรัฐสภาสามัญ รุ่นที่ 8 กลุ่มที่ 3

สถาบันพระปกเกล้า

วันที่ 30 มิถุนายน 2559

สารบัญ

บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา	1
1.3 แนวทางการศึกษา	2
1.4 ระเบียบวิธีการศึกษา	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	7
2.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้อง	8
2.3 ความเป็นมาของประชาคมอาเซียน	10
2.4 เป้าหมายของประชาคมอาเซียน	11
2.5 แนวทางการสร้างความพร้อมเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน	12
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	13
3.1 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)	13
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร (Document Review)	15
บทที่ 4 ผลการศึกษา	17
4.1 การสนับสนุนงานด้านการประชุม	17
4.2 การสนับสนุนงานด้านวิชาการ	32
4.3 การใช้ภาษาต่างประเทศ	40
4.4 การประชาสัมพันธ์	45
4.5 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	52

บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	61
บรรณานุกรม	65
ประวัติผู้ศึกษา	67

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

รัฐสภาไทย ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการรวมตัวกันในระดับภูมิภาคของประเทศในกลุ่มอาเซียน ซึ่งได้มีการเตรียมการดำเนินการในด้านต่างๆ มาอย่างเป็นรูปธรรมด้วยความพยายามในการจัดตั้งศูนย์ประชาคมอาเซียนของรัฐสภา ซึ่งได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของรัฐสภาไทย โดยในปี พ.ศ. 2559 นี้ เป็นช่วงเวลาที่สำคัญยิ่งต่อประชากรในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพราะเป็นการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างแท้จริง ภายใต้บริบทนี้ ทุกภาคส่วนต้องปรับตัวในหลายส่วน อาทิ การใช้ภาษาอังกฤษในความหมายที่เป็นภาษากลางที่ใช้สื่อสารกัน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี หรือการติดตามข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ เพื่อให้สามารถดำรงอยู่ได้ในพลวัตแห่งประชาคมอาเซียน ในบริบทของรัฐสภาในฐานะที่เป็นองค์กรระดับประเทศที่ทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ ซึ่งประกอบด้วยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสนับสนุนความก้าวหน้าขององค์กรในระดับประเทศและระดับภูมิภาค ดังนั้น การศึกษาถึงพัฒนาการการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในบริบทของการเตรียมการของรัฐสภาจึงมีความสำคัญที่จะพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินการด้านนิติบัญญัติของรัฐสภาผ่านมิติต่างๆ ซึ่งถือเป็นสภาพแวดล้อมหลักที่สำคัญในวงงานรัฐสภา อาทิ งานด้านวิชาการของรัฐสภา ระบบการประชุมของรัฐสภา การใช้ภาษาอังกฤษในรัฐสภาและเทคโนโลยีที่รัฐสภาใช้ในปัจจุบัน รวมถึงการประชาสัมพันธ์ในบริบทอาเซียนให้ข้าราชการรัฐสภาสามัญตระหนักรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญนี้ เพื่อทราบถึงพัฒนาการและหาแนวทางในการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพข้าราชการรัฐสภาสามัญในการทำงานภายใต้บริบทประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ต่อไป ดังนั้น การศึกษา เรื่อง “การเตรียมความพร้อมของรัฐสภาไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน : พัฒนาการข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ” จึงเป็นการศึกษาที่สำคัญ

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาพัฒนาการของการเตรียมความพร้อมของรัฐสภาไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของรัฐสภาอย่างเป็นระบบ

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญและข้อจำกัดของการเตรียมความพร้อมของรัฐสภาไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของรัฐสภาอย่างเป็นระบบ

1.2.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการเตรียมความพร้อมของรัฐบาลไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของรัฐบาลอย่างเป็นระบบ

1.3 แนวทางการศึกษา

ขอบเขตด้านเนื้อหาจะทำการศึกษาริบทกรทำงาน 5 ด้านในการสนับสนุนงานนิติบัญญัติของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติในการเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของรัฐบาลไทย คือ

3.1.1 การสนับสนุนงานด้านการประชุม

กลุ่มผู้ศึกษา แบ่งการสนับสนุนการประชุม ออกเป็น 2 ส่วน คือ การประชุมภายในประเทศ และการประชุมระหว่างประเทศ

ก) การประชุมในประเทศจะให้ความสำคัญกับสามเสาหลักประชาคมอาเซียน คือ ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community : APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community : ASCC) ซึ่งมีคณะกรรมการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในการรวมกันเป็นประชาคมอาเซียน แบ่งกลุ่มเพื่อดำเนินการเตรียมความพร้อมในแต่ละเสาหลัก เช่น ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (เสาหลักที่ 1) มีคณะกรรมการการต่างประเทศ คณะกรรมการการทหาร คณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ รับผิดชอบ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (เสาหลักที่ 2) มีคณะกรรมการการแรงงาน คณะกรรมการการพาณิชย์ คณะกรรมการการอุตสาหกรรม คณะกรรมการการสาธารณสุข รับผิดชอบ และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (เสาหลักที่ 3) มีคณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม คณะกรรมการการสวัสดิการสังคมรับผิดชอบ ซึ่งได้แสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดของการทำงานแบบแยกส่วนแต่ทับซ้อนกันอยู่ของคณะกรรมการต่างๆ ในการดำเนินงานเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของรัฐบาลไทย

ข) การประชุมระหว่างประเทศ ซึ่งมี 2 การประชุม คือ การประชุมสมัชชารัฐสภาอาเซียนหรือ ไอป้า (ASEAN Inter – Parliamentary Assembly – AIPA) และการประชุมกลุ่มอนุภูมิภาค-อาเซียน + 3 (ASEAN + 3) ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา (Inter – Parliamentary Union Assembly) โดยกลุ่มผู้ศึกษาจะศึกษาในบริบทพัฒนาการของการประชุม ในส่วนนี้ได้สะท้อนปัญหาสำคัญไว้อย่างชัดเจน อาทิ ปัญหาเชิงโครงสร้าง ปัญหาการขาดการติดตามผลการประชุมอย่างต่อเนื่อง และปัญหาการติดตามผลการดำเนินการ ซึ่งไม่ได้รับความร่วมมือในการรายงานความคืบหน้าจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร

3.1.2 การสนับสนุนงานด้านวิชาการ

รัฐบาลได้มีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการสนับสนุนการทำงานด้านวิชาการของรัฐบาลเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 โดยงบประมาณ ปี พ.ศ. 2556 สำนักงาน

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรในด้านต่างประเทศ ปี พ.ศ.2557 - 2560 ว่าด้วย “ให้รัฐสภามีบทบาทนำในเวทีประชาคมอาเซียนและรัฐสภาระหว่างประเทศ” โดยในปี พ.ศ. 2557 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้มีการจัดตั้งศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้เกิดการทำงานด้านประชาคมอาเซียน ซึ่งโดยมากการดำเนินการก่อนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนจะมุ่งสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับข้าราชการรัฐสภา เพื่อสามารถปรับตัวและใช้ชีวิตในการทำงานภายใต้บริบทประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยหลังจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแล้ว รัฐสภามุ่งที่จะผลิตงานวิชาการในบริบทที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนมากขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2559 จะให้ความสำคัญกับการทำวิจัย ซึ่งข้าราชการรัฐสภาจะได้จัดทำแผนนิติบัญญัติเพื่อนำเสนอในที่ประชุมวิชาการอาเซียนในปลายปี พ.ศ. 2559 โดยได้นำเสนอปัญหาและข้อจำกัดไว้ 3 ประการคือ ด้านโครงสร้าง ด้านความพร้อมของบุคลากร และด้านข้อมูลข่าวสารของศูนย์ประชาคมอาเซียน

3.1.3 การใช้ภาษาต่างประเทศ

กฎบัตรอาเซียนข้อที่ 34 บัญญัติว่า “The working language of ASEAN shall be English” กำหนดให้ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียนคือ ภาษาอังกฤษ กลุ่มผู้ศึกษาจึงให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก โดยจากการศึกษาในบริบทก่อนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า สำนักงานฯ ได้จัดเตรียมความพร้อมให้กับข้าราชการด้วยการจัดอบรมภาษาภาษา โดยส่งข้าราชการในสายงานที่เกี่ยวข้องจำนวนหนึ่งเดินทางไปศึกษาภาษาภาษาซึ่งเป็นภาษาที่ใช้กันมากที่สุดในอาเซียน โดยหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแล้ว สำนักงานฯ ได้เตรียมความพร้อมในการจัดเตรียมให้ข้าราชการมีความพร้อมในภาษาอาเซียนชาติอื่นอีกหนึ่งภาษาตามแต่ความสนใจ โดยได้นำเสนอปัญหาและข้อจำกัดคือการศึกษาภาษาแต่ละภาษานั้นต้องใช้เวลาและความต่อเนื่องที่ยาวนาน และขณะนี้ยังไม่ครอบคลุมภาษาอาเซียนทั้งหมด

3.1.4 การประชาสัมพันธ์

กลุ่มผู้ศึกษา แบ่งการศึกษาเรื่องประชาสัมพันธ์ ออกเป็น 2 ส่วน คือ ภายในหน่วยงาน และภายนอกหน่วยงาน

ก) ภายในหน่วยงาน การศึกษาจะครอบคลุมถึงการจัดทำสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ก่อนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และภายหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน คือ การดำเนินการผลิตสื่อเผยแพร่ภายหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งครอบคลุมทั้งสื่อวีดิทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์

ข) ภายนอกหน่วยงาน จะครอบคลุมถึงโครงการต่างๆ เช่น โครงการส่งเสริมและสนับสนุนความปรองดองสมานฉันท์ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการปฏิรูปประเทศไทยและพัฒนาประชาธิปไตยให้เข้มแข็ง กิจกรรมยุวชนประชาธิปไตยได้จัดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 จนถึงปัจจุบัน

เป็นต้น โดยในการศึกษาครั้งนี้ จะเน้นที่เยาวชนไทยกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ธรรมชาติของประชาธิปไตย (Democratic Governance) และรัฐสภาอาเซียน

โดยมีปัญหาและข้อจำกัดที่สำคัญคือ การที่บุคลากรของสำนักประชาสัมพันธ์ทำหน้าที่ในการผลิตสื่อยังไม่มีความพร้อมในด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างสภานิติบัญญัติแห่งชาติและประชาคมอาเซียน จึงทำให้การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในเรื่องดังกล่าวไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร

3.1.5 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

การศึกษาความต้องการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของรัฐสภาแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านนโยบาย ได้จัดทำแผนนโยบายในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศและแผนแม่บทของรัฐสภา และนำมาตรฐานความปลอดภัยสารสนเทศ (ISO 27001) และแนวคิดและกระบวนการจัดการงานบริการ IT ที่ดี (ITIL) เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีคุณภาพและเป็นมาตรฐานสากลเป็นที่ยอมรับของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่ค้าอื่นๆ 2) ด้านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ได้จัดเตรียมระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีความมั่นคง ปลอดภัย ทำงานได้อย่างต่อเนื่องและสร้างช่องทางเพื่อเชื่อมโยงโครงข่ายคอมพิวเตอร์ครอบคลุมประเทศสมาชิก 3) ด้านระบบคอมพิวเตอร์อุปกรณ์ต่อพ่วง ได้จัดเตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วงต่าง ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานให้มีความคล่องตัว สามารถเชื่อมต่อเข้าถึงประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนและประเทศต่าง ๆ ได้ 4) ด้านซอฟต์แวร์และระบบงาน ได้มีนโยบายที่ชัดเจนในการเชื่อมโยงระบบงานสารสนเทศระหว่างระบบงานต่าง ๆ และระบบงานหลักของรัฐสภา เพื่อให้สามารถแลกเปลี่ยนและใช้ข้อมูลสารสนเทศร่วมกันระหว่างระบบงานต่าง ๆ ได้ อีกทั้งได้จัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ <http://www.parliament.go.th/aseanunit> 5) ด้านการรักษาความมั่นคงและปลอดภัย เช่น ได้นำหลัก CIA ซึ่งมาจากคำว่า Confidentiality (ความลับของข้อมูล) Integrity (ความคงสภาพของข้อมูล) Availability (ความพร้อมใช้งานของข้อมูล) มาบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลและระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ให้ข้อมูลมีความปลอดภัยและน่าเชื่อถือตามมาตรฐานสากล จัดเตรียมเครื่องมือสำหรับรักษาความปลอดภัยข้อมูลให้มีความพร้อมอยู่ตลอดเวลา 6) ความต้องการเพิ่มเติมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้เตรียมความพร้อมใน 5 ข้อที่กล่าวมาในขั้นต้นแล้ว และยังคงดำเนินการจัดฝึกอบรมและให้ความรู้ในเรื่องความก้าวหน้าและนวัตกรรมของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อกำหนด และแนวปฏิบัติทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้กับบุคลากรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม และนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ใช้งานเพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดในเรื่องของ Green ICT เป็นต้น

ประชากรในการศึกษา ได้แก่ ข้าราชการรัฐสภาสามัญ โดยการสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่เป็น ข้าราชการรัฐสภาสามัญจากทั้งสองสำนักงาน คือ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในสำนักที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการศึกษาทั้ง 5 ด้านข้างต้น

ระยะเวลาในการศึกษาคือ ระหว่าง 1 พฤศจิกายน 2558 ถึง 29 กุมภาพันธ์ 2559

1.4 ระเบียบวิธีการศึกษา

วิธีการศึกษาจะทำการศึกษาโดยเลือกใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพเพราะเป็นการแสวงหา ความรู้โดยการพิจารณาปรากฏการณ์ทางสังคม จากสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริงในทุกมิติ ซึ่ง ในการศึกษานี้มี 5 มิติคือ การสนับสนุนงานด้านการประชุม การสนับสนุนงานด้านวิชาการ การใช้ภาษาอังกฤษ การประชาสัมพันธ์ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อหาความสัมพันธ์ของ ปรากฏการณ์ทางสังคมซึ่งก็คือการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนกับสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ซึ่งก็คือบริบท ของรัฐสภาในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนซึ่งจะทำให้ทราบถึงพฤติกรรม ปัจจัยสำคัญต่างๆ ที่มี ผลต่อการแสดงพฤติกรรมและแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงพฤติกรรมของข้าราชการรัฐสภา ซึ่ง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้

ในการศึกษานี้ กลุ่มผู้ศึกษาได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน ซึ่ง กลุ่มผู้ศึกษา เลือกใช้ทฤษฎีการรวมตัวเชิงภูมิภาค (Integration Theory) เป็นแนวคิดหลักในการ อธิบายปรากฏการณ์การรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชากรในภูมิภาคอย่างไร โดยกลุ่มผู้ศึกษา เลือกเน้นที่ 2 ทฤษฎีหลัก คือทฤษฎีรัฐพหุนิยม (Inter-governmentalism) เป็นการมองว่ารัฐเป็นศูนย์กลางใน กิจกรรมระหว่างประเทศ และทฤษฎีหน้าที่นิยมใหม่ (Neo-Functionalism) ซึ่งให้ความสำคัญกับ การทำงานของการกระจายตัวของความร่วมมือ กล่าวคือ ในทุกมิติที่กลุ่มศึกษานั้นต่างก็มี ความสำคัญที่จะทำให้ข้าราชการรัฐสภาสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ กลุ่มผู้ศึกษา ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานต่างๆ ในการเข้าสู่ประชาคม อาเซียนด้วย เช่น การศึกษาเรื่องการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนช่างฝีมือทหารในการเตรียมความ พร้อมด้านบุคลากรสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนใน พ.ศ. 2558 (เอกราช อะมะวัลย์, 2554) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการทูตรัฐสภา ในมิติของการทูตเชิงสถาบันและการลือบบี้ ซึ่งถือเป็นการเน้นบทบาทของรัฐสภาในกระบวนการสร้างความร่วมมือกับรัฐสภาประเทศต่าง ๆ รวมถึงอำนาจของรัฐสภาหรืออำนาจในการทำความเข้าใจระดับทวิภาคีกับประเทศต่าง ๆ และ รัฐสภายังใช้ช่องทางด้านการต่างประเทศในการลือบบี้ ซึ่งมีผลตอบรับในเชิงบวกด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) การสนทนากลุ่ม ซึ่งเป็นการพูดคุยกันอย่างสนทนาสนม ระหว่างผู้นำการสนทนาและผู้ร่วมสนทนาหรือระหว่างผู้วิจัยกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่ง ได้เชิญกลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 7-8 คน มาร่วมให้ข้อมูล เพื่อให้มีการโต้แย้งได้พอเหมาะ และ 2) การศึกษาเอกสาร

ที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนทั้งหมดในบริบทของรัฐสภา เพื่อสังเคราะห์ความคิดและข้อมูลต่างๆ ในเชิงลึก

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทราบถึงพัฒนาการทำงานของการเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในบริบทของรัฐสภา

1.5.2 ทราบปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในบริบทของรัฐสภา

1.5.3 ทราบถึงแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยต่างๆที่จะทำให้การดำเนินการเรื่องประชาคมอาเซียนของรัฐสภามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คณะผู้ศึกษาได้ทบทวนทฤษฎี วรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาด้านประวัติศาสตร์ความเป็นมาของประชาคมอาเซียน การเตรียมความพร้อมและข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หัวข้อที่คณะผู้ศึกษา ได้รวบรวมมาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเชื่อมโยงสู่ผลการศึกษา “การเตรียมความพร้อมของรัฐสภาไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน : พัฒนาการ ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ” สรุปได้ดังนี้

- 2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 2.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้อง
- 2.3 ความเป็นมาของประชาคมอาเซียน
- 2.4 เป้าหมายของประชาคมอาเซียน
- 2.5 แนวทางการสร้างความพร้อมเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการรวมตัวเชิงภูมิภาค (Integration Theories)

พรพล น้อยธรรมราช (2555: 4-6) ได้ประมวลและอธิบายทฤษฎีเกี่ยวกับการรวมตัวเชิงภูมิภาค (Integration Theories) ในส่วนของทฤษฎีรัฐพหุนิยม (Intergovernmentalism) และทฤษฎีหน้าที่นิยมใหม่ (Neo-Functionalism) ดังนี้

ทฤษฎีรัฐพหุนิยม (Intergovernmentalism) เป็นทฤษฎีที่พิจารณาว่า รัฐเป็นศูนย์กลาง (State – Centrism) ในกิจกรรมระหว่างประเทศ ซึ่งการตัดสินใจใด ๆ จะยึดถือผลประโยชน์ของชาติเป็นหลักและรัฐบาลเป็นผู้ทำการตัดสินใจ ทฤษฎีรัฐพหุนิยมมีพัฒนาการมาจากทฤษฎีด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศดั้งเดิมอย่างทฤษฎีสัจนิยม (Realism) และทฤษฎีร่วมสมัยอย่างทฤษฎีสัจนิยมใหม่ (Neo-Realism) ซึ่งเดิมการติดต่อและเจรจาระหว่างประเทศรวมไปถึงการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศหรือรัฐมีจุดประสงค์เพื่อบำรุงความเป็นรัฐและความอยู่รอดของรัฐ รวมถึงการได้มาซึ่งผลประโยชน์ของรัฐซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจะต้องไม่กระทบต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐด้วย ดังนั้นตามทฤษฎีรัฐพหุนิยมจะมองว่ารัฐเป็นตัวแสดงหลักของกิจกรรมระหว่างประเทศ โดยปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเทศต่าง ๆ จะดำเนินการผ่านช่องทางรัฐบาลของประเทศ อันที่จริงแล้วทฤษฎีรัฐพหุนิยมไม่ได้เน้นเรื่องการรวมตัวของรัฐ (Integration) เนื่องจากเชื่อว่า การรวมตัวที่แท้จริงจะกระทบต่ออำนาจอธิปไตยของแต่ละประเทศ หากแต่ยอมรับความร่วมมือ

ระหว่างรัฐ (Cooperation) ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นปกติในโลกปัจจุบันในการร่วมมือกันแสวงหาผลประโยชน์ของชาติ

ทฤษฎีหน้าที่นิยมใหม่ (Neo-Functionalism) เป็นทฤษฎีที่เน้นการทำงานของ การกระจายตัวของความร่วมมือ (Spillover) ซึ่งความหมายของคำว่า Spillover คือ แนวโน้มของความร่วมมือในเรื่องหนึ่ง ๆ ที่จะขยายวงออกไปสู่ความร่วมมือในเรื่องอื่น ๆ คล้ายกับการสาครระเหินของน้ำ ซึ่งทฤษฎีนี้เชื่อว่า ความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องหนึ่ง ๆ นั้นจะก่อให้เกิดประเด็นหรือปัญหาขึ้นมาอีกชุด ส่งผลให้มีความจำเป็นต้องมีความร่วมมือในเรื่องอื่น ๆ เพิ่มเติมขึ้นไปอีกเพื่อให้ครบถ้วน และจะเป็นเช่นนี้อย่างต่อเนื่องจนเกิดความร่วมมือที่แน่นแฟ้นและก่อให้เกิดการรวมตัวกัน ในที่สุด โดย Spillover ถือว่าเป็นเทคนิคสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้การรวมตัวเชิงภูมิภาค เช่น สหภาพยุโรป ประสบความสำเร็จ และมักเริ่มต้นจากความร่วมมือจากเรื่องที่เป็นการเมืองระดับล่าง (Low Politics) เช่น เรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น

โดยสรุปแล้ว ทฤษฎีพหุนิยม สามารถนำมาอธิบายสภาพปัจจุบันของอาเซียนได้ เนื่องจากอาเซียนเป็นองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยผู้นำรัฐบาลของแต่ละประเทศเป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจบนพื้นฐานของปฏิกิริยา กฎบัตร และความสมัครใจ ซึ่งไม่ได้มีกฎหมายใด ๆ ภายใต้อาเซียนที่สามารถบังคับใช้กับประเทศสมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น อาเซียนจึงเป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนความร่วมมือและเจรจาต่อรองของผู้นำรัฐบาลบนพื้นฐานของผลประโยชน์ชาติ ซึ่งความร่วมมือระหว่างกันนี้จะพัฒนาไปสู่ความเป็นองค์กรเหนือชาติ (Supranational) ที่มีอำนาจเหนือนั้นจะต้องติดตามต่อไปในอนาคตว่าอาเซียนจะพัฒนาไปถึงขั้นใด ในขณะที่ ทฤษฎีหน้าที่นิยมใหม่น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน เนื่องจากการเริ่มต้นความร่วมมือที่การเมืองระดับล่าง (Low Politics) มีโอกาสประสบความสำเร็จได้สูงกว่า และสามารถหลีกเลี่ยงความขัดแย้งที่มีต่ออำนาจอธิปไตยของแต่ละประเทศ และคาดว่าความร่วมมือในการเมืองระดับล่างจะขยายขอบเขต (Spillover) ไปสู่การเมืองระดับบน (High Politics) เช่น การเคลื่อนย้ายแรงงานระดับภูมิภาค อาจส่งผลให้แต่ละประเทศได้ตรากฎหมายเพื่อแก้ไขเกี่ยวกับชายแดนร่วมกัน เป็นต้น

2.2 แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

รัฐสภาและสถาบันรัฐสภาได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับผูกพันกับกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างประเทศได้ 3 ทาง คือ

- 1) โดยการเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผ่านทางรัฐสภา
- 2) โดยการมีความสัมพันธ์ทางการทูตคู่ขนาน หรือเป็นที่รู้จักกันในนามของการทูตเชิงรัฐสภา

และ

- 3) โดยการจัดตั้งและให้อำนาจรัฐสภาเป็นตัวแทนในเวทีระหว่างประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นองค์กร ระดับภูมิภาค (Costa & Brack, 2013, p. 40)

ในระยะเวลาสองปีที่ผ่านมารัฐสภาจีนได้ต้อนรับคณะผู้แทนจากประเทศต่าง ๆ มากกว่า 200 คน ที่เดินทางมาเยือนรัฐสภาจีนและนำคณะโดยระดับประธานหรือรองประธานรัฐสภา ในขณะที่เดียวกัน จีนก็ส่ง คณะผู้แทนมากกว่า 100 คน เดินทางไปเยือนรัฐสภาประเทศต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนทัศนคติ และข้อคิดเห็น นอกจากนี้ที่รัฐสภาประเทศต่าง ๆ ได้ก่อตั้งกลุ่มมิตรภาพขึ้น อันจะเห็นได้จากรัฐสภาจีน มีการจัดตั้งกลุ่มมิตรภาพถึง 85 กลุ่ม อัลจีเรีย 18 กลุ่ม ซิติ เกือบ 40 กลุ่ม ไอร์แลนด์ 50 กลุ่ม ลัตเวีย 50 กลุ่ม โรมานี 75 กลุ่ม มัลโดวา 49 กลุ่ม เป็นต้น ทั้งนี้ รัฐสภาประเทศต่าง ๆ เล็งเห็นถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมในระดับระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาคว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการทูตเชิงรัฐสภาที่มีความสำคัญ ดังนั้น จะเห็นว่ารัฐสภาต่าง ๆ ได้รับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมในเวทีระหว่างประเทศ ซึ่งถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการทูตเชิงรัฐสภาอีกด้วย

รัฐสภาจากประเทศที่มีผลกระทบจากปัญหาข้อขัดแย้งหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง มักจะใช้ช่องทางการทูตเชิงรัฐสภา ในการช่วยหาแนวทางแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งเหล่านั้น ซึ่งสามารถกระทำได้หลายวิธี ตัวอย่างเช่น การใช้เวทีการประชุมระหว่างประเทศ เจริญกับสมาชิกรัฐสภาจากประเทศที่มีข้อขัดแย้งร่วมกัน ซึ่งสหภาพรัฐสภาได้ยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในกลุ่มแอฟริกา อาหรับ เอเชีย ยุโรป หรือ ละตินอเมริกา หรือบางประเทศอาจใช้การเยือนทวิภาคีเป็นแนวทางแก้ไขปัญหา เนื่องจากการเยือนเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกรัฐสภาเรียนรู้ระหว่างกัน เช่น รัฐสภาเบลารุส ได้มีข้อตกลงความร่วมมือกับรัฐสภาแอลเบเนีย และยูเครน ซึ่งนำไปสู่การก่อตั้ง คณะกรรมาธิการรัฐสภาระหว่างประเทศทวิภาคีในการสนับสนุนความร่วมมือในด้านต่าง ๆ (Inter-Parliamentary Union, 2005, p. 26)

Cofelice ให้เหตุผลว่าเหตุใดรัฐสภาจึงมีความสำคัญต่อภารกิจด้านต่างประเทศไว้ 3 ประการ คือ

- 1) รัฐสภาเป็นจุดสูงสุดของปิรามิด ซึ่งมีอำนาจมากที่สุด
- 2) รัฐสภามีอำนาจหลักในการพิจารณาและให้คำปรึกษาหารือ
- 3) รัฐสภาเป็นศูนย์กลางของเครือข่ายสมาชิกรัฐสภาระหว่างประเทศซึ่งมีอำนาจในการลือบบี และสร้างความเชื่อมั่น (Costa, Starridis, & Dri, 2013, p.10, citing Cofelice, 2012)

Mirsada Hallounaj ผู้เชี่ยวชาญด้านรัฐศาสตร์จากแอลเบเนีย ได้กล่าวถึง การทูตเชิงรัฐสภาว่าเป็นเครื่องมือที่เป็นประโยชน์ในนโยบายด้านต่างประเทศ การทูตเชิงรัฐสภานับเป็นมุมมองที่สำคัญและเป็นการทูตทางเลือกอีกทางหนึ่ง ซึ่งได้มีการพัฒนาโดยการเพิ่มบทบาทของรัฐสภาในกิจการด้านต่างประเทศและประเด็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ บทบาทของรัฐสภาในนโยบายด้านต่างประเทศนั้นอยู่บนพื้นฐาน 2 ประการ คือ

- 1) การทูตในเชิงสถาบัน (Institutional Diplomacy) ถือเป็น การเน้นบทบาทของรัฐสภาในกระบวนการสร้างความร่วมมือกับรัฐสภาประเทศต่าง ๆ ทั้งนี้ รวมถึงอำนาจของรัฐสภาหรืออำนาจในการทำความเข้าใจระดับทวิภาคีกับประเทศต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่น กรณีที่รัฐสภาซึ่งเป็นองค์กรด้านนิติ

บัญญัติสูงสุดมีหน้าที่ให้การรับรองสนธิสัญญาระหว่างประเทศ จัดการประชุมสำคัญกับผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือ และแลกเปลี่ยนความเชี่ยวชาญตามความจำเป็น หรือแม้แต่จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดูแลในประเด็นเฉพาะ นอกจากนี้ ยังมีกรณีของการทูตเชิงรัฐสภาที่แสดงให้เห็นถึงการทำงานของรัฐสภาอย่างเด่นชัด คือ การจัดตั้งคณะผู้แทนแบบถาวรหรือชั่วคราวเพื่อดูแลด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของรัฐสภา ซึ่งกำหนดโดยข้อบังคับของรัฐสภาในมาตรา 7 ข้อ 3 และ 4 ระบุว่าประธานรัฐสภาจะต้องมีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับประธานกลุ่มรัฐสภาต่าง ๆ และสำนักงานเลขาธิการด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ อันจะเห็นได้ว่ารัฐสภาแอลเบเนียมีคณะผู้แทนถาวรในองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ อาทิ เช่น รัฐสภายุโรป OSCE Assembly หรือ The Assembly of the Western Europe Union เป็นต้น

2) การทูตและการล็อบบี้ (Diplomatic/Lobbying) นอกเหนือจากสมรรถนะทางสถาบันของรัฐสภาในงานด้านต่างประเทศที่กล่าวมาแล้วข้างต้น รัฐสภายังใช้ช่องทางด้านการต่างประเทศในการล็อบบี้ ซึ่งมีผลตอบรับในเชิงบวก ตัวอย่างเช่น บทบาทของรัฐสภาแอลเบเนียในการล็อบบี้สำหรับการยืนยันสถานภาพของรัฐโคโซโว ถึงแม้ว่าจะมีผู้แทนอย่างเป็นทางการจากกระทรวงการต่างประเทศดำเนินการในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง แต่ผู้แทนจากคณะกรรมการด้านนโยบายต่างประเทศของแอลเบเนียใช้เวทีการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศที่แอลเบเนียเป็นสมาชิกอยู่เจรจาในเรื่องดังกล่าว โดยมีกิจกรรมอย่างแข็งขันนำโดยประธานรัฐสภาแอลเบเนีย และต่อมามีการรับรองโดยรัฐสภาในวันที่ 10 พฤษภาคม 2550 และมีการประกาศปฏิญญาสถานะของรัฐโคโซโวในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2549 (Hallunaj, 2015, p. 1)

2.3 ความเป็นมาของประชาคมอาเซียน

อาเซียน (ASEAN) ย่อมาจาก Association of South East Asian Nations หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นองค์กรระดับภูมิภาค ก่อตั้งขึ้นโดย 5 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย โดยร่วมกันจัดทำปฏิญญาอาเซียนชื่อว่า ปฏิญญากรุงเทพฯ ลงนามที่ ประเทศไทย เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 ในเวลาต่อมาได้มีประเทศต่าง ๆ เข้าเป็นสมาชิกได้แก่ บรูไนเข้าเป็นสมาชิกเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2527 เวียดนามเข้าร่วมเป็นสมาชิกเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2538 ลาวและเมียนมา (พม่า) เข้าร่วมเป็นสมาชิกเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2540 และเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2542 กัมพูชาได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก ทำให้อาเซียนมีสมาชิกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ครบ 10 ประเทศ

จุดประสงค์ของการก่อตั้งอาเซียน เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ การประชุมสุดยอด (ASEAN SUMMIT) หรือการประชุมของผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนเป็นการประชุมระดับสูงสุดเพื่อกำหนดแนวนโยบายใน

ภาพรวมและเป็นโอกาสที่ประเทศสมาชิก จะได้ร่วมกันประกาศเป้าหมายและแผนงานของอาเซียน ในระยะยาว เช่น แผนปฏิบัติการ แลกเปลี่ยนร่วม ปฏิญญา ความตกลง หรืออนุสัญญาต่าง ๆ ซึ่งการรวมตัวของประชาคมอาเซียน ประกอบด้วยนโยบายในภาพรวมและนโยบายเฉพาะด้านด้วยกัน 3 เสาหลักได้แก่ เสาหลักด้านการเมืองและความมั่นคง เสาหลักด้านเศรษฐกิจ และเสาหลักด้านสังคม และวัฒนธรรม

2.4 เป้าหมายของประชาคมอาเซียน

การจัดตั้งประชาคมอาเซียนนั้นได้กำหนดเป้าหมายในการรวมตัวกันของทั้ง 10 ประเทศ โดยมีแบบ-แผนการจัดตั้งประชาคมอาเซียน โดยแบ่งออกเป็น 3 เสาหลักสำคัญ ได้ดังนี้

2.4.1 เสาหลักด้านการเมืองและความมั่นคง : ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community) ซึ่งถือเป็นเสาหลักแรกที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เป้าหมายสำคัญคือ การส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อสร้างสถานะที่จะอำนวยความสะดวกการสร้างประชาคมอาเซียนให้สำเร็จภายใน พ.ศ. 2558 ทั้งนี้ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนจะเป็นการสนับสนุนการพัฒนาหลักการของประชาธิปไตย นิติธรรม ธรรมชาติ การเคารพการสนับสนุนและปกป้องสิทธิมนุษยชน และหลักการแห่งเสรีภาพ

เสาหลักด้านการเมืองและความมั่นคงของประชาคมอาเซียนได้ระบุพิพม์พิชัดไว้ว่า สมาชิกของประชาคมอาเซียนจะประกอบไปด้วยคุณลักษณะเป็นชุมชนที่มีกฎระเบียบร่วมกัน มีค่านิยมและบรรทัดฐานเดียวกัน เป็นภูมิภาคที่ยืดหยุ่น มีเสถียรภาพ มีสันติ และเป็นอันหนึ่งอันเดียว และมีความรับผิดชอบร่วมกันในความมั่นคงทั้งระบบ เป็นภูมิภาคที่มีความเคลื่อนไหวและมองออกไปข้างนอกมีความสัมพันธ์อย่างสนิทแนบแน่นและพึ่งพาอาศัยกันกับโลกภายนอก

2.4.2 เสาหลักด้านเศรษฐกิจ : ประชาคมด้านเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) เป้าหมายด้านเศรษฐกิจอาเซียน กำหนดให้ประชาชนของประเทศสมาชิกมีการค้าขายระหว่างกัน มีการไปมาหาสู่กันได้อย่างสะดวก มีศักยภาพในการแข่งขันกับโลกภายนอกได้และเชื่อมโยงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศอาเซียนเข้าด้วยกัน โดยมีเป้าประสงค์หลักดังนี้ เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน บูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลกได้อย่างสมบูรณ์

2.4.3 เสาหลักด้านสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน : ประชาคมสังคมอาเซียนและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio Culture Community) อาเซียนมุ่งหวังประโยชน์จากการรวมตัวกันเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนเพื่อให้ประชาชนมีความอยู่ดีกินดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ มีสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกัน โดยมีแผนปฏิบัติการเพื่อนำไปสู่การจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน เน้นให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางในความร่วมมือด้านต่าง ๆ เช่น การ

พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน และการลดช่องว่างทางการพัฒนา

2.5 แนวทางการสร้างความพร้อมเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

เพื่อสร้างความพร้อมให้กับสังคมในชาติอาเซียนเพื่อรองรับกับการก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพภายในปี พ.ศ. 2558 นั้น ต้องมีการสร้างและเตรียมความพร้อมในประเด็นสำคัญต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.5.1 ทำความเข้าใจในเรื่องของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อสร้างความเข้าใจให้ถูกต้องตรงกัน

2.5.2 สร้างค่านิยมและแนวปฏิบัติร่วมกันของอาเซียนในด้านต่าง ๆ เช่น ค่านิยมในการไม่ใช้กำลัง ยึดหลักสันติวิธี การไม่ใช้อาวุธนิวเคลียร์ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อความสงบสุขสันติภาพในภูมิภาค

2.5.3 เสริมสร้างขีดความสามารถของอาเซียนในการเผชิญภัยคุกคามความมั่นคงบนพื้นฐาน ความมั่นคงของมนุษย์ตลอดจนการประสานการจัดทำข้อมูลกลางในเรื่องอาชญากรรมข้ามชาติในอาเซียน เพื่อแก้ปัญหาการก่อการร้าย ยาเสพติด การประทุพติพิคกฎหมายและอาชญากรรมข้ามชาติ

2.5.4 เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการทหารเพื่อสร้างความไว้วางใจและป้องกัน ความขัดแย้งรุนแรง

2.5.5 เตรียมความพร้อมสำหรับบุคลากรสาขาต่าง ๆ อาทิ ภาษาอังกฤษ และภาษาท้องถิ่น เนื่องจากอาเซียนใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการประสานงาน ส่วนภาษาท้องถิ่นใช้สำหรับการติดต่อสื่อสารและอำนวยความสะดวกต่อประชาชนและนักท่องเที่ยวของประเทศสมาชิก

2.5.6 ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ โดยเฉพาะตัวบทกฎหมายของสมาชิกแต่ละประเทศ เนื่องจากมีความแตกต่างกันเพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างความร่วมมือและป้องกันความขัดแย้งระหว่างประเทศ

2.5.7 ศึกษาวัฒนธรรมของแต่ละประเทศสมาชิก โดยเฉพาะประเทศที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน อาทิ ชาวมุสลิม เพื่อสร้างความเข้าใจและการปฏิบัติต่อประชาชนเหล่านั้น ได้อย่างถูกต้อง

2.5.8 จัดตั้งสำนักงาน/สำนัก/ส่วนงาน เพื่อดูแลงานรับผิดชอบด้านอาเซียน โดยเฉพาะในประเด็นที่กล่าวถึงทั้งหมดจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกภาคส่วนต้องมีการจัดเตรียมความพร้อมให้สมาชิกในสังคมต้องพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพพร้อมทั้งด้านการศึกษาด้วยเช่นกัน

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะและแนวทางที่สามารถนำไปปฏิบัติได้เป็นรูปธรรมและเหมาะสมกับบริบทของการศึกษาการเตรียมความพร้อมของ วิทยาลัยการศึกษานานาชาติในประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน : พัฒนาการ ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ

สำหรับการศึกษานี้ ขอให้คำจำกัดความของการวิจัยเชิงคุณภาพ ว่าเป็นกระบวนการที่ถุคนำมาใช้เพื่อทำความเข้าใจข้อมูล ซึ่งนำเสนอในรูปแบบของคำพูดและรูปภาพ ไม่ใช่ตัวเลขสถิติหรือการเปรียบเทียบเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการศึกษาหลาย ๆ แบบ ซึ่งรวมทั้งแนวทางการศึกษาแบบตีความ (Interpretive Approach) และการแสวงหาความรู้โดยการพิจารณาปรากฏการณ์ทางสังคมจากสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริงในทุกมิติ เพื่อหาความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ทางสังคมกับสภาพแวดล้อมนั้น ๆ การวิจัยเชิงคุณภาพให้ความสนใจกับข้อมูลด้านความรู้สึนึกคิด ความหมาย ค่านิยมหรืออุดมการณ์ของบุคคล โดยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการเป็นวิธีการหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเน้นการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพของการศึกษานี้มี 2 วิธีหลัก คือ การสนทนากลุ่ม และการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร

3.1 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

อรุณี อ่อนสวัสดิ์ (2551, หน้า 146) ได้อธิบายความหมายไว้ว่า การสนทนากลุ่ม (Focus Group) หมายถึง การร่วมพูดคุยกันอย่างสนิทสนมระหว่างผู้นำการสนทนาและผู้ร่วมสนทนาหรือระหว่างผู้วิจัยกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญหรือผู้รู้ (Key Informants) การสนทนากลุ่มควรมีสมาชิกในวงสนทนา 7-8 คน เพื่อให้มีการโต้แย้งได้พอเหมาะ ผู้นำการสนทนาต้องกำหนดประเด็นคำถามล่วงหน้า โดยมีคำถามหลักหรือคำถามประเด็นหลักของการศึกษา การเตรียมประเด็นคำถาม คำถามทุกข้อต้องประกอบด้วยตัวแปร นำตัวแปรมาสร้างคำถามที่สามารถตอบวัตถุประสงค์ได้ชัดเจน คำถามแต่ละข้อต้องตั้งสมมติฐานย่อย ๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เพื่อให้ได้คำตอบในเชิงเหตุผล

รัตนะ บัวสนธ์ (2551, หน้า 112-113) ให้ความหมายว่า การสนทนากลุ่ม (Focus Group) หมายถึง การให้บุคคลกลุ่มหนึ่งที่นักวิจัยคัดเลือกมา สนทนาโต้ตอบ แสดงความรู้สึนึกคิดซึ่งกันและกันในประเด็นต่าง ๆ ที่นักวิจัยกำหนดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย การสนทนากลุ่มจัดเป็น

การรวบรวมข้อมูลที่เป็นการผสมเทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการสัมภาษณ์รายบุคคล (Individual Interview) กล่าวคือ นักวิจัยสามารถที่จะทำการสังเกตพฤติกรรมอากัปกริยาของบุคคลในกลุ่มสนทนาได้ และในขณะเดียวกัน นักวิจัยก็อาจจะทำการซักถามบุคคลใดบุคคลหนึ่งในประเด็นใด ๆ ที่สงสัยก็ได้

รัตนะ บัวสนธ์ (2552, หน้า 123) กล่าวว่า การสนทนากลุ่มมิใช่การสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) แม้ว่าลักษณะการดำเนินงานจะอาศัยการสัมภาษณ์พูดคุยกันระหว่างนักวิจัยกับกลุ่มบุคคลใดก็ตาม ทั้งนี้เพราะมีลักษณะที่แตกต่างกันอย่างน้อยสามประการใหญ่ ๆ คือ

ประการแรก คือ การสัมภาษณ์กลุ่มจะเป็นการซักถามบุคคลต่าง ๆ ในกลุ่ม ตามประเด็นที่นักวิจัยกำหนดไว้ และมุ่งให้บุคคลได้ตอบมีปฏิสัมพันธ์กับนักวิจัยเป็นหลัก รัตนะ บัวสนธ์ (2552, หน้า 123) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า การสัมภาษณ์กลุ่ม เป็นการอาศัยความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มให้ร่วมกันตอบและตรวจสอบซึ่งกันและกันตามประเด็นคำถามของผู้สัมภาษณ์ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มค่อนข้างเป็นข้อมูลที่มีความตรงน่าเชื่อถือได้มาก เพราะผ่านการตรวจสอบจากสมาชิกในกลุ่มมาแล้วนั่นเอง

ประการที่สอง คือ กลุ่มบุคคลที่เข้าร่วมในการสนทนากลุ่มนั้น มิได้เป็นการจัดกลุ่มที่เกิดขึ้นเองตามปกติ กลุ่มบุคคลที่ร่วมสนทนานั้นเป็นกลุ่มบุคคลที่นักวิจัยคัดเลือกกำหนดให้เข้าร่วมกลุ่ม โดยพิจารณาตามคุณสมบัติต่าง ๆ แล้วให้บุคคลเหล่านี้มีปฏิสัมพันธ์กันให้มากที่สุด หรือมุ่งให้บุคคลในกลุ่มได้มีการอภิปรายโต้แย้ง

ประการที่สาม ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลจะไม่ใช้เวลายาวนาน ดังเช่นการสัมภาษณ์กลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยจะต้องเข้าไปอยู่ร่วมในสนามวิจัยเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับสมาชิก แต่การสนทนากลุ่มจะใช้ช่วงเวลาสั้นซึ่งใช้เฉพาะการเก็บข้อมูลตามประเด็นที่ต้องการ และเมื่อได้แล้วก็ยุติการสนทนา

นอกจากนั้น การสนทนากลุ่มยังแตกต่างจากการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) หรือการประชุมระดมสมอง (Brain Storming) เพราะมิได้มุ่งหาคำตอบที่เป็นข้อสรุปหรือความคิดเห็นร่วมกันที่มีต่อประเด็นต่าง ๆ ของบุคคลในกลุ่ม แต่การสนทนากลุ่มนั้นความคิดเห็นที่ได้จากการสนทนาอาจจะหลากหลาย ขึ้นอยู่กับมุมมองและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

ชาย โปธิสิตา (2547, หน้า 209) กล่าวว่า การสนทนากลุ่มต่างจากวิธีการที่เกี่ยวกับกลุ่มแบบอื่น ๆ กล่าวคือ การสนทนากลุ่มมิใช่การสัมภาษณ์คนเป็นกลุ่ม (Group Interview) ที่มุ่งหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องที่นักวิจัยต้องการ ซึ่งอาจจะเป็นข้อมูลเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพก็ได้ เช่น การสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำชุมชนหลายคนพร้อมกัน เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชุมชนนั้น ๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชากร เศรษฐกิจ การศึกษา และสุขภาพอนามัยของคนในชุมชนโดยรวม เป็นต้น ในการสัมภาษณ์กลุ่มเช่นนั้น ผู้สัมภาษณ์มักใช้แบบสอบถามที่มีคำถามทั้งปลายเปิดและปลายปิด แต่การสนทนากลุ่ม เป็นการอภิปรายมากกว่าจะเป็นการสัมภาษณ์ ขณะเดียวกันการสนทนากลุ่มก็

ไม่ใช่การระดมสมองกลุ่มผู้รู้ จุดต่างอยู่ที่การระดมสมองนั้นมุ่งหาข้อสรุปที่ลงตัว (Consensus) เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่การสนทนากลุ่มมุ่งหาความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้ร่วมสนทนา ซึ่งอาจแตกต่างกันหลากหลาย ไม่จำเป็นต้องสอดคล้องลงรอยกันเสมอไป

สุภางค์ จันทวานิช (2553, หน้า 91) กล่าวว่า มนุษย์สัมพันธ์ในการสัมภาษณ์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการสัมภาษณ์ทุกรูปแบบ เราต้องทำให้ผู้ที่ให้สัมภาษณ์นั้นพอใจที่จะพบกับเรา และยินดีให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ จึงจะมีทางให้ข้อมูลอย่างลึกซึ้งได้ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ให้สัมภาษณ์มีขั้นตอน คือ มีท่าทีเป็นมิตร เช่น การพูดจาเป็นกันเอง การยิ้ม และการแสดงความเอาใจใส่ในคำพูดของเขาตลอดเวลา ไม่แสดงที่ท่าดูถูกหรือทำท่าว่าเขาไม่รู้อะไร แล้วจึงอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ให้เป็นที่เข้าใจในกรณีที่เขาพูดนอกเรื่องบางครั้งควรปล่อยบ้าง มิใช่ตัดบทอย่างกะทันหันจนเกินไป

จากความหมายและคำอธิบายข้างต้น สรุปได้ว่า การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นการให้ผู้ร่วมสนทนาได้พูดแสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่ผู้วิจัยตั้งไว้ โดยการสนทนากลุ่มผู้ร่วมสนทนาจะมีการอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ ตามความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้ร่วมสนทนา

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร (Document Review)

บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ ได้กล่าวว่า การเก็บรวบรวมข้อมูล หมายถึง กระบวนการที่จะได้ข้อมูลที่ตอบสนองวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งแบ่งออกได้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลและการรวบรวมข้อมูล การเก็บข้อมูลจากแหล่งทุติยภูมิและปฐมภูมิ โดยใช้เครื่องมือการสัมภาษณ์ การสำรวจ การสังเกต การกรอกแบบสอบถาม รายงานและเอกสารต่าง ๆ การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการทางสถิติที่มีความสำคัญ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ตอบสนองวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับกรอบแนวคิด สมมติฐาน เทคนิคการวัด และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งหมายรวมทั้ง การเก็บข้อมูล (Data Collection) คือ การเก็บข้อมูลขึ้นมาใหม่ และการรวบรวมข้อมูล (Data Compilation) ซึ่งหมายถึง การนำเอาข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้อื่นได้เก็บไว้แล้ว หรือรายงานไว้ในเอกสารต่างๆ มาทำการศึกษาวิเคราะห์ต่อ

ในการการศึกษารุ่นนี้จะใช้ข้อมูลจากการรวบรวมเอกสารเป็นวิธีการหลักโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องดังนี้

3.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เป้าหมาย ประวัติความเป็นมาและแนวทางการสร้างความพร้อมเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

3.2.2 ข้อมูลการประชุมสหภาพรัฐสภา โดยเฉพาะในส่วนของการประชุมกลุ่มอนุภูมิภาคอาเซียน+3

3.2.3 ธรรมนูญสมัชชารัฐสภาอาเซียน

3.2.4 ข้อมูลการประชุมภายใต้กรอบการประชุมสมัชชาอาเซียน

3.2.5 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

3.2.6 ข้อมูลการจัดฝึกอบรมด้านภาษาต่างประเทศของสำนักพัฒนาบุคลากรสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

3.2.7 ข้อมูลการส่งเสริมการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์องค์ความรู้และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภารกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

3.2.8 แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2557 - 2560

บทที่ 4

ผลการศึกษา

4.1 การสนับสนุนงานด้านการประชุม

รัฐสภาในฐานะสถาบันฝ่ายนิติบัญญัติ มีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องเตรียมความพร้อมของข้าราชการให้มีประสิทธิภาพในการทำงานรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแล้วหลังปี พ.ศ. 2558 ซึ่งในส่วนของรัฐสภานั้นจะมีการประชุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การเข้าสู่เวทีประชาคมอาเซียน โดยขอแบ่งลักษณะการประชุมที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่เวทีประชาคมอาเซียนออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การประชุมภายในประเทศและการประชุมระหว่างประเทศ

4.1.1 การประชุมภายในประเทศ

การประชุมภายในประเทศในส่วนของคณะกรรมการได้มีการดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมในทุกภาคส่วนเพื่อเตรียมการในการรวมกันเป็นสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations : ASEAN) หรืออาเซียน ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญในการรวมกัน ใน 3 เรื่องใหญ่ (3 เสาหลัก) ได้แก่

- 1) ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community : APSC)
- 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC)
- 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community : ASCC)

โดยจะมีคณะกรรมการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในการรวมกันเป็นสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations : ASEAN) หรืออาเซียน มีการแบ่งกลุ่มเพื่อดำเนินการเตรียมความพร้อมในแต่ละเสาหลัก ดังนี้

เสาหลักที่ 1 ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน จะมีคณะกรรมการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการการต่างประเทศ คณะกรรมการการทหาร คณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ เป็นต้น

เสาหลักที่ 2 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะมีคณะกรรมการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการการแรงงาน คณะกรรมการการพาณิชย์ คณะกรรมการการอุตสาหกรรม คณะกรรมการการสาธารณสุข เป็นต้น

เสาหลักที่ 3 ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน จะมีคณะกรรมการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม คณะกรรมการการสวัสดิการสังคม เป็นต้น

ทั้งนี้ จะได้ยกตัวอย่างการประชุมของคณะกรรมการการแรงงานที่ได้มีการประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับแรงงานวิชาชีพของไทย 7 สาขาวิชาชีพ ที่จะได้มีการเคลื่อนย้ายได้อย่างเสรีภายใต้กรอบข้อตกลงประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ปลายปี พ.ศ. 2558 ซึ่งคณะกรรมการการแรงงาน ได้มีการประชุมกันอย่างต่อเนื่องหลายครั้ง และได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมาร่วมประชุมในเรื่อง : การเคลื่อนย้ายเสรีแรงงานวิชาชีพภายใต้ข้อตกลงประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จนได้ข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ของการประชุมที่กำหนดไว้ 3 ประการ ได้แก่ เพื่อศึกษาศักยภาพ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับแรงงานวิชาชีพของประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อศึกษาการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีวิชาชีพของประเทศไทยภายใต้ข้อตกลงประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และเพื่อหามาตรการในการเตรียมความพร้อมของแรงงานวิชาชีพในการเข้าสู่ตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ประการดังกล่าว จะนำไปสู่การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการพัฒนาแรงงานวิชาชีพทั้ง 7 อาชีพเพื่อเข้าสู่การเปิดตลาดเสรีแรงงานวิชาชีพภายใต้ข้อตกลงต่างๆ ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยใช้รูปแบบเชิงคุณภาพ ได้กำหนดวิธีการดำเนินการศึกษาไว้ ได้แก่ ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) ทั้งที่เป็นการศึกษาจากเอกสารข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และการศึกษาจากเอกสารข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) และใช้การสัมภาษณ์ (Interview) ผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อประกอบการยืนยันในข้อค้นพบหรือองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา และเพื่อเป็นการกำหนดมาตรการให้เหมาะสมในการเตรียมความพร้อมให้แก่แรงงานวิชาชีพในการเข้าสู่การเปิดเสรีแรงงานวิชาชีพ ซึ่งพบว่า

1) ศักยภาพ ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับแรงงานวิชาชีพของประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น แรงงานวิชาชีพไทยทั้ง 7 วิชาชีพ มีความพร้อมด้านศักยภาพและความสามารถที่จะย้ายไปทำงานในต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านความรู้ ความสามารถของแรงงานวิชาชีพไทย หากแต่ประเด็นที่ยังคงต้องเร่งพัฒนา ได้แก่ ความรู้ ความสามารถด้านภาษาทั้งในส่วนของภาษาอังกฤษและภาษาถิ่น และความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการและความรู้เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานวิชาชีพไทย ขาดความรู้ในเรื่องกฎระเบียบและข้อกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพนั้น ๆ ในประเทศสมาชิกอาเซียนหรือในประเทศปลายทาง แต่ทั้งนี้ อาจเนื่องจากแรงงานวิชาชีพไทยไม่ได้มีความสนใจที่จะย้ายไปทำงานยังประเทศสมาชิกอาเซียน

2) เพื่อศึกษาการเคลื่อนย้ายเสรีแรงงานวิชาชีพของประเทศไทยภายใต้ข้อตกลงประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน แม้ว่าแรงงานวิชาชีพของไทยจะมีความพร้อมด้านความรู้ ความสามารถ

ในการประกอบอาชีพ หากแต่แรงงานวิชาชีพไทยไม่มีความประสงค์ที่จะย้ายไปทำงานในประเทศอื่นๆ เนื่องจากเหตุผลหลายประการ อาทิ ค่าตอบแทนของประเทศไทยสูงกว่าประเทศสมาชิกอื่นๆ หรือในกรณีที่มีค่าตอบแทนสูงกว่าแต่ประเทศดังกล่าวก็มีค่าครองชีพที่สูงกว่า มีความกังวลเรื่องสวัสดิการเมื่อย้ายไปทำงานในประเทศสมาชิกอื่น เทคโนโลยี วัสดุ อุปกรณ์ที่ต้องใช้ในการประกอบอาชีพในประเทศไทยมีความเจริญและทันสมัยกว่าและผูกพันกับครอบครัวและความ เป็นอยู่ในแบบของสังคมไทย วัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอื่น ๆ แตกต่างจากประเทศไทย เช่น ศาสนา วัฒนธรรม และการดำรงชีวิต เป็นต้น

3) มาตรการในการเตรียมความพร้อมของแรงงานวิชาชีพในการเข้าสู่ ตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผู้ศึกษานำเสนอมาตรการซึ่งสะท้อนว่า หากจะ ดำเนินการเตรียมความพร้อมใน 3 ด้าน ได้แก่ I (Individual) : ของเรา หมายถึง เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถความเชี่ยวชาญในวิชาชีพและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพและสิ่งต่างๆ ที่แวดล้อม รวมทั้ง การเข้าถึงการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ สามารถสื่อสารได้ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาถิ่นของ ประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียน C (Community) : ของเรา หมายถึง การพัฒนาให้เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจและเข้าถึง “ชุมชน” ที่ดำรงอยู่และเปลี่ยนแปลงรอบตัวอันประกอบด้วย การเป็นบุคคล ที่มีความรู้ ความเข้าใจในบริบทต่างๆ ของประเทศสมาชิกอาเซียนหรือประเทศผู้รับ ทั้งในส่วนของ ระบบสังคม ระบบการเมืองและระบบเศรษฐกิจ เพื่อให้สามารถนำความรู้ ทักษะในวิชาชีพที่มีไป ปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทด้านสถานที่ (Place) ซึ่งก็คือ ประเทศผู้รับนั่นเอง และ M (Management) : ของเรา หมายถึง การเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและทักษะในด้านการ บริหารงานซึ่งประกอบด้วย การมีธรรมาภิบาล การยึดมั่นคุณธรรม จริยธรรมและถือปฏิบัติใน จรรยาบรรณวิชาชีพของตนเองอย่างเคร่งครัด

ปัญหาและอุปสรรคด้านการประชุมภายในประเทศ

การประชุมภายในประเทศในส่วนของคณะกรรมการได้มีการดำเนินการเพื่อ เตรียมความพร้อมในทุกภาคส่วนเพื่อเตรียมการในการรวมกันเป็นสมาคมประชาชาติแห่งเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ หรืออาเซียน ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญในการรวมกัน 3 เรื่องใหญ่ (3 เสาหลัก) ได้แก่ 1. ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน 2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ 3. ประชาคม สังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

แต่อย่างไรก็ตามการประชุมของคณะกรรมการในแต่ละคณะมีความทับซ้อนแยก ประชุมเป็นเอกเทศไม่มีการประสานงานด้านการประชุมร่วมกัน ต่างคนต่างทำ ในเรื่องที่ดินตนเองเห็น ว่าสำคัญ ดังจะเห็นได้จากสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีการแบ่งกลุ่มเพื่อ ดำเนินการเตรียมความพร้อมในแต่ละเสาหลัก จำนวน 3 ด้าน ดังนี้

เสาหลักที่ 1 ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน จะมีคณะกรรมการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการการต่างประเทศ คณะกรรมการการทหาร คณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ เป็นต้น

เสาหลักที่ 2 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะมีคณะกรรมการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการการแรงงาน คณะกรรมการการพาณิชย์ คณะกรรมการการอุตสาหกรรม คณะกรรมการการสาธารณสุข เป็นต้น

เสาหลักที่ 3 ประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน จะมีคณะกรรมการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม คณะกรรมการการสวัสดิการสังคม เป็นต้น

ซึ่งทั้ง 3 เสาหลัก คณะกรรมการแต่ละคณะจะแบ่งแยกกันทำงาน ไม่ได้มีหน่วยงานกลางหรือเจ้าภาพหลักเป็นผู้รวบรวมข้อมูลทั้งหมดไว้ในจุดเดียวกัน

4.1.2 การประชุมระหว่างประเทศ

ปัจจุบันบทบาทด้านต่างประเทศของรัฐสภาไทยโดยเฉพาะในระดับพหุภาคีหรือการประชุมในกรอบองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศมีความสำคัญ และเป็นกลไกที่ฝ่ายนิติบัญญัติได้ใช้เพื่อมีปฏิสัมพันธ์ในทางการทูตเชิงรัฐสภา ซึ่งรัฐสภาไทยได้เป็นภาคีสมาชิกอยู่หลายองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ แต่การประชุมที่มีส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับอาเซียนนั้น มี 2 การประชุม คือ การประชุมสมัชชารัฐสภาอาเซียนหรือไอป้า (ASEAN Inter – Parliamentary Assembly – AIPA) และการประชุมกลุ่มอนุภูมิภาคอาเซียน + 3 (ASEAN + 3) ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา (Inter – Parliamentary Union Assembly)

(ก) การประชุมภายใต้กรอบสมัชชารัฐสภาอาเซียน (AIPA)

AIPA ประกอบด้วยรัฐสภาแห่งชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน จำนวน 10 ประเทศ ประกอบด้วย บรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สาธารณรัฐสหภาพเมียนมาร์ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ส่วนการประชุมอื่น ๆ ในกรอบของสมัชชารัฐสภาอาเซียนประจำปี ประกอบด้วย การประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน (General Assembly) การประชุมคณะกรรมการบริหาร (Executive Committee) การประชุมระหว่างคณะผู้แทนสมัชชารัฐสภาอาเซียนกับผู้นำอาเซียนในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน (AIPA – ASEAN Meeting During ASEAN Summit) การประชุม AIPA Caucus และการประชุมคณะกรรมการศึกษาข้อเท็จจริงของสมัชชารัฐสภาอาเซียนว่าด้วยการปราบปรามภัยคุกคามจากยาเสพติด (AIFOCOM) เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างของแต่ละการประชุมจึงขออธิบายลักษณะของการประชุมดังกล่าวโดยสังเขป

1) การประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน (General Assembly)

AIPA จัดประชุมสมัชชาใหญ่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง เพื่อกำหนดนโยบายของ AIPA พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่ออาเซียน และเสนอแนะมาตรการด้านนิติบัญญัติในการพัฒนาอาเซียนและแก้ไขปัญหาในอาเซียน การประชุมใหญ่ AIPA จะมีขึ้นปีละ 1 ครั้งในเดือนกันยายน - ตุลาคมของทุกปีผู้เข้าร่วมการประชุมจะประกอบด้วย ผู้แทนจากรัฐสภาประเทศสมาชิก ประเทศละไม่เกิน 15 คน แต่ไม่น้อยกว่า 5 คน โดยมีประธานรัฐสภาหรือบุคคลที่ประธานรัฐสภามอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าคณะและผู้แทนรัฐสภาประเทศผู้สังเกตการณ์ของ AIPA 11 ประเทศ และ 1 องค์กร ประกอบด้วย ออสเตรเลีย แคนาดา จีน ญี่ปุ่น เกาหลี นิวซีแลนด์ รัสเซีย ปาปัวนิวกินี สหรัฐอเมริกา อินเดีย ทิมอร์-เลสเต และสภายุโรป ประเทศละ 2 คน

ที่ประชุมสามารถริเริ่มเสนอแนะแนวนโยบาย ตลอดจนผลักดันให้เกิดการจัดทำ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ร่วมกันภายในอาเซียน เพื่อเสนอให้ฝ่ายบริหารพิจารณาข้อมติที่ได้รับการรับรองจากที่ประชุมจะถูกส่งผ่านไปยังหน่วยประจำชาติเพื่อดำเนินการแจ้งให้รัฐบาลและรัฐสภาแห่งชาติรับทราบและปฏิบัติตามข้อมตินั้น ๆ ต่อไป คณะกรรมการบริหารสามารถติดตามความคืบหน้าของการเจรจาที่เกิดขึ้น ในที่ประชุมฯ ตามที่ระบุไว้ในวาระการประชุมได้ ทั้งนี้ หากที่ประชุมฯ พิจารณาแล้วเห็นสมควรพิจารณาต่อเนื่อง ก็สามารถที่จะนำประเด็นนั้นมาหารือกันต่อไปได้ ที่ประชุมใหญ่ AIPA จะใช้หลักฉันทามติในการพิจารณาประเด็นปัญหาต่าง ๆ ประเด็นที่ไม่ได้รับความเห็นชอบตามหลักฉันทามติถือว่าตกไป

2) การประชุมคณะกรรมการบริหาร (Executive Committee)

การประชุมคณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย ประธาน AIPA เป็นประธานคณะกรรมการและสมาชิกรัฐสภาจากประเทศสมาชิกไม่เกินประเทศละ 3 คน โดยหนึ่งในสามคนจะต้องเป็นประธานรัฐสภาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่แทนประธานรัฐสภา คณะกรรมการบริหารมีวาระ 1 ปี เช่นเดียวกับวาระการดำรงตำแหน่งของประธาน AIPA (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร,น.91-93)

3) การประชุมระหว่างคณะผู้แทนสมัชชาอาเซียนกับผู้นำอาเซียนในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน (AIPA – ASEAN Meeting During ASEAN Summit)

การประชุมระหว่างคณะผู้แทน AIPA กับผู้นำอาเซียนในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน (AIPA – ASEAN Meeting During ASEAN Summit) เป็นกรอบความร่วมมือระหว่าง AIPA และอาเซียนเพื่อจะสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและปรึกษาหารือในกิจการรอบด้านของภูมิภาค กรอบความร่วมมือระหว่าง AIPA และอาเซียนเป็นความคิดริเริ่มในความพยายามที่จะยกระดับการทำงานร่วมกันและมีความเห็นร่วมกันในการแลกเปลี่ยนระหว่างกันในทุกระดับและความมุ่งมั่นที่จะขยายกรอบความร่วมมือและการรวมตัวกันในภูมิภาคให้รอบด้านมากยิ่งขึ้น ขณะนี้ทั้งสององค์กรอยู่ใน

ช่วงเวลาของการปฏิรูปปรับเปลี่ยนรูปแบบและการทำงานขององค์กร โดยอาเซียนยกระดับตนเองให้เป็นองค์กรที่มีรูปแบบและกฎระเบียบแบบแผนมากยิ่งขึ้น มีประชาชนเป็นศูนย์กลางและมีกฎบัตรอาเซียนเป็นหัวใจหลักของการดำเนินงาน เพื่อมุ่งไปสู่การสร้างประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ในขณะที่ AIPA สร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กร โดยการบูรณาการการทำงานฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อกระชับความร่วมมือระหว่างรัฐสภาให้มีความใกล้ชิดยิ่งขึ้น และเพิ่มช่องทางการทำงานร่วมกับอาเซียนในการติดตามการทำงานควบคู่กันระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารได้อย่างทันเหตุการณ์ และเพื่อวางกรอบการทำงานร่วมกันระหว่าง AIPA และอาเซียนภายใต้กฎบัตรอาเซียนและธรรมนูญ AIPA เพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือภายในภูมิภาคเพื่อก้าวไปสู่ประชาคมอาเซียนที่มี “ประชาชนอาเซียน” เป็นศูนย์กลางและการเตรียมพร้อมที่จะรองรับการพัฒนาและการขยายตัวของภูมิภาคในอนาคต

4) การประชุม AIPA Caucus

AIPA Caucus เป็นการประชุมในกรอบของ AIPA ที่มีวัตถุประสงค์หลักในการร่วมกันทำให้มาตรการ ระเบียบข้อบังคับหรือข้อกำหนดทางกฎหมายของประเทศสมาชิกเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อนำไปสู่การสร้างสอดคล้องทางกฎหมายของประเทศสมาชิก AIPA และยกระดับการทำงานร่วมกันระหว่าง AIPA กับ ASEAN การประชุม AIPA Caucus ถือเป็นกลไกของ AIPA ในการหาแนวทางการจัดทำกฎหมายร่วมกันภายในกลุ่มประเทศสมาชิก ทั้งนี้ สำนักงานเลขาธิการ AIPA จะทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานและหยิบยกประเด็นปัญหาที่มีความเร่งด่วนขึ้นมาเป็นหัวข้อการประชุม นอกจากนี้ AIPA Caucus ยังสนับสนุนความร่วมมือระหว่าง AIPA กับ ASEAN โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อตกลงร่วมกันทางกฎหมายอาเซียน (ASEAN Mutual Legal Agreements) และการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) ในการแก้ไขปัญหาด้วย

องค์ประกอบของผู้เข้าร่วมการประชุม คือ ผู้แทนรัฐสภาสมาชิก AIPA ประเทศละไม่เกิน 3 คน ผู้แทนจากประเทศผู้สังเกตการณ์พิเศษ ประเทศละไม่เกิน 1 คน เลขาธิการ AIPA และเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเลขาธิการหน่วยประจำชาติ ประเทศละ 1 คน

5) การประชุมคณะกรรมการศึกษาข้อเท็จจริงของสมัชชารัฐสภาอาเซียนว่าด้วยการปราบปรามภัยคุกคามจากยาเสพติด (The AIPA Fact Finding Committee to Combat the Drug Menace -AIFOCOM)

คณะกรรมการศึกษาข้อเท็จจริงของสมัชชารัฐสภาอาเซียนในการปราบปรามภัยคุกคามจากยาเสพติด (The AIPA Fact Finding Committee to Combat the Drug Menace หรือ AIFOCOM) เป็นกลไกการทำงานปราบปรามภัยคุกคามจากยาเสพติดของสมัชชารัฐสภาอาเซียนตามมติการประชุมสมัชชาใหญ่องค์กรรัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ 23 ณ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในปี พ.ศ. 2545

(จ) การประชุมกลุ่มอนุภูมิภาคอาเซียน + 3 ระหว่างการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา (Inter – Parliamentary Union : IPU)

การประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภาจะจัดขึ้นปีละ 2 ครั้ง คือ ช่วงแรกระหว่างเดือนมีนาคม – เมษายน และช่วงที่สองระหว่างเดือนกันยายน – ตุลาคม ของทุกปี ซึ่งการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภาจะมีการประชุมย่อยอื่น ๆ จัดคู่ขนานในระหว่างการประชุมสมัชชาด้วย เช่น การประชุมคณะกรรมการสามัญด้านสันติภาพและความมั่นคง การประชุมคณะกรรมการสามัญด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนการคลังและการค้า การประชุมกลุ่มภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก การประชุมกลุ่มอนุภูมิภาคอาเซียน + 3 เป็นต้น แต่ในที่นี้จะขอกกล่าวถึงเฉพาะการประชุมกลุ่มอนุภูมิภาคอาเซียน + 3 ซึ่งรัฐสภาไทยเป็นสมาชิกและมีบทบาทสำคัญในการผลักดันประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์และหมุนเวียนทำหน้าที่ประธานกลุ่มเมื่อครบรอบการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา

การประชุมกลุ่มอนุภูมิภาคอาเซียน + 3 นั้น เป็นหนึ่งในการประชุมต่าง ๆ ที่คณะผู้แทนรัฐสภาไทยต้องเข้าร่วมการประชุมและมีบทบาทสำคัญ เนื่องจากการประชุมย่อยซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ 50 – 70 คน การประชุมกลุ่มย่อยลักษณะนี้ สมาชิกรัฐสภาสามารถแสดงความคิดเห็นหรือผลักดันข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศของตนได้มากและชัดเจนกว่าในเวทีใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชุมกลุ่มอนุภูมิภาคอาเซียน + 3 ครั้งต่อไปที่จะมีขึ้น ณ สาธารณรัฐแซมเบีย ระหว่างการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 134 เป็นการประชุมครั้งที่สำคัญ เนื่องจากรัฐสภาไทยจะทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ซึ่งจะมีกระบวนการ ในการดำเนินงาน และการเตรียมการสำหรับคณะผู้แทนไทยที่น่าสนใจแตกต่างไปจากการประชุมครั้งอื่น ๆ ที่ไทยเป็นเพียงผู้เข้าร่วมประชุม

การประชุมกลุ่มอนุภูมิภาคอาเซียน + 3 ประกอบด้วย รัฐสภาจากประเทศสมาชิกจำนวน 12 ประเทศ คือ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี และสาธารณรัฐประชาชนจีน จะจัดขึ้นในวันเดียวกันกับวันที่มีพิธีเปิดการประชุมสหภาพรัฐสภา กล่าวคือ จะประชุมกันในช่วงเช้า และพิธีเปิดการประชุมจะจัดขึ้นในช่วงค่ำของวันเดียวกัน ซึ่งจะถือเป็นหลักปฏิบัติเช่นนี้เสมอ ทั้งนี้ก็เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน ของประเทศสมาชิก ในการประชุมทั้งสองการประชุมนี้จะมีความเกี่ยวเนื่องกัน ซึ่งในช่วงเช้าจะเริ่มต้นด้วยการประชุมกลุ่มอนุภูมิภาคอาเซียน + 3 ก่อน ซึ่งการประชุมกลุ่มอนุภูมิภาคอาเซียน + 3 จะมีระเบียบวาระการประชุมที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาตำแหน่งที่ว่างลงในสหภาพรัฐสภา และพิจารณาเสนอรายชื่อผู้แทนจากกลุ่มและพิจารณาหัวข้อระเบียบวาระเร่งด่วนในการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา ซึ่งในระเบียบวาระนี้ จะเป็นการพิจารณาว่าในกลุ่มอนุภูมิภาคมีความเห็นหรือมีความประสงค์ที่จะสนับสนุนหัวข้อระเบียบวาระเร่งด่วนที่มีการเสนอเข้ามาในการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภาทุกครั้งจะมีการ

เปิดให้มีการเสนอระเบียบวาระเร่งด่วน (Emergency Item) ซึ่งเป็นวาระที่เป็นประเด็นร้อนในสังคมโลกที่มีการถกเถียงกันอยู่ในขณะนั้นหรือเหตุการณ์ความรุนแรงต่าง ๆ เช่น สงคราม การก่อการร้าย ภัยพิบัติต่าง ๆ ตลอดจนประเด็นความขัดแย้งต่าง ๆ ในโลก ประเด็นทางสังคม และวัฒนธรรมอันมีผลกระทบต่อบริบทโลกโดยรวมและจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขหรือเปิดเวทีหารือเพื่อหาข้อคิดเพื่อที่จะแก้ไขหรือบรรเทาความรุนแรงของเหตุการณ์นั้น ๆ

ในกรณีที่ประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคมีการเสนอหัวข้อเร่งด่วนต่อที่ประชุม IPU ก็จะมีการหารือกันในกลุ่มอนุภูมิภาคก่อน ซึ่งก็จะร่วมกันพิจารณาว่าควรเสนอหรือไม่ และหากเห็นชอบให้เสนอก็จะร่วมกันพิจารณาในรายละเอียด พร้อมทั้งให้เสียงสนับสนุนเมื่อมีการลงคะแนนด้วย แต่หากไม่มีประเทศสมาชิกในกลุ่มเสนอระเบียบวาระเร่งด่วน ที่ประชุมก็จะพิจารณาว่าจะให้การสนับสนุนหัวข้อใด ซึ่งจะทำให้รับทราบข้อมูลและท่าทีของมิตรประเทศในกลุ่ม ทำให้การลงคะแนนเสียงมีเอกภาพและเป็นการแสดงท่าทีของประเทศ

(ค) การดำเนินการด้านการประชุมระหว่างประเทศภายหลังเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

การประชุมในกรอบต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น เป็นภารกิจที่ข้าราชการสำนักงานกิจการ-รัฐสภาระหว่างประเทศ ซึ่งมีหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติการกิจของสมาชิกรัฐสภาต้องดำเนินการเตรียมการ แต่ภายหลังจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หลังจากปี พ.ศ. 2558 นั้นจะมีเหตุการณ์สำคัญที่จะเกิดขึ้น และเป็นภารกิจที่รัฐสภาไทยจะได้มีบทบาทสำคัญในภูมิภาคอาเซียน 3 เหตุการณ์ คือ การทำหน้าที่ประธานกลุ่มอนุภูมิภาคอาเซียน + 3 ระหว่างการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 134 ณ สาธารณรัฐแซมเบีย การเข้ารับตำแหน่งประธานสมัชชารัฐสภาอาเซียนในปี พ.ศ. 2561 – 2562 และการปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสมัชชารัฐสภาอาเซียนในปี พ.ศ. 2559 – 2562

1) การทำหน้าที่ประธานกลุ่มอนุภูมิภาคอาเซียน + 3 ระหว่างการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 134 ณ สาธารณรัฐแซมเบีย

การเตรียมการสำหรับสนับสนุนการทำหน้าที่ประธานการประชุมกลุ่มอนุภูมิภาค-อาเซียน + 3 ของรัฐสภาในการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภานั้น แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การเตรียมการด้านการบริหารทั่วไป เช่น ส่งหนังสือเชิญประชุม และระเบียบวาระการประชุม จัดส่งรายงานการประชุม การสำรองห้องประชุม 2) การเตรียมการด้านสารัตถะสำหรับการประชุม เช่น จัดทำระเบียบวาระการประชุม จัดทำขั้นตอนการประชุมฉบับภาษาอังกฤษสำหรับประธานการประชุม จัดทำรายงานการประชุม และจัดทำสรุปรายงานการประชุมเพื่อรายงานต่อที่ประชุมกลุ่มอนุภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก

1.1) การเตรียมการด้านการบริหารทั่วไป

(1) จัดทำรายการชื่อประเทศสมาชิกกลุ่ม พร้อมทั้งที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

(2) ประสานกับสำนักงานเลขาธิการสหภาพรัฐสภาเพื่อสำรองห้องประชุม ณ ศูนย์ประชุม

(3) เตรียมการวางผังที่นั่งของผู้ทำหน้าที่ประธาน และผู้เข้าร่วมประชุม

(4) ประสานกับรัฐสภาสิงคโปร์ (ประธานที่ประชุมครั้งที่ผ่านมา) เพื่อเตรียมรายงานการประชุมครั้งที่ผ่านมา เพื่อให้ที่ประชุมรับรอง

(5) จัดทำรายงานการ Checklist เอกสารที่จะต้องแจกในที่ประชุม

(6) ผลิตเอกสารรายงานการประชุมกลุ่มอนุภูมิภาคอาเซียน+3 เพื่อเสนอต่อที่ประชุมให้การรับรอง

(7) ตรวจสอบความพร้อมของห้องประชุม อุปกรณ์การประชุมว่าสามารถใช้งานได้หรือไม่

(8) จัดทำหนังสือแจ้งเวียนให้ประเทศสมาชิกทราบกำหนดวัน เวลา และสถานที่ประชุมพร้อมร่างระเบียบวาระ

1.2) การเตรียมการด้านสารัตถะ

(1) เสนอให้ที่ประชุมคณะผู้แทนรัฐสภาไทยในการประชุมสมัชชา-สหภาพรัฐสภา ครั้งที่ 134 พิจารณาร่างระเบียบวาระการประชุมกลุ่มอนุภูมิภาคอาเซียน + 3 ก่อนแจ้งเวียนให้ประเทศสมาชิกพิจารณาให้การรับรองหรือข้อเสนอแนะ

(2) รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแฟ้มเอกสารประกอบการประชุมของผู้แทนรัฐสภาไทย

(3) จัดทำร่างขั้นตอนการประชุมสำหรับหัวหน้าคณะผู้แทนรัฐสภาไทย เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(4) จัดทำสรุปรายงานการประชุม (ฉบับย่อ) เพื่อให้ประธานฯ แลกเปลี่ยนต่อที่ประชุมกลุ่มภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกทันที (การประชุมกลุ่มภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกจะเริ่มทันทีต่อจากการประชุมกลุ่มอนุภูมิภาคอาเซียน + 3 ดังนั้น จะต้องเตรียมรายงานไปพร้อม ๆ กันในขณะที่ประธานฯ กำลังทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม)

(5) จัดทำรายงานการประชุมกลุ่มอนุภูมิภาคอาเซียน + 3 ฉบับเต็มเพื่อแจกให้สมาชิกผู้เข้าร่วมประชุม ณ นครเจนีวา ให้แล้วเสร็จก่อนสิ้นสุดการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา (ภายใน 4 วันโดยประมาณ)

(6) เตรียมแฟ้มเอกสารประกอบการประชุมสำหรับคณะผู้แทนรัฐสภา-ไทย

(7) เมื่อกลับมาถึงประเทศไทยเตรียมจัดทำหนังสือนำส่งรายงานการประชุมกลุ่มอนุภูมิภาคอาเซียน + 3 ให้แก่ประเทศสมาชิกอย่างเป็นทางการอีกครั้งหนึ่ง

2) การทำหน้าที่ประธานสมัชชารัฐสภาอาเซียนของไทยในปี พ.ศ. 2561 – 2562

ตามธรรมนูญ AIPA มาตรา 9 เรื่อง การประชุมสมัชชาใหญ่ ได้มีการระบุถึงวาระการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมของ AIPA ที่จะหมุนเวียนไปตามลำดับอักษรภาษาอังกฤษของประเทศสมาชิก และในมาตรา 10 เรื่อง การดำรงตำแหน่งประธาน AIPA ระบุว่า ตำแหน่งประธาน AIPA จะเป็นของประเทศที่เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมใหญ่ AIPA ตัวอย่างเช่น ในปี พ.ศ. 2558 รัฐสภามาเลเซียรับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมใหญ่ AIPA ครั้งที่ 36 จึงถือครองตำแหน่งประธาน AIPA ในปีนั้นด้วย รวมทั้งต้องเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคณะกรรมการศึกษาข้อเท็จจริงของสมัชชารัฐสภาอาเซียนว่าด้วยการปราบปรามภัยคุกคามจากยาเสพติด (AIFOCOM) ครั้งที่ 12 ทั้งนี้ รัฐสภาประเทศสมาชิกที่รับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมใหญ่ AIPA จะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม AIFOCOM รวมไปถึงเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเตรียมการในการประชุมระหว่างผู้นำอาเซียนและคณะผู้แทนของ AIPA ในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียนอีกด้วย (AIPA Statues, 2015)

ในขณะที่เดียวกันการรับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมใหญ่ AIPA ในปี พ.ศ. 2562 มีผลผูกพันตามธรรมนูญ ข้อมติและธรรมเนียมปฏิบัติของ AIPA ให้ไทยต้องเตรียมการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมทั้งหมด 3 การประชุม ได้แก่

(1) การประชุมเตรียมการในการประชุมระหว่างผู้นำอาเซียนและคณะผู้แทนของ AIPA ในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 31 ช่วงเดือนเมษายน หรือเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2562 โดยปกติจะจัดขึ้น ณ โรงแรมที่พักของคณะผู้แทนจาก AIPA ที่จะเข้าร่วมการประชุมกับผู้นำอาเซียน ซึ่งจะจัดขึ้นที่ประเทศไทย เนื่องจากไทยจะดำรงตำแหน่งประธานอาเซียนในปี พ.ศ. 2562 โดยเป็นการประชุมขนาดเล็ก มีผู้เข้าร่วมการประชุมระดับประธานหรือรองประธานรัฐสภาประเทศสมาชิกอาเซียน และผู้เกี่ยวข้องประมาณ 30 คน ใช้เวลาระยะเวลาประมาณครึ่งวันถึง 1 วัน

(2) การประชุม AIFOCOM ครั้งที่ 13 ณ ประเทศไทย ช่วงเดือนพฤษภาคม หรือมิถุนายน พ.ศ. 2562 เป็นการประชุมขนาดกลางถึงเล็ก มีผู้เข้าร่วมประชุมระดับสมาชิกรัฐสภาจากประเทศสมาชิกอาเซียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประมาณ 50 – 70 คน ใช้เวลาประมาณ 3 – 4 วัน และ

(3) การประชุมใหญ่ AIPA ครั้งที่ 40 ณ ประเทศไทย ช่วงเดือนกันยายน พ.ศ. 2562 เป็นการประชุมขนาดกลาง มีผู้เข้าร่วมการประชุมระดับสมาชิกรัฐสภาจากประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศที่เกี่ยวข้องประมาณ 300 คน ใช้เวลาประมาณ 7 วัน

การที่รัฐสภาไทยรับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมใหญ่ AIPA ในปี พ.ศ. 2562 จะส่งผลให้ประเทศไทยมีผู้แทนดำรงตำแหน่งสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนอาเซียนพร้อมกันถึง 3 ตำแหน่ง ได้แก่ 1. ประธานอาเซียน 2. ประธาน AIPA และ 3. เลขาธิการ AIPA ซึ่งการดำรง

ตำแหน่งสำคัญทั้ง 3 ตำแหน่งที่ได้กล่าวมาของฝ่ายไทยจะช่วยทำให้การดำเนินนโยบายของไทยในกรอบอาเซียนทั้งจากทางฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศไทยในประชาคมอาเซียนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากอำนาจในการดำเนินนโยบายบริหารจากฝ่ายอาเซียนและนโยบายด้านนิติบัญญัติของ AIPA รวมไปถึงการกำกับการทำงานของสำนักงานเลขาธิการ AIPA ผ่านเลขาธิการ AIPA จะมาจากคนไทยและสามารถกำหนดให้ดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์บทบาทนำของไทยทั้งจากฝ่ายรัฐบาล และรัฐสภาให้สอดคล้องกันในการประชุมต่าง ๆ ของกรอบอาเซียนในปี พ.ศ. 2562

3) การปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสมัชชารัฐสภาอาเซียนในปี พ.ศ. 2559 – 2562

เลขาธิการ AIPA ทำหน้าที่หัวหน้าสำนักงานเลขาธิการและหัวหน้าฝ่ายบริหาร มีภารกิจและหน้าที่รับผิดชอบงานของประธาน AIPA และของสำนักงานเลขาธิการ AIPA เพื่อปฏิบัติตามข้อมติและผลตัดสินใจทั้งหมดของสมัชชาใหญ่ AIPA ที่บ่งชี้ถึงการดำเนินการแก่ประเทศสมาชิก และทำหน้าที่เป็นผู้แทนของ AIPA ในการติดต่อประสานงานกับอาเซียนและองค์กรระหว่างประเทศอื่น ๆ รวมถึงคณะรัฐบาลและรัฐสภา ขณะนี้ เลขาธิการ AIPA คนปัจจุบันคือ นาย P.O. Ram เป็นชาวสิงคโปร์ มีวาระในการดำรงตำแหน่งระหว่างเดือนพฤษภาคม 2556 - กันยายน 2559 โดยประเทศไทยได้รับสิทธิ์ในการเสนอชื่อผู้ดำรงตำแหน่ง 3 ปี (ตุลาคม 2559 – ตุลาคม 2562) และจะอาศัยอยู่ ณ กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นประเทศที่สำนักงานเลขาธิการ AIPA ตั้งอยู่ ทั้งนี้ ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเพื่อดำรงตำแหน่งเลขาธิการ จะได้รับการแต่งตั้งจากประธาน AIPA โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหาร AIPA ช่วงเดือนกันยายน 2559 ณ ประเทศมาเลเซีย โดยมีข้อกำหนดว่าประเทศที่ได้รับสิทธิ์ในการเสนอชื่อเลขาธิการ AIPA มีสิทธิ์ขาดในการเสนอชื่อบุคคล โดยตามธรรมเนียมปฏิบัติ ผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ AIPA จะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและระบบงานรัฐสภา หรือเคยทำงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนิติบัญญัติ เช่น ข้าราชการประจำ และอดีตสมาชิกรัฐสภา เป็นต้น ซึ่งขณะนี้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาเลขาธิการสมัชชารัฐสภาอาเซียน และอยู่ในกระบวนการคัดเลือก โดยคาดว่าจะได้เลขาธิการคนไทยภายในเดือนมีนาคม 2559

ธรรมนูญ AIPA ได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของเลขาธิการ AIPA ไว้ดังนี้

- (1) รับผิดชอบต่อสำนักงานเลขาธิการและรับผิดชอบภารกิจทั้งหมดโดยได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสมัชชาใหญ่ คณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการ AIPA
- (2) สนับสนุนประธาน AIPA ในการบริหารงานของคณะกรรมการบริหารและสมัชชาใหญ่

(3) ดำเนินการตามข้อมติและการตัดสินใจทั้งหมดของสมัชชาใหญ่เพื่อการบ่งชี้หรือการดำเนินการแก่สมาชิก AIPA

(4) เป็นผู้แทน AIPA ในฐานะผู้สังเกตการณ์ในการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศ

(5) เป็นช่องทางในการสื่อสารระดับพหิการระหว่าง AIPA กับ ASEAN และองค์กรระหว่างประเทศอื่น ๆ และองค์กรส่วนภูมิภาค คณะรัฐบาลและรัฐสภา

(6) เตรียมการประเมินงบประมาณประจำปีของสำนักงานเลขาธิการ รายงานประจำปี ประกอบด้วย รายงานทางด้านการเงินและนำเสนอเพื่อผ่านการเห็นชอบโดยที่ประชุมสมัชชาใหญ่ตลอดจนคณะกรรมการบริหาร

(7) บริหารงานการเงินของ AIPA และอธิบายการใช้จ่ายเงินกองทุนซึ่งเห็นชอบโดยที่ประชุมสมัชชาใหญ่

(8) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ซึ่งรับคำสั่งจากประธาน AIPA คณะกรรมการบริหารและที่ประชุมสมัชชาใหญ่

(9) แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการ AIPA

(10) รักษามาตรฐานสูงสุดของการทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีประสิทธิภาพอย่างเต็มความสามารถ

(11) ไม่แสวงหาหรือรับคำสั่งจากรัฐบาลใด ๆ หรือองค์กรใด ๆ ภายนอก AIPA

บทบาทของไทยกับการดำรงตำแหน่งเลขาธิการ AIPA

(1) การแสดงบทบาทและการนำเสนอผลงานของฝ่ายไทยในเวทีความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเวทีความร่วมมือรัฐสภาระหว่างประเทศทั้งในภูมิภาคอาเซียนและความร่วมมือกับนานาชาติและองค์กรระหว่างประเทศอื่น ๆ

(2) การสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของประชาคมอาเซียน โดยมีฝ่ายนิติบัญญัติเป็นช่องทางในการมีส่วนร่วมของประชาชนและการรับรู้ผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

(3) การผลักดันและสนับสนุนการดำเนินการด้านต่าง ๆ ที่จะเป็ประโยชน์ต่อประเทศไทย (AIPA Statutes, 2015)

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการด้านการประชุมระหว่างประเทศ

จากการสนทนากลุ่มกับผู้ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย ตัวแทนของข้าราชการกลุ่มงานสมัชชา-รัฐสภาอาเซียนและข้าราชการกลุ่มงานสหภาพรัฐสภา สามารถสรุปปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการได้ดังนี้

1) การขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการในบริบทพหุภาคีของด้านต่างประเทศ สมาชิกรัฐสภาที่เข้ามาปฏิบัติภารกิจด้านต่างประเทศ จะมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนตลอดเวลา ดังนั้น สิ่งที่สำคัญที่ขาดหายไปจากวงจรการปฏิบัติภารกิจคือ “ความต่อเนื่อง” ดังนั้น ข้าราชการประจำจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ความต่อเนื่องของการประชุมนั้นยังคงมีอยู่ต่อไป โดยการสร้างบุคลากรให้มีความรู้ด้านองค์กร

2) ขาดการรวบรวมเอกสารอ้างอิงสำหรับการทำหน้าที่ประธานอาเซียน + 3 การทำหน้าที่ประธานอาเซียน + 3 ในการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภานั้น เกิดขึ้นทุก ๆ 5 ปี โดยประมาณแต่ด้วยเหตุที่สมาชิกรัฐสภาหมุนเวียนเปลี่ยนกันเข้ามาทำหน้าที่ผู้แทนไทยในการเข้าร่วมการประชุม โดยเฉพาะในช่วงเวลานี้ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ผู้แทนเข้าร่วมการประชุมซึ่งผู้แทนเหล่านั้นยังไม่เคยมีท่านใดที่ได้เคยผ่านการทำหน้าที่ประธานการประชุมกลุ่มอาเซียน + 3 นอกจากนี้ ข้าราชการกลุ่มงานสหภาพรัฐสภาและผู้บริหารระดับสูงที่กำกับสายงานด้านต่างประเทศที่เกี่ยวข้องชาวยุโรปและมีประสบการณ์ในการดำเนินการสนับสนุนการทำหน้าที่ประธานกลุ่มอาเซียน + 3 ดังกล่าว มีการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงอยู่เป็นประจำ อีกทั้งยังไม่มีกรรวบรวมหรือจัดทำเอกสารคู่มือในการเตรียมการดังกล่าว

3) การได้รับเอกสารการประชุมในระยะเวลากระชั้นชิดทำให้การจัดเตรียมเอกสารวิชาการต้องจัดทำอย่างเร่งรีบขาดความครบถ้วนสมบูรณ์

ในส่วนนี้ เป็นประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นมาเป็นระยะเวลานานและเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากกลุ่มสมาชิกรัฐสภาอาเซียนนั้นมีลักษณะพิเศษเฉพาะตัว มีความยืดหยุ่นค่อนข้างสูงไม่มีบทลงโทษเพื่อบังคับให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบหรือกำหนดกรอบเวลาให้ชัดเจนในเรื่องการเสนอร่างข้อมติ หรือข้อคิดเห็น หรือการขอแก้ไขร่างข้อมติดังที่มีคำกล่าว่วิถีอาเซียน (ASEAN Way) อีกทั้งจุดประสงค์ในการรวมตัวกันค่อนข้างเน้นไปทางการกระชับความสัมพันธ์ และประเทศสมาชิกหลายประเทศเป็นสมาชิกที่เกิดขึ้นใหม่ ยังไม่มีความเข้าใจหรือองค์ความรู้เกี่ยวกับกิจการของ AIPA นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการ AIPA ยังไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการฯ ในการสนับสนุนการทำงานของ AIPA อย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม ดังนั้น เอกสารการประชุม หรือเนื้อหาสาระที่จะใช้พิจารณาในที่ประชุม AIPA จึงเป็นการเตรียมการที่กระชั้นชิดอยู่เป็นประจำ

4) การขาดเสถียรภาพทางการเมืองมีผลกระทบให้การกำหนดองค์คณะผู้แทนรัฐสภาไทยมักจะทำได้ล่าช้า

ในเรื่องนี้ จะขอยกตัวอย่างจากการประชุมสมัชชาใหญ่ AIPA ครั้งที่ 35 ณ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ระหว่างวันที่ 14 - 20 กันยายน 2557 เป็นการประชุมใหญ่ AIPA ครั้งแรกของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติของไทยหลังจากมีการรัฐประหารเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 การเตรียมการของฝ่ายเลขานุการฯ เป็นไปด้วยความยากลำบากและค่อนข้างล่าช้า เนื่องจากต้องรอกการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และเมื่อได้รายชื่อของ

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้วสำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศจะต้องหารือร่วมกับประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อคัดเลือกองค์ประกอบคณะฯ ซึ่งโดยปกติจะมีการส่งผู้แทนฯ จำนวน 15 คน เพื่อเข้าร่วมการประชุมฯ แต่ในครั้งนั้นประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้คัดเลือกสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน 5 คน เนื่องจากมีเวลาจำกัดจึงไม่สามารถสรรหาบุคคลที่มีคุณสมบัติครบถ้วนเพื่อเดินทางเข้าร่วมการประชุมได้ การเตรียมการด้านสารัตถะ ซึ่งเดิมมีข้อจำกัดอยู่แล้วในเรื่องการได้รับเอกสารการประชุมกระชั้นชิดอันเป็นเรื่องปกติของ AIPA ยังมีข้อจำกัดเพิ่มเติมเนื่องจากสมาชิกฯ ยังไม่คุ้นเคยกับการประชุม เนื่องจากไม่เคยเข้าร่วมการประชุม AIPA มาก่อน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติของไทยซึ่งเพิ่งได้เข้าร่วมการประชุมใหญ่ AIPA ครั้งที่ 35 ที่กรุงเวียงจันทน์เป็นครั้งแรกจึงมีข้อซักถามมากและขาดความเข้าใจในสาระของการประชุมฯ แม้ว่าฝ่ายเลขานุการคณะฯ จะได้เตรียมการด้านสารัตถะและมีการนัดประชุมคณะผู้แทนฯ เพื่อซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการประชุมฯ เป็นการล่วงหน้าแล้วก็ตาม และเนื่องจากปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมืองเป็นผลกระทบหลักต่อการปฏิบัติงาน แต่กลับเป็นปัจจัยภายนอกที่ข้าราชการประจำไม่สามารถควบคุมได้ ดังนั้น สิ่งที่ดีที่สุดเพื่อแก้ไขปัญหาหรือลดทอนปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตให้น้อยลงก็คือ การเตรียมการให้พร้อมเป็นการล่วงหน้าและครบถ้วนที่สุด

5) AIPA ไม่มีการบังคับใช้ระเบียบข้อบังคับตามธรรมนูญอย่างจริงจัง

จากการศึกษาธรรมนูญของ AIPA จะมีข้อบังคับหลายข้อที่ยังไม่ถูกนำมาบังคับใช้อย่างจริงจัง ตัวอย่างเช่น

ตามข้อบังคับ มาตรา 6 (1) ระบุว่า คณะผู้แทน AIPA ประกอบด้วยผู้แทนจำนวนไม่เกิน 15 คน นำโดยประธานรัฐสภาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่แทน และอย่างน้อยจะต้องมีสมาชิกรัฐสภาที่เป็นสตรี จำนวน 3 คน แต่ไม่เคยมีการบังคับใช้ว่าคณะผู้แทนจากแต่ละประเทศจะมีสมาชิกรัฐสภาสตรี จำนวน 3 คน หรือไม่ และไม่มียกโทษหากคณะผู้แทนใดมีสมาชิกรัฐสภาสตรีร่วมคณะจำนวนน้อยกว่า 3 คน ในกรณีเช่นนี้ สหภาพรัฐสภามีการระงับในธรรมนูญไว้ชัดเจนโดยหากมีจำนวนสตรีน้อยกว่าที่กำหนดไว้จะส่งผลการลงคะแนนเสียงของคณะผู้แทนฯ ซึ่ง AIPA ทำเช่นนั้นไม่ได้เพราะการลงมติของ AIPA จะต้องเป็นเอกฉันท์เท่านั้น

มาตรา 6 (4) ได้ระบุว่า เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง รัฐสภาประเทศสมาชิกจะต้องเสนอชื่อผู้แทนอย่างน้อย 5 คน เพื่อเข้าร่วมการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน เป็นจำนวน 2 ครั้ง ติดต่อกัน ซึ่งในเรื่องนี้ยังไม่มีการบังคับใช้อย่างจริงจัง ทั้ง ๆ ที่หากมีการดำเนินการตามธรรมนูญข้อนี้ อย่างเคร่งครัดก็จะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาข้อมติต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

มาตรา 9 (2) การประชุมคณะกรรมการบริหาร จะต้องมีการประชุมล่วงหน้าอย่างน้อย 3 เดือนก่อนการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน เพื่อเตรียมการเกี่ยวกับกำหนดการระเบียบวาระการประชุม และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แต่ในความเป็นจริง การประชุมคณะกรรมการ

บริหารมีขึ้นก่อนการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียนเพียง 1 คืน ก่อนหน้าพิธีเปิดการประชุม นอกจากนี้ การประชุมของสมาชิกรัฐสภาสตรี หรือ WAIPA นั้น มีการประชุมล่วงหน้าก่อนการประชุมคณะกรรมการบริหาร ดังนั้น ร่างข้อมติต่าง ๆ ของ WAIPA จะไม่ผ่านความเห็นของที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร ซึ่งทำหน้าที่กลั่นกรองรับรองทุกข้อมติ ซึ่งขัดต่อตรรกะของการจัดลำดับการประชุม

ตัวอย่างข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งของสาเหตุของปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน กิจกรรม ของ AIPA อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการทำงานของสำนักงานเลขาธิการ AIPA ที่มีหน้าที่โดยตรงในการดำเนินงานต่าง ๆ ภายใต้กรอบการประชุมของ AIPA ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การดำเนินการที่ไร้กำหนดกรอบเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการเสนอร่างข้อมติ และการแจ้งเวียนข้อมติให้ประเทศสมาชิกทราบล่วงหน้าในระยะเวลาที่พอเพียงต่อการนำไปพิจารณาเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องผลักดันให้มีการแก้ไข

6) การติดตามการดำเนินการตามข้อมติที่ผ่านการรับรองจากที่ประชุมใหญ่ AIPA เพื่อเสนอต่อที่ประชุม AIPA Caucus

เมื่อคณะผู้แทนฯ ได้รับรองข้อมติที่ประเทศสมาชิก AIPA เห็นชอบร่วมกันผ่านที่ประชุมใหญ่ AIPA แล้ว กลุ่มงาน AIPA มีหน้าที่ติดตามผลการดำเนินการตามข้อมติเหล่านั้น โดยเมื่อเดินทางกลับจากการประชุมใหญ่ AIPA แล้วกลุ่มงาน AIPA จะมีหนังสือจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงกลาโหม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงศึกษาธิการ และคณะกรรมการต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อแจ้งและติดตามการดำเนินการตามข้อมติที่ที่ประชุมใหญ่ AIPA ผ่านความเห็นชอบ โดยที่ประชุม AIPA Caucus จะทำหน้าที่ติดตามผลการดำเนินการผ่านการรับฟังรายงานการดำเนินการของประเทศสมาชิก

ปัญหาที่พบจากการติดตามผลการดำเนินการ คือ ไม่ได้ได้รับความร่วมมือในการรายงานความคืบหน้าจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร โดยปกติสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะส่งหนังสือแจ้งข้อมติและขอติดตามผลตอบรับประมาณเดือนธันวาคม โดยขอรับทราบผลการดำเนินการหลังจากนั้นประมาณ 6 เดือน โดยขอให้แจ้งความคืบหน้ากลับมายังสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ภายในเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน เพื่อจัดทำรายงานความคืบหน้าเสนอต่อที่ประชุม AIPA Caucus ในเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม แต่ในทางปฏิบัติสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมักจะไม่ได้รับหนังสือทางการแจ้งผลการดำเนินการหรือบ่อยครั้งที่เจ้าหน้าที่โทรติดตามผลการดำเนินการแต่หน่วยงานฯ แจ้งว่าไม่เคยได้รับหนังสือติดตามการดำเนินการมาก่อน หรือแจ้งโดยวาทาว่าไม่มีการดำเนินการแต่ไม่มีหนังสือยืนยันเรื่องการดำเนินการดังกล่าว ดังนั้น เมื่อมีข้อติดขัดในการรวบรวมข้อมูลเช่นนี้จึงทำให้ฝ่ายเลขานุการฯ ไม่สามารถรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์เพื่อจัดทำเอกสารรายงานต่อที่ประชุม AIPA Caucus

4.2 การสนับสนุนงานด้านวิชาการ

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนภายในปลายปี พ.ศ. 2558 มีความเกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วนในสังคม รัฐสภาเป็นสถาบันซึ่งมีหน้าที่ในการตรากฎหมายการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินและการให้ความเห็นชอบซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การตรากฎหมายเพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีที่มีผลผูกพันกับกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อรองรับการทำงานของรัฐสภาให้ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ หากรัฐสภาไม่มีข้อมูลที่เพียงพอจะส่งผลต่อการตัดสินใจหรือพิจารณาเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนที่ผิดพลาดหรือเกิดความคลาดเคลื่อนได้ ทั้งนี้ สิ่งที่รัฐสภากำลังดำเนินการอยู่ยังไม่เพียงพอเนื่องจากรัฐสภาจะต้องดำเนินการเกี่ยวกับการตรากฎหมายของอาเซียนเพื่อการสนับสนุนการทำงานของฝ่ายบริหาร ทั้งนี้ รัฐสภาควรมีองค์ความรู้ด้านวิชาการของตัวเอง เพราะการพึ่งพาข้อมูลต่างๆ จากกระทรวงที่เกี่ยวข้องอาจจะยังไม่เพียงพอ ฉะนั้นรัฐสภาจะต้องมีข้อมูลด้านวิชาการของตัวเองในการที่จะทำงานตามบทบาทของฝ่ายนิติบัญญัติในเรื่องนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้มีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการสนับสนุนการทำงานด้านวิชาการของรัฐสภาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 โดยมีงบประมาณ พ.ศ. 2556 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรในด้านต่างประเทศ พ.ศ. 2557 - 2560 ว่าด้วย “ให้รัฐสภามีบทบาทนำในเวทีประชาคมอาเซียนและรัฐสภาระหว่างประเทศ”

ปี พ.ศ. 2557 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้มีการจัดตั้งศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้เกิดการทำงานด้านประชาคมอาเซียน โดยสำนักงานได้มีคำสั่งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ที่ 1934/2557 ลงวันที่ 29 กันยายน 2557 เรื่องการจัดตั้งศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยมีการบริหารจัดการและอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. การจัดตั้งศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ให้ศูนย์ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย คณะกรรมการประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร คณะอนุกรรมการประชาคมอาเซียนด้านต่างๆ และสำนักงานศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยให้สำนักงานศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

2. การบริหารจัดการศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ให้สำนักงานศูนย์ประชาคมอาเซียนเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนตามอำนาจหน้าที่ของศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยให้คณะกรรมการประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและคณะอนุกรรมการประชาคมอาเซียนด้าน

ต่างๆ เป็นผู้กำกับดูแลการดำเนินงานของสำนักงานศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

3. อำนาจหน้าที่ของศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

3.1 ส่งเสริมประสานงานและดำเนินงานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในบริบทของฝ่ายนิติบัญญัติ

3.2 บริหารจัดการระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ คณะกรรมาธิการชุดต่างๆ และบุคคลในวงงานรัฐสภา

3.3 เป็นศูนย์กลางเครือข่ายในการประสานงานความร่วมมือกับส่วนราชการภายในส่วนราชการภายนอก ตลอดจนหน่วยงานอื่นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน

3.4 ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตลอดจนดำเนินการตามกรอบชี้วัดด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

3.5 ดำเนินการอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

จากโครงสร้างของศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะเห็นได้ว่าศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ จะทำหน้าที่เป็นหน่วยงานในการสนับสนุนด้านประชาคมอาเซียนในบริบทของฝ่ายนิติบัญญัติ โดยเฉพาะในด้านวิชาการในการขับเคลื่อนการทำงานด้านประชาคมอาเซียนของฝ่ายนิติบัญญัติ อีกทั้งเป็นศูนย์รวมข้อมูลด้านประชาคมอาเซียนให้กับสมาชิกรัฐสภาและบุคคลในวงงานรัฐสภา ลักษณะงานของแต่ละส่วนงานในศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีดังนี้

1. ส่วนงานเลขานุการและบริหารทั่วไปเป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ทำหน้าที่กำกับ ดูแล ผลักดัน ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ศึกษาวิเคราะห์จัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายและทิศทางการดำเนินการด้านประชาคมอาเซียน และติดตามผลการดำเนินงานของศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ ตลอดจนเป็นศูนย์กลางรับเรื่องเกี่ยวกับงานด้านประชาคมอาเซียนที่จะเข้าสู่กระบวนการรัฐสภา และประสานงานกำหนดกระบวนการงาน วิธีการในการติดตามงาน และกระจายงานไปยังส่วนต่างๆ ในศูนย์ประชาคมอาเซียนและกลุ่มภารกิจหลักต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ส่วนงานประชาคมอาเซียน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านเสาหลักประชาคมอาเซียนและงานยุทธศาสตร์ประชาคมอาเซียนและงานด้านอื่นๆ ของประชาคมอาเซียน ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ ติดตามสถานการณ์ ความเคลื่อนไหวด้านสามเสาหลักประชาคมอาเซียน ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนที่อาเซียนกำหนดและดำเนินการโดยประเทศสมาชิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐบาลและคณะผู้แทนถาวรประเทศสมาชิกประจำอาเซียนและที่อาเซียนร่วมมือกับต่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศและที่ประเทศสมาชิกอาเซียนดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรัฐสภา

2.2 ด้านความเป็นหุ้นส่วนรัฐสภากับอาเซียนและความสัมพันธ์อาเซียนกับต่างประเทศองค์การระหว่างประเทศ และกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ ติดตามสถานการณ์ ความเคลื่อนไหว เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศและกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ หน่วยงานแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่

2.2.1 ความสัมพันธ์อาเซียนกับประเทศที่เป็นคู่เจรจาของอาเซียน

2.2.2 ความสัมพันธ์อาเซียนกับประเทศต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับอาเซียน

2.2.3 ความสัมพันธ์อาเซียนกับองค์การระหว่างประเทศ

2.2.4 ความสัมพันธ์อาเซียนกับกลุ่มประเทศและกลุ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ

2.2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกรัฐสภาอาเซียนกับรัฐสภาต่างประเทศและสภายุโรป

2.2.6 คณะผู้แทนถาวรประเทศต่างๆ ประจำอาเซียน (รวมคณะผู้แทนถาวรจากประเทศอาเซียนด้วย)

2.3 งานด้านโต๊ะประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศทำหน้าที่รวบรวมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ ติดตามสถานการณ์ ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ โดยแบ่งหน่วยงานออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

2.3.1 ภาพรวมและรายละเอียดของประเทศสมาชิกอาเซียนและความเคลื่อนไหวในประเทศในภูมิภาคและในสากล

2.3.2 ภาพรวมและรายละเอียดของประเทศสมาชิกอาเซียนที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนและความเคลื่อนไหวของประเทศสมาชิกในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน

2.3.3 ภาพรวมและรายละเอียดของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน

2.3.4 ภาพรวมและรายละเอียดความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างรัฐสภา ประเทศสมาชิกอาเซียนในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน

3. ส่วนงานกฎหมายอาเซียน เป็นส่วนงานที่ทำหน้าที่ ดังนี้

- 3.1 เป็นคลังปัญญา ข้อตกลง สนธิสัญญาและกฎหมายของอาเซียนที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนและความเกี่ยวข้องของรัฐสภาและแต่ละสภาในเรื่องเหล่านี้
- 3.2 เป็นคลังกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน
- 3.3 เป็นคลังกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายภูมิภาค
- 3.4 เป็นศูนย์กลางความคืบหน้าการดำเนินกระบวนการภายในประเทศในด้านกฎหมายอาเซียน
- 3.5 เป็นศูนย์กลางความคืบหน้า การดำเนินการด้านกระบวนการนิติบัญญัติในด้านกฎหมายอาเซียน
- 3.6 เป็นศูนย์กลางความคืบหน้าการพัฒนากฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน
- 3.7 เป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านกฎหมายกับประเทศสมาชิกอาเซียนและรัฐสภาของประเทศสมาชิกอาเซียนและสมัชชารัฐสภาอาเซียน
- 3.8 เป็นศูนย์กลางความคืบหน้าการพัฒนากฎหมายประชาคมอาเซียนและการจัดทำกฎหมายต้นแบบสำหรับประชาคมอาเซียนในอนาคต
- 3.9 เป็นศูนย์กลางความร่วมมือระหว่างประเทศและความร่วมมือด้านรัฐสภาระหว่างประเทศ (เช่น ความร่วมมือด้านกฎหมายภูมิภาคกับสหภาพยุโรปและสภายุโรป)
- 3.10 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลติดตามความเคลื่อนไหวของกฎบัตรอาเซียนในบริบทนิติบัญญัติและกฎหมายระหว่างประเทศด้านประชาคมอาเซียนที่มีการจัดทำขึ้นซึ่งต้องมีการดำเนินการทางรัฐสภา
- 3.11 ศึกษาวิเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน เพื่อเสนอปรับปรุงหรือมีกฎหมายใหม่ เพื่ออนุวัติการกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน
- 3.12 ศึกษาข้อมูลเชิงวิชาการที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและจัดทำกฎหมายต้นแบบที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน
- 3.13 มีความร่วมมือและสร้างความร่วมมือกับอาเซียนและรัฐสภาประเทศสมาชิกอาเซียนและสมัชชารัฐสภาอาเซียนในด้านกฎหมายประชาคมอาเซียน
- 3.14 มีการร่วมมือกันผลิตผลงานความร่วมมือด้านกฎหมายประชาคมอาเซียน อาทิ การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศสมาชิกอาเซียนในหัวข้อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน การจัดทำมาตรฐานกลางด้านกฎหมายในหัวข้อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนเพื่อ

เป็นแนวทางให้รัฐสภาประเทศสมาชิกอาเซียนและสมัชชารัฐสภาอาเซียนใช้ในตรากฎหมายภายใน และในการร่วมมือกับอาเซียนในด้านกฎหมาย การพัฒนากฎหมายด้านประชาคมอาเซียนและการ จัดทำกฎหมายต้นแบบในด้านประชาคมอาเซียน เพื่อเป็นแนวทางจัดทำกฎหมายภายในประเทศ สมาชิกอาเซียนและในการทำกฎหมายภูมิภาคในอนาคต

4. ส่วนงานข้อมูลสารสนเทศ องค์ความรู้ ทรัพยากรมนุษย์และพัฒนาเครือข่ายการทำงาน ด้านประชาคม เป็นส่วนงานที่ทำหน้าที่ ดังนี้

4.1 ดำเนินการเกี่ยวกับระบบฐานข้อมูลประชาคมอาเซียนและอุปกรณ์เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง

4.2 รวบรวม ประสานงาน และเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายใน หน่วยงาน ภายนอก หน่วยงานต่างประเทศ รวมถึงรัฐสภาประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อเป็นฐานข้อมูลประชาคมอาเซียนที่ใช้ในการตัดสินใจของรัฐสภา (Smart Parliament)

4.3 พัฒนาและประมวลฐานข้อมูลประชาคมอาเซียนเพื่อเป็นองค์ความรู้ด้านประชาคมอาเซียน

4.4 พัฒนาและบูรณาการองค์ความรู้ด้านประชาคมอาเซียนเพื่อใช้ในการทำงานด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ต่อเนื่อง

4.5 จัดทำและพัฒนาเว็บไซต์และฐานข้อมูลประชาคมอาเซียนของศูนย์ประชาคมอาเซียนฯ

4.6 สื่อสารเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ยุทธศาสตร์ด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ให้แก่สำนักที่รับผิดชอบงานด้านกระบวนการนิติบัญญัติ สำนักด้านต่างประเทศและสำนักอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและบุคคลภายนอก

4.7 เสนอแนะยุทธศาสตร์ด้านข้อมูลและด้านทรัพยากรมนุษย์ด้านประชาคมอาเซียน ในส่วนงานเลขานุการและบริหารทั่วไป เพื่อจัดทำข้อเสนอ นโยบายและทิศทางการดำเนินงานด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

4.8 นำเครือข่ายการทำงานด้านประชาคมอาเซียนมาใช้ประโยชน์สูงสุดในงานด้านประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ปี พ.ศ. 2558 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยศูนย์ประชาคมอาเซียน ได้มีการจัดทำเอกสารวิชาการและพัฒนาฐานข้อมูล ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นการสนับสนุนงานด้านวิชาการ ดังนี้

1. การจัดทำเอกสาร “ตารางความเชื่อมโยงวาระการประชุมประเทศไทยและร่างรัฐธรรมนูญกับประชาคมอาเซียน” ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับเป้าหมายการประชุมประเทศไทย วาระการประชุม

และการพัฒนาประเทศซึ่งสอดคล้องและเชื่อมโยงกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่และกฎบัตรและหลักด้านประชาคมอาเซียน

2. เอกสารวิชาการเรื่อง อาเซียนและความมั่นคงทางทะเล (ASEAN and Maritime Security)

3. การจัดทำคู่มือการทำงานด้านประชาคมอาเซียน : คู่มือสนับสนุนการดำเนินงานของรัฐบาลในการพิจารณาให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552) และคู่มือการดำเนินการตามแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านประชาคมอาเซียน

4. การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ สมรรถนะแก่บุคลากรในด้านกฎหมายระหว่างประเทศ คือ ข้อตกลงและสนธิสัญญา

5. การฝึกปฏิบัติ เรื่อง หลักการเจรจาต่อรองระหว่างประเทศในบริบทของฝ่ายนิติบัญญัติ

6. การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

7. การจัดเสวนา ASEAN Community Forum : Parliament Drive Towards Regional Collaboration การขับเคลื่อนของรัฐบาลสู่ความร่วมมือในภูมิภาค

8. การเสวนาโต๊ะกลม: วิสัยทัศน์ ทิศทางและอนาคตของประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในบริบทของฝ่ายนิติบัญญัติ

9. การปาฐกถาพิเศษ เรื่อง ประชาคมอาเซียน : ก้าวสำคัญสู่การรวมตัวของภูมิภาค

10. การเสวนา เรื่อง อาเซียนหลัง 2015 : เสถียรภาพหรือความท้าทาย (มิติด้านการเมืองและความมั่นคง มิติด้านเศรษฐกิจ และมิติสังคมและวัฒนธรรม

11. การสัมมนากลุ่มย่อย เรื่อง ประชาคมอาเซียน : โจทย์ด้านนิติบัญญัติ

หัวข้อที่ 1 เสอหลักประชาคมอาเซียน มุมมองการพัฒนานโยบาย กฎหมายการจัดการความรู้และวิจัย

หัวข้อที่ 2 การพัฒนาศักยภาพมนุษย์ : สู่ความเป็นพลเมืองอาเซียน

หัวข้อที่ 3 ก้าวทันอาเซียน : สื่อสารมวลชนและอาเซียน

หัวข้อที่ 4 การพัฒนาสารสนเทศและการเชื่อมโยงเครือข่าย : ความเชื่อมโยงในอาเซียน

หัวข้อที่ 5 การเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือ : อาเซียนกับโลก

จะเห็นได้ว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ทำหน้าที่ในการสนับสนุนข้อมูลด้านวิชาการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ตลอดจนการรวบรวมข้อมูล ติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวด้านสามเสาหลักประชาคมอาเซียน ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน อีกทั้งดำเนินการจัดทำข้อมูล กรอบความคิด

มาตรการและแนวทางดำเนินการและข้อเสนอแนะด้านประชาคมอาเซียน เพื่อใช้ในการตัดสินใจของสมาชิกรัฐสภาในกระบวนการทำงานด้านประชาคมอาเซียนในมิติด้านกระบวนการนิติบัญญัติและมิติด้านต่างประเทศตามความต้องการของสมาชิกรัฐสภาและบุคคลในวงงานรัฐสภา ทั้งนี้ ในช่วงปี พ.ศ. 2557-2558 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมให้กับข้าราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในองค์ความรู้ด้านกฎหมายอาเซียนและความสามารถทางภาษา เพื่อสนับสนุนภารกิจของรัฐสภาในด้านนิติบัญญัติจากโครงการและกิจกรรมต่างๆ ในช่วงการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในวันที่ 31 ธันวาคม 2558 โดยสำนักงานฯ ได้เตรียมความพร้อมให้กับข้าราชการตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ด้านประชาคมอาเซียน ความรู้ด้านกฎหมายระหว่างประเทศ และความสามารถทางภาษาเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับข้าราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในช่วงก่อนเข้าสู่ประชาคมอาเซียนซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงานภายหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน แผนงาน/โครงการที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนเพื่อพัฒนาและต่อยอดประสิทธิภาพในการทำงานของข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรด้านประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2559 มีดังนี้

1. จัดทำเอกสารวิชาการด้านประชาคมอาเซียนเพิ่มเติมในเรื่องต่างๆ ได้แก่ แรงงานในภูมิภาคอาเซียน การค้ามนุษย์ในภูมิภาคอาเซียน ความเป็นพลเมืองอาเซียน เป็นต้น
2. จัดทำคู่มือการทำงานด้านประชาคมอาเซียนเพิ่มเติม
3. จัดทำรายงานวิจัย (Quick Research) โดยการจ้างที่ปรึกษาโดยตรง และทำการศึกษาวิจัยด้านประชาคมอาเซียน เพื่อนำเสนอข้อเสนอที่จะนำไปสู่การพัฒนากฎหมายด้านประชาคมอาเซียน
4. จัดทำโครงการพัฒนากฎหมายภายในเพื่อรองรับการทำงานด้านประชาคมอาเซียนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 เป็นการวิจัยกฎหมายภายในเกี่ยวกับการบูรณาการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ 3 เสาหลักสนับสนุนการทำงานของสภานิติบัญญัติและสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปแห่งชาติ
5. พัฒนาเว็บไซต์ ฐานข้อมูล และบริหารจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศด้านประชาคมอาเซียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการใช้งานมากขึ้น โดยเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายนอกที่เป็นเครือข่ายความร่วมมือและหน่วยงานอื่นที่ยังไม่ได้เป็นทั้งเครือข่ายภายในและต่างประเทศให้มีความครอบคลุมมากขึ้น
6. จัดกิจกรรม ASEAN Community Forum ประจำปี พ.ศ. 2559 โดยขยายกลุ่มเป้าหมายสำหรับกิจกรรมนี้ต่อเนื่องจากปี พ.ศ. 2558 โดยเชิญผู้แทนจากสำนักงานเลขาธิการรัฐสภาอาเซียนเข้าร่วมด้วย

โดยสรุป ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 จะเป็นการนำเอาองค์ความต่าง ๆ ด้านประชาคมอาเซียนทั้งในด้านกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนมาต่อยอดองค์ความรู้

ให้กับข้าราชการของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้นำมาใช้จริงในการปฏิบัติงาน โดยในปี พ.ศ. 2559 จะมีการให้ข้าราชการจัดทำแผนนิติบัญญัติเพื่อนำเสนอในที่ประชุมวิชาการอาเซียน ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจะขึ้นในเดือนสิงหาคม 2559 เพื่อเป็นเวทีในการนำเสนอแผนนิติบัญญัติและผลงานวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนในบริบทนิติบัญญัติ และผลของการประชุมวิชาการดังกล่าว จะเป็นการสนับสนุนงานด้านวิชาการให้กับฝ่ายนิติบัญญัติ ทั้งนี้ การที่จะดำเนินงานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในบริบทของฝ่ายนิติบัญญัติ จำเป็นต้องมีข้อมูลต่าง ๆ ที่รอบด้าน ตลอดจนจะต้องพัฒนากฎหมายภายในประเทศให้สามารถรองรับพันธกรณีต่าง ๆ ของประชาคมอาเซียน การเตรียมความพร้อมด้านกฎหมายเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยจะต้องปรับปรุงทุกภาคส่วนให้มีความรู้ ความเข้าใจในบริบทที่จะเปลี่ยนแปลงไปพร้อมกัน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในฐานะหน่วยงานที่สนับสนุนฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งเป็นผู้ตรากฎหมาย ต้องคำนึงถึงนโยบายของประเทศ รวมทั้งนโยบายโดยรวมของประชาคมอาเซียนที่ทุกประเทศจะต้องปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้กรอบของกฎบัตรอาเซียน ปฏิญญาอาเซียนและบันทึกความตกลงในเรื่องต่าง ๆ ของอาเซียน

นอกจากนี้ การสนับสนุนด้านวิชาการจะรวมถึงการให้บริการเกี่ยวกับเอกสารวิชาการและหนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนสำหรับการค้นคว้าศึกษาซึ่งห้องสมุดรัฐสภาได้มีการจัด “ASEAN Corner” โดยเป็นการรวบรวมเอกสารวิชาการและหนังสือที่เกี่ยวกับอาเซียนครอบคลุมในทุกมิติทั้งด้านการเมืองและความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนมีหนังสือภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับอาเซียนไว้ให้บริการอีกด้วย

ปัญหาและอุปสรรค

1. โครงสร้างและระบบการจัดการภายในไม่เอื้อต่อการทำงาน

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีงานด้านประชาคมอาเซียนกระจายอยู่ตามสำนักต่าง ๆ แต่การทำงานด้านประชาคมอาเซียนซึ่งเป็นกระบวนการทันสมัยที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสร้างโครงสร้างและระบบงานที่เป็นศูนย์กลางในการทำงานด้านประชาคมอาเซียนที่มีการจัดโครงสร้างและระบบงานที่เป็นองค์รวมตามยุทธศาสตร์ เนื้อหา เนื้องาน และระบบงานของประชาคมอาเซียน นอกจากนั้น สำนักงานฯ ยังขาดโครงสร้างและระบบงานที่เอื้อต่อการทำงานด้านประชาคมอาเซียนที่มีการบูรณาการกันในหลายมิติและยังมิได้สร้างเครือข่ายและพันธมิตรในการเชื่อมประสานความร่วมมือในการทำงานด้านนี้ ขาดการวางระบบสารสนเทศที่ต้องใช้การวางระบบที่อิงจากเนื้อหาของประชาคมอาเซียนและบทบาทหน้าที่ของรัฐสภาในการทำงานด้านนี้

2. ระบบข้อมูลยังไม่ครบวงจร

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยังไม่มีแหล่งจัดเก็บข้อมูลด้านประชาคมอาเซียนที่เบ็ดเสร็จทั้งระบบฐานข้อมูลและตัวข้อมูล กล่าวคือ สำนักงานฯ ยังไม่มีศูนย์กลางข้อมูลด้านประชาคมอาเซียน ข้อมูลไม่ได้ถูกรวบรวมไว้ในแหล่งเดียวกัน แต่กระจายอยู่ตามสำนักต่าง ๆ ที่

ทำงานเกี่ยวข้องกับอาเซียน ขาดการเชื่อมโยงข้อมูลร่วมกัน ซึ่งส่งผลถึงการทำงานด้านอาเซียนที่ไม่เป็นเอกภาพ รัฐบาลไม่มีข้อมูลด้านประชาคมอาเซียนเป็นของตัวเองและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานฯ ยังพึ่งตนเองไม่ได้ในการทำงานด้านประชาคมอาเซียนเพราะมีองค์ความรู้ไม่เพียงพอ

3. บุคลากรของรัฐบาลยังไม่มีความพร้อมเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

บุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยังไม่มีความพร้อมในองค์ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนตามเนื้อหาของการรวมตัวในภูมิภาคและในการทำงานด้านประชาคมอาเซียน บุคลากรที่มีความพร้อมมีไม่เพียงพอที่จะทำงานด้านประชาคมอาเซียนในบริบทของการรวมตัวภูมิภาค ซึ่งสภาวการณ์ด้านบุคลากรดังกล่าวนี้จะส่งผลกระทบต่อการสนับสนุนงานด้านวิชาการของสมาชิกรัฐสภา

4.3 การใช้ภาษาต่างประเทศ

การพัฒนาบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ได้ถูกกำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภา (ก.ร.) ภายในแผนยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ โดยมีเป้าหมายพัฒนาความรู้ ความสามารถ สมรรถนะและทักษะของบุคลากรให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจของรัฐสภาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งพัฒนาระบบการจัดการความรู้ และส่งเสริมบุคลากรให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองเพื่อสนับสนุนภารกิจของรัฐสภา ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาส่วนราชการสังกัดรัฐสภา จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาบุคลากรในปีงบประมาณของแต่ละสำนักงานให้สอดคล้องและเป็นไปตามกรอบทิศทางของแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว ทั้งนี้ แผนปฏิบัติการพัฒนาบุคลากรของทั้งสองสำนักงานมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาบุคลากร ด้วยวิธีการฝึกอบรม สัมมนา การศึกษาอบรมหรือการศึกษาคูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ การแลกเปลี่ยนบุคลากรของรัฐสภาระหว่างประเทศ การสนับสนุนทุนการศึกษาต่อในประเทศและต่างประเทศ โดยมีสำนักพัฒนาบุคลากร ซึ่งเป็นหน่วยงานภายในของทั้งสองสำนักงานเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการตามแผน

การพัฒนาบุคลากรด้านภาษาต่างประเทศของทั้งสองสำนักงานได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องแม้ยังไม่มีกรรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนอย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2558 โดยเฉพาะการพัฒนาบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านต่างประเทศที่ต้องมีการพัฒนาทักษะ ความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาต่างประเทศในการปฏิบัติงาน โดยได้ดำเนินการจัดอบรมโครงการต่าง ๆ อาทิเช่น โครงการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านวิเทศสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน โครงการสร้างเครือข่ายความรู้ด้านภาษา และวัฒนธรรม โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและเสริมสร้างทัศนคติที่ดีในการให้บริการด้านแปลและล่ามที่มีคุณภาพ รวมทั้ง

โครงการอบรมภาษาอังกฤษหลักสูตรระดับสูงเพื่อเพิ่มทักษะความเชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษของผู้ปฏิบัติงานด้านต่างประเทศ นอกจากนี้ ยังมีการเปิดอบรมภาษาอังกฤษให้กับบุคลากรทั่วไปที่ไม่ได้ปฏิบัติงานด้านต่างประเทศโดยตรงเข้าร่วมอบรม แต่เป็นการอบรมหลักสูตรระยะสั้น ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเรียนภาษาอังกฤษในเบื้องต้น

ในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของอาเซียนจะก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจึงได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนทักษะการใช้ภาษาอังกฤษซึ่งถูกกำหนดเบื้องต้นให้เป็นภาษาราชการของอาเซียน ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของรัฐสภาไทยในฐานะองค์กรนิติบัญญัติที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับประชาคมอาเซียนเพื่อสร้างความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ร่วมกัน การพัฒนาบุคลากรด้านภาษาต่างประเทศของทั้งสองสำนักงาน จึงได้ยกระดับการฝึกอบรมเพิ่มขึ้น โดยมีเป้าหมายครอบคลุมบุคลากรของสำนักงาน ไม่เฉพาะบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านต่างประเทศเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมข้าราชการทุกระดับชั้น โดยการจัดอบรมภาษาอังกฤษแต่ละหลักสูตรต้องคำนึงถึงข้าราชการแต่ละระดับซึ่งมีความรู้พื้นฐานด้านภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน สำหรับข้าราชการที่ไม่มีพื้นฐานความรู้มากต้องปูพื้นฐานจนมีความสามารถที่สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องจัดกิจกรรมให้ข้าราชการสื่อสารได้จริง อีกทั้งเปิดโอกาสให้ข้าราชการได้ไปอบรมภาษาอังกฤษในต่างประเทศ เปิดโอกาสให้ข้าราชการได้มีโอกาสไปร่วมปฏิบัติงานกับข้าราชการประเทศอื่นโดยเน้นประเทศในกลุ่มอาเซียน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้จริงเมื่อมีการรวมตัวกัน รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ด้านภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ และจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ และฝึกอบรมทักษะด้านภาษาอังกฤษ สร้างแรงจูงใจให้ข้าราชการเห็นความสำคัญและแรงจูงใจในการใช้ภาษาอังกฤษ โดยเข้ารับการอบรมในหลักสูตรระยะยาวและต่อเนื่องเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศได้ในเบื้องต้น นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินการจัดอบรมหลักสูตรภาษาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนเพิ่มเติม รวมทั้งยังมีการพัฒนาบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านต่างประเทศให้มีทักษะและความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โดยสำนักพัฒนาบุคลากร ได้ดำเนินโครงการฝึกอบรมให้ความรู้กับบุคลากรด้านภาษาอังกฤษเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนภายใต้แผนยุทธศาสตร์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปี พ.ศ. 2556 - 2560 ยุทธศาสตร์ที่ 2 ว่าด้วยการสนับสนุนงานรัฐสภา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและให้มีบทบาทนำในเวทีประชาคมอาเซียนและรัฐสภาระหว่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้มีความรู้พื้นฐานด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมด้านประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทักษะด้านการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมใน

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ประกอบด้วย โครงการพัฒนาบุคลากรด้วยหลักสูตรอบรมภายในด้านการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (English for Communication) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้กับบุคลากรภายในหน่วยงาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันและการปฏิบัติงาน รวมทั้งการพัฒนาตนเอง สามารถปฏิบัติงานโดยใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรที่เข้ารับการอบรมอย่างน้อยประมาณร้อยละ 70 สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารได้ ใช้เวลาอบรมภายในระยะเวลา 3 ปี กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรมประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประเภทตำแหน่งวิชาการ ข้าราชการประเภทตำแหน่งวิชาการและข้าราชการประเภทตำแหน่งทั่วไป นอกจากนี้ ยังจัดโครงการอบรมพัฒนาบุคลากรผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน หลักสูตร “การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสนับสนุนการสื่อสารแก่ผู้บริหารและบุคลากรสายงานหลักที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนและผู้ปฏิบัติงานในศูนย์ประชาคมอาเซียน สามารถปฏิบัติงานโดยใช้ทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะผู้ปฏิบัติงานในศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่สนับสนุนภารกิจขององค์กรนิติบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนในบริบทของฝ่ายนิติบัญญัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากการพัฒนาบุคลากรด้านภาษาอังกฤษ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยังให้ความสำคัญกับการอบรมภาษาภาษา ซึ่งเป็นภาษาท้องถิ่นของสามประเทศ ได้แก่ มาเลเซีย สาธารณรัฐอินโดนีเซีย และบรูไนดารุสซาลาม เป็นภาษาที่ใช้มากเป็นลำดับรองจากภาษาอังกฤษในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมีการจัดโครงการฝึกอบรมการเรียนภาษาภาษาเบื้องต้นมาอย่างต่อเนื่อง เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 จนถึงปี พ.ศ. 2560 เพื่อเตรียมความพร้อมของบุคลากรให้สามารถใช้ภาษาภาษาในระดับพื้นฐานในการปฏิบัติงานรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนและยังเป็นการเรียนรู้วัฒนธรรมของกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียนด้วย รวมทั้งยังมีโครงการสนับสนุนการศึกษาและฝึกอบรมบุคลากรของรัฐสภาในต่างประเทศเพิ่มขึ้น เช่น ทูตฝึกอบรมด้านภาษาอังกฤษ ณ เครือรัฐออสเตรเลีย ทูตฝึกอบรมภาษาอังกฤษ ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ทูตฝึกอบรมภาษาและวัฒนธรรมจีน ณ มหาวิทยาลัยหัวเฉียว สาธารณรัฐประชาชนจีน ทูตฝึกอบรมภาษาญี่ปุ่น ณ ประเทศญี่ปุ่น โครงการอบรมภาษาจีนกลางระดับต้น โครงการทดสอบภาษาอังกฤษ รวมทั้งโครงการแลกเปลี่ยนข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรไทยกับต่างประเทศ เป็นการส่งบุคลากรเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนในบริบทของฝ่ายนิติบัญญัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ณ รัฐสภาต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นการช่วยส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ ด้านภาษามากขึ้น โดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษากลางที่ใช้ในประชาคมอาเซียนเท่านั้น แต่ยังสามารถสื่อสารได้

หลากหลายภาษา ส่งผลดีต่อการปฏิบัติงานขององค์กรนิติบัญญัติ เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร

นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยังได้ตระหนักถึงสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรสายงานวิเทศสัมพันธ์ที่มีส่วนสำคัญในงานด้านต่างประเทศโดยตรงจึงกำหนดให้มีการประเมินขีดสมรรถนะเฉพาะด้านของความเป็นมืออาชีพในสายงานด้านวิเทศสัมพันธ์ โดยเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักในการประเมินขีดสมรรถนะ มีวัตถุประสงค์ให้มีการประเมินข้าราชการทุกคนผู้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ สายงานวิเทศสัมพันธ์ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการงานด้านต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนความเป็นมืออาชีพในการสนับสนุนกระบวนการนิติบัญญัติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การพัฒนาบุคลากรด้านภาษาอังกฤษนอกจากการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ ในความรับผิดชอบของสำนักพัฒนาบุคลากรแล้ว ยังมีสำนักภาษาต่างประเทศ หน่วยงานภายในของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ทำหน้าที่ในการให้บริการการแปลเอกสารและการล่ามแก่สมาชิกรัฐสภา รวมทั้งมีหน้าที่ส่งเสริมการศึกษาและฝึกอบรม พร้อมทั้งถ่ายทอดประสบการณ์ด้านภาษาต่างประเทศให้แก่บุคลากรในวงงานรัฐสภา ได้ดำเนินการจัด โครงการเสริมสร้างศักยภาพและวิสัยทัศน์ของนักวิเทศสัมพันธ์เพื่อพัฒนาทักษะและความเชี่ยวชาญด้านการแปลและการล่ามในการสนับสนุนภารกิจด้านต่างประเทศของรัฐสภา โดยมีวัตถุประสงค์เพิ่มพูนความรู้ ทักษะและยกระดับการปฏิบัติงานด้านการแปลและการล่ามขั้นสูงให้กับนักวิเทศสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมการฝึกทักษะ เทคนิคเฉพาะด้าน และสร้างความมั่นใจในการทำงานในบริบทของรัฐสภา ด้านต่างประเทศให้แก่นักวิเทศสัมพันธ์ สำนักภาษาต่างประเทศ จากการเรียนรู้ผ่านหน่วยงานเฉพาะด้านทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพิ่มความชำนาญและมาตรฐานในการปฏิบัติงานให้ตรงกับความต้องการจริงของผู้รับบริการ รวมทั้งนักวิเทศสัมพันธ์ สำนักภาษาต่างประเทศ ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและถ่ายทอดประสบการณ์กับบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวงงานรัฐสภา เพื่อให้เกิดวิสัยทัศน์ในการปฏิบัติงานให้กว้างขวางในระดับสากล ผลักดันให้สำนักภาษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นหน่วยงานด้านการแปลและล่ามของรัฐสภาได้สร้างเครือข่ายกับสถาบันภาษาทั้งในและต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนเทคนิคความรู้อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการงานแปลและงานล่ามในระดับสากล เป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนงานด้านต่างประเทศของรัฐสภาตามแผนยุทธศาสตร์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในยุทธศาสตร์ที่ 2 ว่าด้วยการสนับสนุนงานรัฐสภา สถานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและให้มีบทบาทนำในเวทีประชาคมอาเซียนและรัฐสภาระหว่างประเทศ

สำหรับสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในฐานะหน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริมงานด้านนิติบัญญัติให้แก่สมาชิกวุฒิสภาทั้งด้านวิชาการ ด้านการประชุมและการบริการ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาบุคลากรของสำนักโดยเน้นให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มี

ความเป็นมืออาชีพเพื่อการพัฒนาประเทศไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนภายใต้คำขวัญ “วุฒิสภาก้าวไกลนำพลเมืองไทยสู่ประชาคมอาเซียน” โดยส่งเสริมให้บุคลากรของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา มีความตระหนักรู้เรื่องอาเซียนเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการใช้ภาษาต่างประเทศและการทำงานด้านต่างประเทศ อีกทั้งมีการแลกเปลี่ยนข้าราชการของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ณ รัฐสภาต่างประเทศ เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ข้าราชการได้เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนข้าราชการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาในต่างประเทศ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็น ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ร่วมกันกับเจ้าหน้าที่รัฐสภานานาชาติ สามารถนำความรู้และประสบการณ์มาปรับใช้กับวงงานรัฐสภาได้อย่างมีประสิทธิภาพและยังเป็นการเพิ่มทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงานจริง

นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภายังมีการจัดหลักสูตรอบรมภาษาอังกฤษสำหรับการสื่อสารเพื่อประชาคมอาเซียนให้ครอบคลุมบุคลากรของสำนักงานฯ โดยให้บุคลากรมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ด้านภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนบุคลากร ณ ประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกัน สามารถนำความรู้และประสบการณ์มาปรับใช้ประโยชน์กับวงงานรัฐสภาอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์และความร่วมมืออันดีระหว่างกลุ่มประเทศในประชาคมอาเซียน

การพัฒนาความเป็นมืออาชีพในการปฏิบัติงานของบุคลากรสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาให้สามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบได้อย่างมืออาชีพ โดยเฉพาะผู้ปฏิบัติงานด้านต่างประเทศ ซึ่งเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน งานต่างประเทศของวุฒิสภาไทยจะมีบทบาทและความสำคัญมากยิ่งขึ้น จึงได้พัฒนาและเตรียมความพร้อมด้านความรู้ ความสามารถของบุคลากรด้านการต่างประเทศ โดยได้จัดหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะผู้ปฏิบัติงานด้านต่างประเทศ และการพัฒนาความรู้และทักษะด้านภาษาต่างประเทศไม่เฉพาะภาษาอังกฤษเท่านั้นยังเน้นภาษาต่างประเทศที่เป็นภาษาประจำชาติของกลุ่มประเทศอาเซียนด้วย เช่น ภาษาบาฮาซาเป็นภาษาที่ใช้เป็นอันดับสองรองจากภาษาอังกฤษในประชาคมอาเซียน เพื่อพัฒนาบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านการต่างประเทศให้สามารถปฏิบัติงานสนับสนุนบทบาทภารกิจด้านการต่างประเทศของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยสรุป สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เป็นส่วนราชการสังกัดรัฐสภา มีการดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านภาษาต่างประเทศอย่างต่อเนื่องแม้ยังไม่มีกรอบตัวของประชาคมอาเซียนและเมื่อมีการรวมตัวของประชาคมอาเซียนได้ยกระดับการพัฒนาบุคลากรด้านภาษาต่างประเทศให้มีความเข้มข้นขึ้น โดยเฉพาะหลักสูตรอบรมภาษาอังกฤษได้ตระหนักและให้ความสำคัญมากขึ้น รวมทั้งยังเพิ่มหลักสูตรอบรมภาษาบาฮาซา ซึ่งเป็นภาษาที่ใช้มากเป็นลำดับรองจากภาษาอังกฤษในประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นบุคลากรที่

ปฏิบัติงานด้านต่างประเทศและงานที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน รวมทั้งบุคลากรอื่นที่สนใจเข้าร่วมอบรม และมีการจัดอบรมอย่างต่อเนื่องแม้ภายหลังเข้าสู่ประชาคมอาเซียนแล้ว เพื่อให้เกิดทักษะและความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาทักษะความเชี่ยวชาญของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านงานแปลและงานล่าม รวมทั้งยังมีโครงการทุนการศึกษาในต่างประเทศเพิ่มขึ้น และมีการแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างรัฐสภาประเทศสมาชิกอาเซียน เป็นการเพิ่มทักษะการใช้ภาษา พร้อมทั้งได้เรียนรู้การทำงานและวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกเกิดเป็นประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรในการปฏิบัติงานด้านต่างประเทศ

ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาบุคลากรด้านภาษา

เนื่องจากการอบรมภาษาต่างประเทศในแต่ละหลักสูตรมีความต่อเนื่องและมีระยะเวลานาน เพื่อให้เกิดทักษะ จนสามารถพูด ฟัง อ่าน เขียน ได้ บุคลากรบางหน่วยงานไม่มีเวลาและไม่สะดวกในการเข้าอบรมด้วยเหตุที่มีภารกิจในการปฏิบัติงาน รวมทั้งบุคลากรในแต่ละหน่วยงานไม่ตระหนักถึงความสำคัญด้านภาษาต่างประเทศเพราะไม่ได้นำมาใช้ในการปฏิบัติงานโดยตรง ส่งผลให้การพัฒนาบุคลากรไม่ครอบคลุมทุกสายงาน ส่วนบุคลากรที่ทำหน้าที่โดยตรงด้านการต่างประเทศหรือประชาคมอาเซียนนอกจากมีทักษะด้านภาษาอังกฤษอย่างดีแล้ว จะต้องมีความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาต่างประเทศที่หลากหลายภาษา จากแผนการปฏิบัติงานการพัฒนาบุคลากรของทั้งสองสำนักงานและหลักสูตรที่อบรมโดยส่วนใหญ่ยังเน้นเฉพาะภาษาอังกฤษและภาษาบาฮาซา ยังไม่ครอบคลุมภาษาที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน เช่น ภาษามลายู ภาษาเขมร ภาษาพม่า ภาษาเวียดนาม รวมทั้ง ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเกาหลี เนื่องจากความร่วมมือของอาเซียนนอกจากในกลุ่มประเทศสมาชิกแล้ว อาเซียนยังดำเนินการร่วมมือกับประเทศอื่นนอกกลุ่มอาเซียนอีก 3 ประเทศ (ASEAN+3) คือ สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐเกาหลี และญี่ปุ่น

4.4 การประชาสัมพันธ์

จากการศึกษาและเก็บข้อมูลจากสำนักประชาสัมพันธ์ และจากสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ในด้านการทำหน้าที่ส่งเสริมและเผยแพร่องค์-ความรู้ ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข บทบาทภารกิจของฝ่ายนิติบัญญัติ กิจกรรมของรัฐสภา ตลอดจนการทำหน้าที่ส่งเสริมให้ประชาชนการได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยให้ความรู้ผ่านการจัด โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน โดยจะแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ ภายในหน่วยงาน และภายนอกหน่วยงาน

4.4.1 ภายในหน่วยงาน

(ก) การจัดทำสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้จัดโครงการผลิตสื่อเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยและความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการติดต่อสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ และการเผยแพร่ข้อมูลองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้แก่คณะบุคคลที่เข้ามาเยี่ยมชมและศึกษาดูงานที่รัฐสภา ในเรื่องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย บทบาทสภานิติบัญญัติแห่งชาติในประชาคมอาเซียน และความเป็นพลเมืองอาเซียนเพื่อส่งเสริมให้คณะบุคคลที่เข้าเยี่ยมชมและศึกษาดูงานที่รัฐสภาได้รับความรู้ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและสามารถเชื่อมโยงเกี่ยวกับความเป็นอาเซียนใน 3 มิติ คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านกฎระเบียบ และความเชื่อมโยงระหว่างประชาชน โดยได้ผลิตสื่อในรูปแบบวีดิทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ ดังนี้

1) สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง บทบาทสภานิติบัญญัติแห่งชาติในประชาคมอาเซียน (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ) : เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับบทบาทสภานิติบัญญัติแห่งชาติในด้านความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับประชาคมอาเซียน โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภาและรัฐสภาในการดำเนินการตามภารกิจ บทบาท และอำนาจหน้าที่ของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎบัตรอาเซียนและตามหลักกฎหมายสากล ได้แก่ การตรากฎหมาย การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน การงบประมาณ และการเป็นผู้แทนปวงชนฯ โดยการดำเนินงานดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลและการสร้างความเข้มแข็งมั่นคงของระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานของประชาคมอาเซียน รวมถึงการมีบทบาทหน้าที่ในการสร้างความตระหนักรู้เรื่องประชาคมอาเซียนและในฐานะพันธมิตรกับอาเซียนในงานด้านประชาคมอาเซียน ตามที่กฎบัตรอาเซียนได้กำหนดให้สมาชิกรัฐสภาอาเซียนเป็นตัวแทนรัฐสภาในด้านประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นการต่อยอดความร่วมมือของอาเซียนและรัฐสภาที่มีอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นและต่างยอมรับศักยภาพซึ่งกันและกัน ซึ่งจะสะท้อนความเป็นจริงในการที่อาเซียนจะต้องทำงานร่วมกันกับรัฐสภาในงานด้านประชาคมอาเซียน ทั้งการทำงานกับรัฐสภาผ่านสมัชชารัฐสภาอาเซียนและการทำงานกับรัฐสภาแห่งชาติ (National Parliaments) ของประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ

2) สื่อสิ่งพิมพ์ เรื่อง ความเป็นพลเมืองอาเซียน : เป็นการนำเสนอถึงความสำคัญในฐานะพลเมืองของประเทศ เพื่อให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และอยู่ภายใต้กติกาของประชาคมอาเซียนและกฎบัตรอาเซียน มีสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบตามกรอบของประชาคมอาเซียน ซึ่งความตกลงอาเซียนผ่านการลงนามของผู้มีระดับต่าง ๆ ล้วนมีผลกระทบต่อพลเมืองไทยและพลเมืองอาเซียน เพราะฉะนั้นการสร้างความเป็นพลเมืองอาเซียนจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งและควรมีการหาแนวทางในการสร้างเสริมอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการเข้าสู่ความเป็นพลเมืองอาเซียน พลเมืองต้องมีความเข้าใจ เรียนรู้และปฏิบัติตามคุณลักษณะของพลเมืองอาเซียน อันจะนำไปสู่การบรรลุความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประชาคมอาเซียนต่อไป

(ข) การดำเนินการผลิตสื่อเผยแพร่ภายหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

กลุ่มงานสารนิเทศ สำนักประชาสัมพันธ์ มีภารกิจในการจัดทำสื่อเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภาพทบาทอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา ความรู้เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมและการรับมือเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ให้กับคณะบุคคลที่เข้าเยี่ยมชมและศึกษาดูงานรัฐสภา ในรูปแบบของการจัดทำสื่อวีดิทัศน์และสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งในปี พ.ศ. 2560 ได้มีแนวคิดและแผนการดำเนินงานในการจัดทำสื่อวีดิทัศน์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยมีเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับการรับมือเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 1 เรื่อง และจัดทำหนังสือสารานุกรมเกี่ยวกับอาเซียน จำนวน 1 เล่ม เพื่อให้ความรู้กับกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย นักเรียน นิสิตนักศึกษาและประชาชนที่เข้าเยี่ยมชมและศึกษาดูงานที่รัฐสภาต่อไป

4.4.2 ภายนอกหน่วยงาน

(ก) โครงการส่งเสริมและสนับสนุนความปรองดองสมานฉันท์ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการปฏิรูปประเทศไทยและพัฒนาประชาธิปไตยให้เข้มแข็ง กิจกรรมยุวชนประชาธิปไตย

กิจกรรมยุวชนประชาธิปไตย ได้จัดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 - ปัจจุบัน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เยาวชนได้รับองค์ความรู้เชิงบูรณาการเพื่อการพัฒนาประเทศและประชาธิปไตยให้เข้มแข็ง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชน ในการสร้างความสามัคคี สมานฉันท์ในสังคม ซึ่งกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย เยาวชนชายและหญิงจากทั่วประเทศ จำนวนรุ่นละ 160 คน ที่มีอายุระหว่าง 15 - 20 ปี ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ และสายอาชีพทั่วประเทศ การกำหนดหลักสูตรการเรียนแบ่งเป็นภาคทฤษฎีและภาคประสบการณ์ โดยให้เยาวชนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นผ่านการทำกิจกรรมร่วมกันในรูปแบบที่หลากหลาย แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเมืองการปกครอง ด้านการมีส่วนร่วม ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านต่างประเทศ และด้านบูรณาการองค์ความรู้

ในที่นี้จะขอกล่าวถึงเฉพาะด้านต่างประเทศ เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับเยาวชนไทยกับประชาคมอาเซียน (AEC) ซึ่งกำหนดให้เยาวชนได้เรียนรู้ใน 3 ส่วน ดังนี้

- 1) เยาวชนไทยกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
- 2) ธรรมเนียมปฏิบัติประชาธิปไตย (Democratic Governance)
- 3) รัฐสภากับอาเซียน

การให้ความรู้เกี่ยวกับเยาวชนไทยกับประชาคมอาเซียน (AEC) นั้น เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจของอาเซียน โดยจะมุ่งเน้นให้ความรู้แก่เยาวชนในเรื่องดังกล่าว และให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาศักยภาพของเยาวชนให้สามารถแข่งขันกับเยาวชนในประเทศต่าง ๆ ของกลุ่มประเทศอาเซียนได้ เช่น สามารถพูดได้หลากหลายภาษา ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานระดับสากล สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาศักยภาพที่

หลากหลาย สามารถใช้ทักษะเฉพาะด้านอย่างมืออาชีพ ชาวชนมีการพัฒนาศักยภาพของตนเพื่อให้สามารถเทียบเคียงหรือสูงกว่าประเทศอื่นๆ ในอาเซียน ประกอบกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นของแต่ละภูมิภาค โดยชาวชนจะต้องให้ความสนใจในการส่งเสริมสนับสนุนหรืออนุรักษ์หรือสร้างเครือข่ายผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาในระดับภูมิภาคและท้องถิ่นของตนเอง และดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาประเทศไทยให้ได้มากที่สุด ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยให้เป็นผู้นำตลาดการท่องเที่ยวในอาเซียน โดยที่ประเทศไทยและกลุ่มประเทศอาเซียนมีตลาดการท่องเที่ยวที่คล้ายกัน เนื่องจากเป็นภูมิภาคที่เป็นแหล่งอารยธรรมโบราณที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก ทั้งด้านโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การแต่งกาย อาหาร ฯลฯ ทั้งนี้ ชาวชนเป็นกลุ่มคนที่มีศักยภาพในการสร้างชื่อเสียง และพัฒนาการท่องเที่ยวให้กับประเทศในอนาคต

ในด้านการศึกษาดูงานนั้น ได้กำหนดให้ศึกษาดูงานในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ณ ตลาดชายแดนบ้านคลองลึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งมีการศึกษาดูงานทั้งในเรื่องการค้าชายแดน การทำธุรกิจบริการท่องเที่ยว การนำเข้า-ส่งออกสินค้าระหว่างชายแดน แรงงานต่างด้าว กระบวนการด้านศุลกากรในพื้นที่ด่านชายแดน รวมทั้งการกำหนดนโยบายจากส่วนกลางที่สอดคล้องกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ถูกจัดให้อยู่ในการพัฒนาเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ

การดำเนินโครงการชุมชนประชาธิปไตยภายหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

จากบทบาทภารกิจของกลุ่มงานเผยแพร่ประชาธิปไตยและกิจกรรมสภาผู้แทนราษฎร สำนักประชาสัมพันธ์ ซึ่งทำหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ชาวชนทั่วทุกภูมิภาคของประเทศได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับชาวชนในการเตรียมความพร้อมและเตรียมรับมือในมิติต่าง ๆ เมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีแผนการดำเนินงานการให้ความรู้กับชาวชนและนำชาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมไปศึกษาดูงานในเขตเศรษฐกิจอาเซียนอย่างต่อเนื่อง โดยในปีงบประมาณ 2560 ได้กำหนดในหลักสูตรวิชาการด้านต่างประเทศ ให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ในหัวข้อ ความเป็นพลเมืองอาเซียน เพื่อให้ชาวชนได้เข้าใจบทบาท คุณลักษณะพื้นฐานของความเป็นพลเมืองอาเซียนตามกฎบัตรอาเซียนอย่างถูกต้องในลักษณะรู้เขารู้เรา การเคารพสิทธิและรู้จักหน้าที่ของตนในฐานะเป็นพลเมืองอาเซียน เพื่อนำไปสู่ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประชาคมอาเซียน ตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “One Vision, One Identity, One Community” หรือ “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกลักษณ์ หนึ่งประชาคม” จะเกิดขึ้นไม่ได้หากประชาชนของประเทศอาเซียนขาดความตระหนักร่วมกัน ความเป็นพลเมืองอาเซียน

(ข) โครงการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามวิถีรัฐธรรมนูญ กิจกรรมการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย

โครงการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามวิถีรัฐธรรมนูญ กิจกรรมเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย จัดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องความเป็นพลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย โดยให้คนยึดหลักประชาธิปไตยในการดำรงชีวิต ปฏิบัติตนในกรอบของสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของการเป็นพลเมือง การช่วยส่งเสริมให้ผู้อื่นปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี การมองเห็นคุณค่าของวิถีประชาธิปไตย จะช่วยให้สังคมมีความมั่นคงปลอดภัยและสงบสุขมากขึ้น กอปรกับเพื่อให้พลเมืองไทยได้เตรียมความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่ได้เริ่มขึ้นในวันที่ 31 ธันวาคม 2558 คณะกรรมการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามวิถีรัฐธรรมนูญจึงได้จัดโครงการขึ้นเพื่อให้เป็นโครงการนำร่องที่มีประสิทธิภาพสูง (Quick – Win Initiation) เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ความรับผิดชอบของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยสู่ประชาชนทั่วทุกภูมิภาคของประเทศได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นพลเมืองไทยเพื่อพร้อมเข้าสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ครู ผู้นำชุมชน และตัวแทนเยาวชนประชาธิปไตย โดยกิจกรรมได้จัดขึ้น 5 ภูมิภาค ๆ ละ 200 คน ประกอบด้วย ภาคเหนือ (จังหวัดเชียงใหม่) ภาคใต้ (จังหวัดสงขลา) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดนครพนม) ภาคตะวันออก (จังหวัดระยอง) ภาคกลาง (กรุงเทพมหานคร)

ประเด็นในการเสริมสร้างความรู้ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน คือ บทบาทรัฐสภากับอาเซียน และกิจกรรมแบ่งกลุ่มระดมความคิดในเรื่อง “เราพร้อมหรือไม่...กับการเป็นพลเมืองที่ดีของไทยและอาเซียน” โดยมีประเด็นดังต่อไปนี้ “เราอยู่ตรงไหน...ในอาเซียน” “วิสัยทัศน์การพัฒนา” “แนวทางในการสร้างเสริมคนไทย/การมีส่วนร่วมภาคพลเมืองเพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน” “ความเป็นมาของอาเซียน/ประชาคมอาเซียน” “ความพร้อมของประเทศไทยในประชาคมอาเซียน” “ความพร้อมของคนไทย/ประเทศไทย” “ประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน” “การศึกษาความเป็นพลเมือง : บทเรียนจากสหรัฐอเมริกา/เยอรมัน/ยุโรป” และ “คุณลักษณะพิเศษของคนไทยที่ควรมี”

การดำเนินโครงการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามวิถีรัฐธรรมนูญภายหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ยุทธศาสตร์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยและการปฏิรูปประเทศไทยให้ยั่งยืน โดยคณะกรรมการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามวิถีรัฐธรรมนูญ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ได้มีแผนการจัดโครงการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามวิถีรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องจากปี พ.ศ. 2558 และสิ้นสุดปี พ.ศ. 2562 เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้มีความรู้ความเข้าใจในคุณลักษณะสากลของความเป็นพลเมืองที่ว่า “พลเมืองต้องเคารพและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย เคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น

เคารพหลักความเสมอภาค ยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม มีวินัย ตระหนักในหน้าที่ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม และพึ่งตนเอง” โดยมุ่งเน้นที่กลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพในการรับรู้ และมีความสามารถในการถ่ายทอดและเผยแพร่องค์ความรู้ไปสู่ผู้อื่นได้ ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มครู กลุ่มผู้นำชุมชน และกลุ่มเยาวชนประชาธิปไตย เพื่อร่วมสร้างและขับเคลื่อนพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยไปสู่ความเป็นสากล โดยขยายพื้นที่ในระดับ “จังหวัด” เป็น “กลุ่มจังหวัด” โดยจะจัดขึ้นอีก 5 ภูมิภาค ประกอบด้วย ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคกลาง และภาคใต้ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้ต่อยอดและยกระดับกลไกการขับเคลื่อนพลเมืองในประเทศไทยไปสู่สากล และเพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองอาเซียนอย่างมีคุณภาพต่อไป

(ค) สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา

สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จึงได้จัดให้มีการผลิตรายการโทรทัศน์ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลด้านการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของทุกภาคส่วน ซึ่งพลเมืองไทยจะได้ทราบและได้รับประโยชน์และสามารถรับมือกับปัญหาใหม่ ๆ ที่เกิดจากการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน อีกทั้งสามารถเพิ่มอำนาจต่อรองและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระหว่างประเทศ รวมถึงสร้างความแข็งแกร่งให้กับอาเซียน มีภูมิทัศน์ทางที่ดี ตลอดจนมีเป้าหมายจะก้าวสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างถูกต้องวิถี และพลเมืองในอาเซียนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เข้าใจการอยู่ร่วมกันกับประเทศในกลุ่มอาเซียนที่มีวัฒนธรรมการกิน การอยู่ การดำเนินชีวิตที่คล้ายคลึงกัน “การรู้เขารู้เรา” ซึ่งจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจและรู้จักประเทศเพื่อนบ้านหรือกลุ่มประเทศสมาชิก ทั้งด้านการเมืองความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและวัฒนธรรม อันเป็นรากฐานสำคัญในการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนที่เปรียบเสมือนการเป็นครอบครัวเดียวกันได้อย่างสมบูรณ์

ดังนั้น จึงได้จัดทำรายการโทรทัศน์ “รัฐสภากับอาเซียน” ขึ้น โดยรูปแบบของรายการจะนำเสนอถึงสภาพปัญหาทั่วไป เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและการเมืองของประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ โดยนำเสนอให้ประชาชนทั่วไปได้รู้จักเกี่ยวกับสถานที่ตั้ง เมืองหลวง สถานที่สำคัญต่าง ๆ สภาพอากาศ ประชากร อาชีพ ระบบการคมนาคม ระบบเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม การเกษตรและอุตสาหกรรม ตลอดจนด้านอุดมการณ์ทางการเมือง และโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศสมาชิกทุกประเทศ เป็นต้น

การดำเนินงานจัดทำรายการโทรทัศน์ภายหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

กลุ่มงานผลิตรายการโทรทัศน์ สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา ภายใต้แผนงานการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและพัฒนาประชาธิปไตย อย่างเป็นธรรมและเสมอภาค ได้มีแผนการดำเนินงานการผลิตรายการโทรทัศน์ในเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียนในมิติต่าง ๆ ในปี พ.ศ. 2560 โดยมีแผนความร่วมมือกันระหว่างสถานีวิทยุโทรทัศน์

รัฐสภาและศูนย์ประชาคมอาเซียนในการเชื่อมโยงข้อมูลองค์ความรู้ระหว่างกันและนำเสนอผลงาน ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา เพื่อให้ประชาชนได้รับความรู้ในเชิงลึกเพิ่มมากขึ้น

จากการดำเนินงานด้านประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดทำสื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ การจัดโครงการและกิจกรรมดังกล่าว จะเห็นได้ว่าสำนักงานเลขาธิการสภา ผู้แทนราษฎรมีบทบาทภารกิจตามยุทธศาสตร์คือ การส่งเสริมและเผยแพร่องค์ความรู้ให้กับ ประชาชนในด้านการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา และเผยแพร่องค์ ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้กับประชาชนทั่วทุกภูมิภาคของประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมในทุกด้าน ตลอดจนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาตนเองและพร้อมเรียนรู้และปรับตัว ทั้งทางด้านการเมืองความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยสำนักงานฯ ได้นำเสนอองค์ ความรู้ผ่านสื่อและกิจกรรม ประกอบด้วย สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวีดิทัศน์ สื่อกิจกรรม และสื่อวิทยุโทรทัศน์ รัฐสภา ซึ่งนำความรู้ด้านอาเซียนมาสอดแทรกโดยยึดโยงกับเสาหลักของอาเซียน ดังนี้

1) สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นการให้ความรู้กับประชาชนในด้านความเป็นพลเมืองอาเซียน เพื่อให้มีความเข้าใจและรู้จักสิทธิ หน้าที่และกติกาการอยู่ร่วมกันของพลเมืองอาเซียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเสาหลักทางด้านสังคมและวัฒนธรรม

2) สื่อวีดิทัศน์ เป็นการนำเสนอให้เห็นบทบาทของสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้าน ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับประชาคมอาเซียนในฐานะพันธมิตรกับอาเซียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเสาหลักด้านการเมืองและความมั่นคง

3) กิจกรรมเยาวชนประชาธิปไตย เป็นกิจกรรมที่สอดแทรกเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ในด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้เยาวชนได้มีการเตรียมความพร้อมและเพิ่มประสบการณ์ในการดำเนินชีวิต เมื่อเข้าสู่อาเซียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเสาหลักด้านเศรษฐกิจ

4) กิจกรรมเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย เป็นการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ความรับผิดชอบของพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยสู่ ประชาชนทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ โดยตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นพลเมืองไทยเพื่อ พร้อมเข้าสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน ซึ่งเป็นการให้ความรู้ครอบคลุมทั้ง 3 เสาหลัก คือ การเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

5) สถานีวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา เป็นการให้ความรู้กับประชาชนทั่วประเทศ ในรูปแบบสื่อ วิทยุโทรทัศน์ เรื่อง “รัฐสภากับอาเซียน” จะครอบคลุมในทุกมิติของความเป็นอาเซียนในลักษณะรู้ เขารู้เรา ซึ่งเป็นการให้ความรู้ครอบคลุมทั้ง 3 เสาหลัก คือ การเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการประชาสัมพันธ์

บุคลากรของสำนักประชาสัมพันธ์ที่ทำหน้าที่ในการผลิตสื่อยังไม่มีความพร้อมในด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับบทบาทและความสัมพันธ์ระหว่างสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติและประชาคมอาเซียน รวมทั้งเป้าหมายในการจัดกิจกรรม/โครงการของสำนักประชาสัมพันธ์ ยึดตามยุทธศาสตร์ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นหลัก ส่วนการให้องค์ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนจึงเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่สอดแทรกในกิจกรรม/โครงการ จึงทำให้การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในเรื่องดังกล่าวไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร

นอกจากนี้ การประชาสัมพันธ์ผ่านทางรายการโทรทัศน์ที่ให้ความรู้กับประชาชนเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ทั้งด้านการเมืองความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรมของสถานีวิทยุ-โทรทัศน์รัฐสภา ซึ่งกำหนดรูปแบบรายการคือ ต้องเชิญทูตประจำประเทศต่าง ๆ เป็นวิทยากรร่วมในรายการ แต่วิทยากรบางประเทศไม่สามารถเข้าร่วมรายการได้ เนื่องจากไม่สามารถติดต่อประสานงานได้โดยตรง หรือติดภารกิจ รูปแบบรายการจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ทำให้รายการขาดความน่าสนใจ

4.5 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

การศึกษาความต้องการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของรัฐสภาในครั้งนี้ จะทำให้ทราบได้ว่าข้าราชการรัฐสภาสามัญ ได้ให้ความสำคัญกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รวมทั้งได้ทราบว่าระบบเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน ซึ่งการศึกษารั้งนี้จะเป็นส่วนหนึ่งในการเล็งเห็นถึงความสำคัญในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาสนับสนุนการปฏิบัติงานเพื่อให้ความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของข้าราชการรัฐสภาสามัญ จากแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของรัฐสภา พ.ศ. 2557-2560 ได้มีการสำรวจและศึกษาความต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของข้าราชการรัฐสภาสามัญ ระดับผู้อำนวยการสำนัก ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน ประเภทนักวิชาการ ประเภททั่วไปในสายงานด้านต่าง ๆ ทั้งระดับปฏิบัติงาน/การ ระดับชำนาญงาน/การ ระดับอาวุโส ระดับชำนาญการพิเศษ และระดับเชี่ยวชาญ ทั้งสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ซึ่งผลสรุปที่ได้จากการสำรวจและศึกษาในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

4.5.1 ด้านนโยบาย

รัฐสภาได้จัดทำแผนนโยบายในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และนำมาตรฐานความปลอดภัยสารสนเทศ (ISO 27001) และแนวคิดและกระบวนการจัดการงานบริการ IT ที่ดี (ITIL) เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีคุณภาพและเป็นมาตรฐานสากลเป็นที่ยอมรับของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่ค้าอื่นๆ

4.5.2 ด้านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

รัฐสภาได้มีการเตรียมความพร้อมในด้านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โดยจัดเตรียมระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้มีความมั่นคง ปลอดภัย ทำงานได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งได้จัดหาผู้ให้บริการจำนวน 2 ราย คือบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) เป็นวงจรรสื่อสารสัญญาณอินเทอร์เน็ตมีความเร็ว 280 เมกกะบิตต่อวินาที ต่างประเทศ 90 เมกกะบิตต่อวินาที และบริษัท โพรเอ็น อินเทอร์เน็ต จำกัด เป็นวงจรรสื่อสารสัญญาณอินเทอร์เน็ตมีความเร็วไม่น้อยกว่า 250 เมกกะบิต และอินเทอร์เน็ตออกต่างประเทศความเร็วไม่น้อยกว่า 90 เมกกะบิต ทำงานร่วมกันแบบคู่ขนาน ทำให้ระบบมีความเสถียรทำงานได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้กลุ่มสมาชิกมีความเชื่อมั่นในระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้รัฐสภายังได้มีการเตรียมความพร้อมในด้านระบบเครือข่ายภายในทั้งแบบไร้และแบบใช้ให้เพียงพอ และมียังมีการสำรวจความต้องการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจุบัน รัฐสภามีจุดบริการระบบเครือข่ายภายในแบบใช้สาย (LAN) มากกว่า 3500 จุด และมีจุดบริการระบบเครือข่ายภายในแบบไร้สาย (Wireless LAN) มากกว่า 200 จุด ติดตั้งครอบคลุมตามอาคารสำนักงานต่าง ๆ

4.5.3 ด้านระบบคอมพิวเตอร์อุปกรณ์ต่อพ่วง

รัฐสภาได้จัดเตรียมเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์พ่วงต่าง ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานให้มีความคล่องตัว สามารถเชื่อมต่อเข้าถึงประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนและประเทศต่าง ๆ ได้ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับสำนักงาน จำนวน 1,754 เครื่อง เครื่องคอมพิวเตอร์พกพา จำนวน 518 เครื่อง เครื่องคอมพิวเตอร์แบบหน้าจอสัมผัส จำนวน 808 เครื่อง เครื่องพิมพ์ จำนวน 664 เครื่อง และเครื่องสแกนเนอร์ จำนวน 127 เครื่อง เป็นต้น

4.5.4 ด้านซอฟต์แวร์และระบบงาน

รัฐสภาได้นำระบบงานสารสนเทศในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของข้าราชการรัฐสภาสามัญ มากกว่า 30 ระบบ เช่น ระบบสารสนเทศด้านนิติบัญญัติ ระบบฐานข้อมูลรายงานและบันทึกการประชุม ระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ ระบบอินเทอร์เน็ต และระบบเว็บไซต์ของรัฐสภา เป็นต้น นอกจากนี้ รัฐสภายังได้มีการเตรียมความพร้อมในด้านประชาคมอาเซียน โดยการจัดตั้งศูนย์ประชาคมอาเซียนและจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ www.parliament.go.th/asianunit/ มีรายละเอียดในการเข้าใช้เว็บไซต์ศูนย์ประชาคมอาเซียน

การเข้าใช้เว็บไซต์ศูนย์ประชาคมอาเซียนสามารถเข้าใช้ได้โดยพิมพ์ URL ที่ช่อง Address ดังนี้ <http://www.parliament.go.th/aseanunit> เข้าสู่เว็บไซต์ศูนย์ประชาคมอาเซียน

ศูนย์ประชาคมอาเซียน ได้จัดทำเว็บไซต์เป็นช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลที่ทางเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบได้รวบรวมไว้เป็นฐานข้อมูลอย่างเป็นระเบียบ มีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลให้มีความทันสมัยอย่างสม่ำเสมอ สามารถสืบค้นได้อย่างรวดเร็ว โดยสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ตามแผนผังของเว็บไซต์ ดังนี้

1) ข้อมูลระบบรัฐสภาของประเทศสมาชิก

ในหัวข้อนี้ได้อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาโครงสร้างของสภาของประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน เช่น การศึกษาโครงสร้างสภานิติบัญญัติบรูไนดารุสซาลาม การศึกษาโครงสร้างรัฐสภาสาธารณรัฐสิงคโปร์ การศึกษาโครงสร้างรัฐสภาสาธารณรัฐอินโดนีเซีย การศึกษาโครงสร้างรัฐสภามาลเลเซีย

การศึกษาโครงสร้างรัฐสภาราชอาณาจักรกัมพูชา การศึกษาโครงสร้างสภาแห่งชาติสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และการศึกษาโครงสร้างสภาแห่งชาติสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

รัฐสภากับประชาคมอาเซียน ประกอบด้วยความสัมพันธ์ของประชาคมอาเซียนกับภายนอก งานด้านกระบวนการนิติบัญญัติ งานด้านประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน งานด้านประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และงานด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

2) ฐานข้อมูลด้านประชาคมอาเซียน

ได้อธิบายถึงรายละเอียดของฐานข้อมูลด้านประชาคมอาเซียนที่อยู่ภายในเว็บไซต์และสามารถสืบค้นหาข้อมูลได้โดยสะดวก รวดเร็ว ซึ่งประกอบด้วย กฎระเบียบและระบบงานของอาเซียนในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน เนื้อหาของประชาคมอาเซียนที่กำหนดและผูกพันประเทศไทย บทบาทและอำนาจหน้าที่ของรัฐสภาในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน และอื่น ๆ

3) สมาชิกอาเซียน

ในหัวข้อนี้ได้มีรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลของแต่ละประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน เช่น ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

4) การเชื่อมโยงหน่วยงานภายนอก

ได้มีการเชื่อมโยงไปสู่เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน เช่น เว็บไซต์รัฐสภาอาเซียน เว็บไซต์สำนักงานเลขาธิการอาเซียน เว็บไซต์กระทรวงการต่างประเทศ และเว็บไซต์ศูนย์กฎหมายอาเซียนวุฒิสภา

5) การสืบค้นฐานข้อมูล

จากรูปในเว็บไซต์ของศูนย์ประชาคมอาเซียนสามารถสืบค้นฐานข้อมูลด้านประชาคมอาเซียนที่สำนักงานฯ ได้จัดทำขึ้น เช่น กฎระเบียบและระบบงานของอาเซียนในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน เนื้อหาของประชาคมอาเซียนที่กำหนดและผูกพันประเทศไทย บทบาทและอำนาจหน้าที่ของรัฐสภาในการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียน งานด้านกระบวนการนิติบัญญัติ รัฐธรรมนูญประเทศสมาชิก เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) เป็นต้น

6) งานด้านวิชาการ

ในหัวข้อนี้จะมีรายละเอียดของ 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียน คือ การเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เป็นต้น

7) ข้อมูลจากเครือข่าย ประกอบด้วย การเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมและความสัมพันธ์รัฐสภาทวิภาคี

8) การประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศ ประกอบด้วย สมัชชารัฐสภาอาเซียน องค์การรัฐสภาที่มีหน่วย-ประจำชาติ และองค์การรัฐสภาที่ไม่มีหน่วยประจำชาติ

9) โครงการจัดตั้งศูนย์ประชาคมอาเซียน

ในหัวข้อนี้จะมีรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมา กิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรคือ เปิดบ้านศูนย์อาเซียน การจัดตั้งศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ ระบบงานนิติบัญญัติและงานต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ กรอบอัตรากำลังของศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ ลักษณะงานของศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ ความเชื่อมโยงของศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ อำนาจหน้าที่ของศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ โครงสร้างศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ และความเป็นมาในการจัดตั้งศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานฯ

10) คู่มือการทำงาน ประกอบด้วย ลักษณะของข้าราชการรัฐสภาสามัญ ตารางความเชื่อมโยงวาระการปฏิรูปประเทศไทยและร่างรัฐธรรมนูญกับประชาคมอาเซียน คู่มือการทำงานด้านการต่างประเทศ “การเตรียมความพร้อมในการเดินทางไปปฏิบัติราชการในต่างประเทศ” คู่มือสนับสนุนการดำเนินการของรัฐสภาในการให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประกาศสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เรื่อง คู่มือการทำงานด้านประชาคมอาเซียน

4.5.5 ด้านการรักษาความมั่นคงและปลอดภัย

รัฐสภาคำนึงความปลอดภัยของข้อมูล จึงได้นำหลัก CIA ซึ่งมาจากคำว่า Confidentiality (ความลับของข้อมูล) Integrity (ความคงสภาพของข้อมูล) Availability (ความพร้อมใช้งานของข้อมูล) มาบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลและระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ให้ข้อมูลมีความปลอดภัยและน่าเชื่อถือตามมาตรฐานสากล อีกทั้งยังเตรียมความพร้อมโดยการนำเครื่องมือมาสนับสนุนมาตรการด้านปลอดภัย ดังนี้คือ

- 1) โปรแกรมป้องกันไวรัสคอมพิวเตอร์จากผลิตภัณฑ์ MacAfee ป้องกันในระดับเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย หน่วยงานได้
- 2) โปรแกรมป้องกันไวรัสคอมพิวเตอร์จากผลิตภัณฑ์ NOD32 ป้องกันในระดับเครื่องคอมพิวเตอร์ลูกข่าย
- 3) อุปกรณ์รักษาความปลอดภัยหลักที่เป็น Gateway Firewall หน่วยงานได้นำผลิตภัณฑ์ Fortinet ที่สามารถรองรับการรับส่งข้อมูล 16 Gbps ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์หลักของรัฐสภา
- 4) ได้มีการติดตั้งใบรับรอง (Certificate) ในเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเรียกใช้เว็บผ่าน Protocol ที่เป็น HTTPS หรือพอร์ต 443 จำนวน 6 โดเมน ซึ่งวิธีเรียกใช้แบบนี้ระบบจะทำการเข้ารหัสทุกครั้งทำให้การเรียกใช้ข้อมูลมีความปลอดภัย ได้แก่ mail.parliament.go.th, intranet.parliament.go.th, eoffice.parliament.go.th, www.parliament.go.th, eofficial.parliament.go.th และ moffice.parliament.go.th และได้จัดเตรียมระบบเพื่อสนับสนุนการทำช่องทางเฉพาะ (VPN) ในการรับส่งข้อมูล ซึ่งจะทำให้การส่งข้อมูลในแต่ละครั้งต้องให้มีการเข้ารหัสและถอดรหัสเมื่อรับข้อมูลทุกครั้งเพื่อป้องกันการดักจับข้อมูลระหว่างทาง

4.5.6 ความต้องการเพิ่มเติมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

(ก) ด้านนโยบาย

- 1) ควรให้ความสำคัญในการนำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาเป็นเครื่องมือในการผลักดันการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานเลขาธิการ-สภาผู้แทนราษฎร รวมถึงควรมีแนวทางที่ชัดเจนในการขับเคลื่อนและผลักดันแผนแม่บทฯ ไปสู่แผนปฏิบัติการที่สามารถปฏิบัติได้อย่างแท้จริง
- 2) ควรให้การสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เป็นไปตามนโยบายของผู้บริหารฯ โดยเฉพาะงบประมาณในส่วนของการบำรุงรักษาระบบงานสารสนเทศที่ได้มีการดำเนินการเสร็จสิ้นไปแล้ว เพื่อให้ระบบงานดังกล่าว สามารถสนับสนุนงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้อย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพและมีความทันสมัย

3) ควรพิจารณาในเรื่องการบูรณาการด้านระบบงานและข้อมูลสารสนเทศระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนและใช้ประโยชน์ข้อมูลสารสนเทศร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(ข) ด้านระบบคอมพิวเตอร์อุปกรณ์ต่อพ่วง

1) ควรปรับปรุงระบบ โดยให้มีการใช้อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ ต่าง ๆ เช่น เครื่องพิมพ์ เครื่องถ่ายเอกสารร่วมกัน เพื่อให้การใช้อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ดังกล่าวเกิดประโยชน์ในการใช้งานสูงสุด

2) ควรเปิดโอกาสให้ผู้ใช้อุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ มีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพื่อกำหนดรายละเอียดทางเทคนิคของอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ เพื่อให้ได้อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ที่ตรงกับลักษณะงานของผู้ใช้งาน และสอดคล้องกับความต้องการ

3) ควรพิจารณาปรับปรุงแผนการซ่อมบำรุง และแผนปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้งานอุปกรณ์ด้านฮาร์ดแวร์เพื่อให้มีอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ใช้งานอย่างเพียงพอต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ

4) ควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการเรื่องของการนำและการใช้อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ส่วนตัวมาใช้ในการทำงานภายในระบบเครือข่ายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(ค) ด้านซอฟต์แวร์และระบบงาน

1) ควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการเชื่อมโยงระบบงานสารสนเทศระหว่างระบบงานต่าง ๆ และระบบงานหลักของแต่ละสำนักของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สามารถแลกเปลี่ยนและใช้ข้อมูลสารสนเทศร่วมกันระหว่างระบบงานต่าง ๆ ได้

2) ควรมีระบบการสำรองข้อมูลของระบบงานที่สำคัญทุกระบบ โดยเฉพาะข้อมูลในกระบวนการนิติบัญญัติ

3) ควรมีนโยบายในการส่งเสริมให้การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคลากรของสำนักต่าง ๆ มีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างเต็มรูปแบบ

(ง) ความต้องการด้านระบบเครือข่าย

1) ควรปรับปรุงและพัฒนา ระบบเครือข่ายให้มีเสถียรภาพ ให้การใช้งานสามารถทำได้อย่างต่อเนื่อง ไม่เกิดการขัดข้อง

2) ควรมีแผนสำรองฉุกเฉินทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อให้สามารถรับมือกับปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ควรเพิ่มจุดในการเชื่อมต่อ (Access Point) ของระบบเครือข่ายให้เพียงพอต่อการใช้งานของบุคลากรและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

4) ควรมีนโยบายในการนำมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นมาตรฐานสากลมาปรับใช้กับระบบเครือข่ายของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(จ) ความต้องการด้านข้อมูลสารสนเทศ

- 1) ควรมีการตรวจสอบ ปรับปรุงข้อมูลสารสนเทศที่เผยแพร่ให้มีความถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และมีความน่าเชื่อถือ เพื่อให้ผู้รับบริการข้อมูลสารสนเทศได้รับประโยชน์สูงสุด
- 2) ควรเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศของระบบงานด้านนิติบัญญัติของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้กับผู้ใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น ควรมีการปรับเปลี่ยนการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศของศูนย์ข้อมูลนิติบัญญัติให้มีความเหมาะสมกับผู้ใช้ที่ใช้อุปกรณ์พกพา
- 3) ควรเปิดโอกาสให้ผู้ใช้ โดยเฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็น กรรมการในคณะต่างๆ สามารถวิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบเชิงสถิติในมุมมอง (Viewpoint) ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้งานได้ โดยเฉพาะข้อมูลสารสนเทศในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณและสถานะในการดำเนินโครงการต่าง ๆ นอกจากนี้ ข้อมูลสารสนเทศ ควรต้องสามารถนำออก (Export) จากระบบได้อย่างสะดวกรวดเร็วในรูปแบบของไฟล์ที่ใช้งานกันอย่างแพร่หลาย เช่น Microsoft Word, Microsoft Excel, Acrobat PDF เป็นต้น
- 4) เอกสารต่าง ๆ ของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรมีรูปแบบและมาตรฐานเดียวกัน เพื่อสะดวกกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการ พิจารณากลับกรองข้อมูลภายในเอกสาร
- 5) ควรเปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานข้อมูลสารสนเทศได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น เพื่อให้การปรับปรุงและพัฒนาระบบงานต่าง ๆ สามารถให้บริการข้อมูลสารสนเทศได้ตรงกับความ ต้องการของผู้ใช้
- 6) ควรมีนโยบายที่ชัดเจนในการผลักดันให้มีการแลกเปลี่ยนและใช้งานข้อมูล สารสนเทศร่วมกันระหว่างระบบงานต่าง ๆ ของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อลดความ ซ้ำซ้อน ความผิดพลาด ความไม่ตรงกันของข้อมูลสารสนเทศที่ถูกจัดเก็บอย่างกระจัดกระจายใน ฐานข้อมูลของระบบงานต่าง ๆ
- 7) ควรปรับปรุงระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศให้ มีความเป็นมาตรฐานสากล
- 8) ควรมีการกำหนดระดับของการเข้าถึงข้อมูลและสิทธิ์ในการใช้งานของผู้ใช้ กลุ่มต่างๆ ของทุกระบบงานสารสนเทศ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

(จ) ความต้องการด้านบุคลากร

1) ควรจัดฝึกอบรม และให้ความรู้ในเรื่องความก้าวหน้าและนวัตกรรม กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อกำหนด และแนวปฏิบัติทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ให้กับบุคลากรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม

2) ควรมีการจัดสัมมนาบุคลากรระหว่างสำนักสารสนเทศกับบุคลากรของสำนักอื่นๆ ภายในสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ความต้องการ ปัญหาที่เกิดจากการใช้งาน เพื่อนำมาสู่การพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้มีประสิทธิภาพ

3) ควรพิจารณาเพิ่มอัตรากำลังของบุคลากรของสำนักสารสนเทศเพื่อให้สัมพันธ์กับระบบงานสารสนเทศ และปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น

4) ควรพิจารณา ทบทวนและปรับปรุงโครงสร้างและตำแหน่งงานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของสำนักสารสนเทศ โดยมีการกำหนดสมรรถนะหลัก (Core Competency) ตามตำแหน่งงาน มีแผนในการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะ ความรู้ที่สอดคล้องกับสมรรถนะหลักที่ได้กำหนดไว้ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลักของตำแหน่งงาน

(ข) ความต้องการด้านอื่น ๆ

1) ควรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมาประยุกต์ ใช้งานเพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดในเรื่องของ Green ICT

2) ควรส่งเสริมให้นักวิชาการคอมพิวเตอร์ มีศักยภาพในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาปรับปรุงระบบงานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ในกระบวนการทำงาน

จากผลการศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของข้าราชการรัฐสภาสามัญ แสดงให้ทราบว่ารัฐสภาได้มีการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านนโยบาย ด้านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ด้านระบบคอมพิวเตอร์อุปกรณ์ต่อพ่วง ด้านซอฟต์แวร์และระบบงาน และความต้องการเพิ่มเติมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งถือว่าเป็นเตรียมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศได้ในทุก ๆ ด้านแสดงให้ทราบว่ารัฐสภาได้มีการเตรียมความพร้อมและให้ความสำคัญเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างมาก ทำให้สามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานเพื่อสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีมาตรฐานสากล และสามารถสนับสนุนการปฏิบัติงานได้ดีขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

จากการเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทั้ง 6 ด้านนั้น ถือว่ามีการเตรียมพร้อมที่ค่อนข้างจะสมบูรณ์ แต่โดยธรรมชาติของงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจะมีการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ซึ่งการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขดังกล่าวต้องใช้บุคลากร

ที่มีความเชี่ยวชาญและงบประมาณสนับสนุน ในปัจจุบันมีการสนับสนุนงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศน้อยมากเช่น ด้านการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านบูรณาฐานข้อมูลนิติบัญญัติและเชื่อมโยงระบบงานสารสนเทศกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก ด้านระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เป็นไปตามมาตรฐานสากล ด้านพัฒนาบุคลากรในวงงานรัฐสภาให้มีความเป็นมืออาชีพในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านการบริหารจัดการงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในอนาคต

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง “การเตรียมความพร้อมของรัฐบาลไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน : พัฒนาการ ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ” พบว่าข้าราชการรัฐสภาสามัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานและสนับสนุนงานรัฐสภา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและมีบทบาทนำในเวทีประชาคมอาเซียนและรัฐสภาระหว่างประเทศในขอบเขตการศึกษาทั้ง 5 ด้าน มีพัฒนาการในการเตรียมความพร้อมทั้งก่อนและหลังการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยด้านการประชุม แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ การประชุมภายในประเทศและการประชุมระหว่างประเทศ สำหรับการประชุมภายในประเทศนั้น มีการประชุมเพื่อเตรียมความพร้อมที่เกี่ยวข้องกับสามเสาหลักของประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะเสาหลักด้านเศรษฐกิจที่ได้ยกตัวอย่างการเคลื่อนย้ายแรงงานเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ส่วนการประชุมระหว่างประเทศ เป็นการประชุมตามพันธกรณีและเป็นการสร้างความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างรัฐสภาสมาชิกในอาเซียน โดยมีการกล่าวถึงการประชุมพหุภาคีในกรอบต่าง ๆ อาทิ การประชุมกลุ่มอนุภูมิภาคอาเซียน + 3 ในการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา การประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน (AIPA) เป็นต้น ด้านวิชาการ มีการเตรียมข้อมูลความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน ด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ มีการเตรียมความพร้อมด้วยการพัฒนาบุคลากรด้านการใช้ภาษาอังกฤษ รวมทั้งภาษาอาเซียน และภาษาอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน ด้านประชาสัมพันธ์ มีการเผยแพร่ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้กับกลุ่มเป้าหมายทั้งภายในและภายนอกองค์กร โดยผ่านสื่อและโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้เตรียมความพร้อมระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เชื่อถือได้ ถูกต้อง รวดเร็ว ทันสมัย ผู้ใช้เข้าถึงได้ง่ายและเชื่อมโยงกับเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ

จากผลการศึกษาพบว่า ยังมีข้อจำกัดซึ่งเป็นปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ คณะผู้ศึกษาจึงได้เสนอแนวทางในการแก้ไขเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการรัฐสภาสามัญในการสนับสนุนภารกิจขององค์กรนิติบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

1. ด้านการประชมภายในประเทศและระหว่างประเทศ

การประชุมภายในประเทศเพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันควรมีการจัดตั้งหน่วยงานกลางเพื่อบูรณาการในภาพรวมซึ่งควรที่จะเกิดขึ้นจากการประชุมร่วมกันของประธานคณะกรรมการทุกคณะว่าจะให้คณะใดคณะหนึ่งเป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการรวบรวมข้อมูลตลอดจนเป็นหน่วยงานผู้ประสานงานกลางเพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกันในแต่ละคณะที่ได้มีการประชุมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนทั้ง 3 เสาหลัก

นอกจากนี้ การประชุมภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับแรงงานวิชาชีพในการเข้าสู่ตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน บุคลากรควรมีความพร้อมใน 3 ด้าน ได้แก่

1) I (Individual) : ฐึเรา หมายถึง เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถความเชี่ยวชาญในวิชาชีพและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพและสิ่งต่าง ๆ ที่แวดล้อม รวมทั้งการเข้าถึงการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ สามารถสื่อสารได้ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาถิ่นของประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียน

2) C (Community) : ฐึรอบ หมายถึง การพัฒนาให้เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจและเข้าถึง “ชุมชน” ที่ดำรงอยู่และเปลี่ยนแปลงรอบตัว อันประกอบด้วย การเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจในบริบทต่าง ๆ ของประเทศสมาชิกอาเซียนหรือประเทศผู้รับ ทั้งในส่วนของระบบสังคม ระบบการเมืองและระบบเศรษฐกิจ เพื่อให้สามารถนำความรู้ ทักษะในวิชาชีพที่มีไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทด้านสถานที่ (Place) ซึ่งก็คือ ประเทศผู้รับนั่นเอง และ

3) M (Management) : ฐึลึก หมายถึง การเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและทักษะในด้านการบริหารงาน ซึ่งประกอบด้วย การมีธรรมาภิบาล การยึดมั่นคุณธรรม จริยธรรมและถือปฏิบัติในจรรยาบรรณวิชาชีพของตนเองอย่างเคร่งครัด

ส่วนด้านการประชุมระหว่างประเทศนั้นควรผลักดันการแก้ไขธรรมนูญของ AIPA ให้มีความสมบูรณ์และครอบคลุมทุกประเด็น โดยอาจมีการจัดทำข้อบังคับการประชุม คณะกรรมการคณะต่าง ๆ พร้อมทั้งส่งเสริมให้รัฐสภาไทยรับเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมต่าง ๆ ในกรอบของ AIPA เพื่อเป็นการฝึกฝนและพัฒนาบุคลากรของ AIPA รวมทั้งควรมีการทบทวนการดำเนินการเมื่อเสร็จสิ้นการเข้าร่วมการประชุมเพื่อแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ และหากมีข้อผิดพลาดจะได้มีการเสนอแนวทางการแก้ไขเพื่อไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก นอกจากนี้ ควรผลักดันให้คณะผู้แทนไทยเสนอร่างข้อมติของไทยเพิ่มมากขึ้น และเพิ่มการพบปะทวิภาคีประเทศอาเซียนในระหว่างการประชุม รวมทั้งผลักดันให้มีการแก้ไขการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พร้อมทั้งจัดทำคู่มือการทำหน้าที่ประธานกลุ่มอาเซียน+3 ในการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา

2. ด้านวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรมีการจัดตั้งศูนย์ประชาคมอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นรูปธรรมและเป็นหน่วยงานใหม่ที่มีโครงสร้างและระบบงานที่เข้มแข็งชัดเจนในพันธกิจและบทบาท รวมทั้งจัดฝึกอบรมให้ความรู้ด้านประชาคมอาเซียนให้กับบุคลากรของสำนักงานฯ เพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้ด้านประชาคมอาเซียน และจัดทำฐานข้อมูลด้านประชาคมอาเซียน ที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและองค์ความรู้ต่าง ๆ ด้านประชาคมอาเซียนได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

3. ด้านการใช้ภาษาต่างประเทศ

ควรมีการจัดสรรเวลาให้บุคลากรทุกสายงานเข้ารับการอบรมหลักสูตรภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องในลักษณะภาคบังคับ โดยเน้นอบรมภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐานสำหรับการสื่อสารเพื่อประชาคมอาเซียน (Basic English for ASEAN Community: BEAC) เพื่อพัฒนาศักยภาพความสามารถในการสื่อสารด้านภาษาอังกฤษในระดับต้น พร้อมทั้งมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหากพิจารณาโครงสร้างการทำงานภายในหน่วยงาน จะแบ่งแยกสายงานเป็นงานด้านการประชุม ด้านกรรมาธิการ ด้านกฎหมาย ด้านวิชาการ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านต่างประเทศ ด้านเลขานุการ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งแต่ละสายงานมีความเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันในการปฏิบัติหน้าที่รองรับการทำงานขององค์กรนิติบัญญัติ หากบุคลากรดังกล่าวสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษในเบื้องต้นได้ ก็จะส่งผลในเชิงบวกต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในการค้นหาข้อมูล การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างประเทศ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การจัดทำฐานข้อมูล การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างรัฐสภาต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการทำหน้าที่ขององค์กรนิติบัญญัติด้านการต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ บุคลากรที่ทำหน้าที่โดยตรงด้านต่างประเทศหรือประชาคมอาเซียนควรมีการอบรมภาษาจีน เกาหลี และญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นเป็นลำดับรองจากภาษาอาเซียนอื่นเพื่อรองรับการปฏิบัติงานขององค์กรนิติบัญญัติเนื่องจากความร่วมมือของอาเซียนนอกจากในกลุ่มประเทศสมาชิกแล้ว อาเซียนยังดำเนินการร่วมมือระหว่างประเทศกับประเทศอื่นนอกกลุ่มอาเซียนอีก 3 ประเทศ (ASEAN+3) คือ สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐเกาหลี และญี่ปุ่น

4. ด้านประชาสัมพันธ์

ควรจัดตั้งคณะกรรมการ โดยมีบุคลากรจากศูนย์ประชาคมอาเซียนเข้าร่วมดำเนินการจัดทำข้อมูลของสื่อเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านประชาคมอาเซียนให้ครอบคลุมและปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรม/โครงการเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านประชาคมอาเซียนให้มากขึ้น ส่วนการ

ประชาสัมพันธผ่านรายการโทรทัศน์ควรปรับเปลี่ยนวิทยากรที่เป็นบุคคลสำคัญและมีบทบาทด้านประชาคมอาเซียนเพื่อให้รายการมีความน่าสนใจมากขึ้น

5. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ควรสนับสนุนงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่อง เช่น ด้านการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านบูรณาการฐานข้อมูลนิติบัญญัติและเชื่อมโยงระบบงานสารสนเทศกับหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก ด้านระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เป็นไปตามมาตรฐานสากล ด้านพัฒนาบุคลากรในวงงานรัฐสภาให้มีความเป็นมืออาชีพในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านการบริหารจัดการงานบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ

จากภารกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ซึ่งทำหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของฝ่ายนิติบัญญัติ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคน กระบวนการ และระบบบริการข้อมูลด้านนิติบัญญัติให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ ตลอดจนสนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและมีบทบาทนำในเวทีประชาคมอาเซียนและรัฐสภาระหว่างประเทศ การศึกษาการเตรียมความพร้อมในงานด้านการประชุม ด้านวิชาการ ด้านภาษาต่างประเทศ ด้านประชาสัมพันธและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนภารกิจขององค์กรนิติบัญญัติในบริบทของประชาคมอาเซียนและพบว่ายังมีอุปสรรคและข้อจำกัด คณะผู้ศึกษาจึงได้เสนอแนะแนวทางการแก้ไข เพื่อให้ผู้บริหารหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมกันผลักดันในเรื่องดังกล่าวเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาระบบงานของรัฐสภาให้สอดคล้องกับประชาคมอาเซียน และยังเป็นการเพิ่มสมรรถนะของบุคลากรในระดับผู้นำและผู้ปฏิบัติให้สูงขึ้น พร้อมทั้งเป็นการยกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานและการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนสามารถนำองค์กรไปสู่ความเป็นเลิศทั้งทางด้านวิชาการ ด้านการปฏิบัติงานและมืองค์ความรู้ด้านอาเซียนเพื่อพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

บรรณานุกรม

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ สืบค้นเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2559, จาก

<http://www.mfa.go.th/asean/th/other>

โครงการผลิตสื่อเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย กิจกรรมจัดทำสื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระบบรัฐสภา สำหรับคณะบุคคลที่เข้ามาเยี่ยมชมและศึกษาคุณงานรัฐสภา : สำนักประชาสัมพันธ์.

โครงการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามวิถีรัฐธรรมนูญ ประจำปี 2559 กิจกรรมการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย : คณะกรรมการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามวิถีรัฐธรรมนูญ และสำนักประชาสัมพันธ์.

โครงการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามวิถีรัฐธรรมนูญ ประจำปี 2560 : คณะกรรมการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามวิถีรัฐธรรมนูญ สำนักนโยบายและแผน และสำนักประชาสัมพันธ์.

โครงการส่งเสริมและสนับสนุนความปรองดองสมานฉันท์และการมีส่วนร่วมของเยาวชนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยให้เข้มแข็ง กิจกรรมยุวชนประชาธิปไตย ประจำปี 2558 : สำนักประชาสัมพันธ์.

โครงการผลิตรายการโทรทัศน์ รายการรัฐสภาอาเซียน ประจำปี 2558 : สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา.

ชาย โปธิลิตา. (2547). **ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์ พับลิชชิ่ง.

ไชยวัฒน์ คำชู และณัชชาภัทร อุ่นตรงจิตร. (2555). **ประชาคมอาเซียนกับการปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า, หน้า 58-74.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์.(2542). **เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: B&B Publishing.

ปาจิรัช รุจิแสวง. (2555). **การเตรียมตัวด้านการศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน : กรณีศึกษานักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2559 จาก http://library.cmu.ac.th/faculty/econ/Exer751409/2555/Exer2555_no148

รัตนะ บัวสนธ์. (2551). **วิจัยเชิงคุณภาพทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คำสมัย.

_____. (2552). **ปรัชญาการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ราชมงคลอีสานกับการเข้าสู่ตลาดแรงงานอาเซียน. สืบค้นเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2558, จาก <http://ir.rmuti.ac.th/xmlui/bitstream/>
- วรรณิ แกมเกตุ. (2551). **วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2558). **แผนยุทธศาสตร์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2557 – 2560 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2558)**. กรุงเทพมหานคร : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2554). **องค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, หน้า 91-93.
- สำนักบริหารงานกลาง, สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2556). **ยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2556 – 2560)**. กรุงเทพมหานคร : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- สำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล, สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2557). **แผนพัฒนาบุคลากร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557**. กรุงเทพมหานคร : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- สำนักพัฒนาบุคลากร, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2557). **แผนปฏิบัติการพัฒนาบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558**. กรุงเทพมหานคร : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2553). **วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธนาการพิมพ์.
- อรุณี อ่อนสวัสดิ์. (2551). **ระเบียบวิธีวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- AIPA Statues**. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2558, จาก www.aipasecretariat.org/about-us/statues/
- Costa, O. & Brack, N. (2013). The Role of the European Parliament in Europe’s Integration and Parliamentarization Process. In O. Costa, C. Dri, & S. Stavridis (Eds.), **Parliamentary Dimensions of Regionalization and Globalization : The Role of Inter - Parliamentary Institutions** (p. 58 - 69), Basingstoke : Palgrave Macmillan.
- Inter – Parliamentary Union. (2005). **Rules of Procedure. Inter Parliamentary Conference on the WTO**. Geneva : IPU Secretariat. p. 26.
- Mirsada, H. (n.d.). **Parliamentary Diplomacy as Helpful Instrument in Foreign Policy**. Retrieved from www.Agora-parl.org.

ประวัติผู้ศึกษา

1. ชื่อ-สกุล นายกิตติพงษ์ เกลิมศรีสุข
ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิชาการ โสตทัศนศึกษาชำนาญการพิเศษ
ชื่อหน่วยงาน กลุ่มงานผลิตรายการโทรทัศน์
คุณวุฒิการศึกษา สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา
สถานที่ติดต่อ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
122/60 หมู่บ้านกรุงนนท์ ซอยสวนผัก 32 ตำบลมหาสวัสดิ์ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี
หมายเลขโทรศัพท์ ที่ทำงาน : 0-2244-1854
2. ชื่อ-สกุล นางสาวจุฬารัตน์ เต็มผล
ตำแหน่งปัจจุบัน วิทยากรชำนาญการพิเศษ
ชื่อหน่วยงาน กลุ่มงานผลิตเอกสาร
คุณวุฒิการศึกษา สำนักประชาสัมพันธ์
สถานที่ติดต่อ นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
57 ซอยโกสิต ถนนพญาไท ราชเทวี กรุงเทพฯ
หมายเลขโทรศัพท์ ที่ทำงาน : 0-2244-2295
3. ชื่อ-สกุล นายเจษ อนุกุลโกคาร์ตัน
ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้บังคับบัญชาของกลุ่มงานคณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค
ชื่อหน่วยงาน กลุ่มงานคณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค
คุณวุฒิการศึกษา สำนักกรรมการ 3
สถานที่ติดต่อ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
136/1 หมู่ 4 ตำบลบางรักพัฒนา อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี
หมายเลขโทรศัพท์ ที่ทำงาน : 0-2244-2563
4. ชื่อ-สกุล สิบเอก โชคชัย สุฤทธิ
ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการพิเศษ
ชื่อหน่วยงาน กลุ่มงานบริหารระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์
สำนักสารสนเทศ

- คุณวุฒิการศึกษา
สถานที่ติดต่อ
หมายเลขโทรศัพท์
- วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต
12 ถนนพหลโยธิน 48 ถนนสุขุมวิท บางเขน กรุงเทพฯ 10120
ที่ทำงาน : 0-2244-2367
5. ชื่อ-สกุล
ตำแหน่งปัจจุบัน
ชื่อหน่วยงาน
คุณวุฒิการศึกษา
สถานที่ติดต่อ
หมายเลขโทรศัพท์
- นายพิษณุ จรรย์พันธ์
นักวิชาการ โสตทัศนศึกษาชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานผลิตรายการ โทรทัศน์
สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภา
ศึกษาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
39/170 ถนนมิตรไมตรี หนองจอกฝั่งเหนือ หนองจอก กรุงเทพฯ
ที่ทำงาน : 0-2244-1854
6. ชื่อ-สกุล
ตำแหน่งปัจจุบัน
ชื่อหน่วยงาน
คุณวุฒิการศึกษา
สถานที่ติดต่อ
หมายเลขโทรศัพท์
- นายภาคภูมิ มิ่งมิตร
ผู้บังคับบัญชาจากกลุ่มงานกิจการพิเศษ
กลุ่มงานกิจการพิเศษ
สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
1/570 ถนนกำแพงเพชร 6 สีกัน ดอนเมือง กรุงเทพฯ
ที่ทำงาน : 0-2357-3100 ต่อ 3160-1
7. ชื่อ-สกุล
ตำแหน่งปัจจุบัน
ชื่อหน่วยงาน
คุณวุฒิการศึกษา
สถานที่ติดต่อ
หมายเลขโทรศัพท์
- นางสาววิภาวรรณ นิลบรรจง
นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานสารนิเทศ
สำนักประชาสัมพันธ์
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
126/2 หมู่ 4 ซอยพหลโยธิน 52 คลองถนน สายไหม กรุงเทพฯ
10220
ที่ทำงาน : 0-2244-1200
8. ชื่อ-สกุล
ตำแหน่งปัจจุบัน
- นางสาวสติจิตร ไตรพิบูลย์สุข
ผู้บังคับบัญชาจากกลุ่มงานสมัชชารัฐสภาอาเซียน

- ชื่อหน่วยงาน กลุ่มงานสมัชชารัฐสภาอาเซียน
 สำนักงานองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
- คุณวุฒิการศึกษา ปริญญาโททางสาขาวิชาบริหารธุรกิจระหว่างประเทศ
 สหรัฐอเมริกา
- สถานที่ติดต่อ 165 หมู่ 4 ซอยวัดนิมมานรดี บางแค กรุงเทพฯ
 หมายเลขโทรศัพท์ ที่ทำงาน : 0-2357-3100 ต่อ 3248
9. ชื่อ-สกุล นางสาวสุมาลี ขำหิรัญ
 ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ
 ชื่อหน่วยงาน กลุ่มงานสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก
 สำนักงานองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ
- คุณวุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
 สถานที่ติดต่อ 305 ถนนสุขุมวิท 71 แขวงพระโขนงเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ
 10110
 หมายเลขโทรศัพท์ ที่ทำงาน : 0-2357-3100 ต่อ 3297
10. ชื่อ-สกุล นายอาพล นันทขว้าง
 ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
 ชื่อหน่วยงาน กลุ่มงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
 คุณวุฒิการศึกษา ปริญญาโททางรัฐศาสตร์ The University of Hull, UK
 สถานที่ติดต่อ 30 ซอยหัวหมาก 3 ถนนหัวหมาก หัวหมาก บางกะปิ กรุงเทพฯ
 หมายเลขโทรศัพท์ ที่ทำงาน : 0-2244-1304

